T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE OKUTULMAKTA OLAN KEMAN EĞİTİMİ DERS KİTAPLARINDA YER ALAN YAY TEKNİKLERİNİN ÖĞRENCİLER TARAFINDAN KULLANILIRLIK DURUMUNUN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Melih GÜNAYDIN

Danışman
Prof. Nuray ÖZEN

Ankara – 2009

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE;

Melih GÜNAYDIN' a ait "**Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Okutulmakta Olan Keman Eğitimi Ders Kitaplarında Yer Alan Yay Tekniklerinin Öğrenciler Tarafından Kullanılırlık Durumunun İncelenmesi**" adlı çalışma, jürimiz tarafından Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı İmza

Üye: **Prof. Nuray ÖZEN**(Tez Danışmanı)

Üye: **Yrd. Doç. Ferda GÜRGAN ÖZTÜRK**

Üye: **Yrd. Doç. Dr. Sevil BÜYÜKALAN FİLİZ**

ÖNSÖZ

Melih GÜNAYDIN

Araştırmanın gerçekleşmesinde beni yönlendiren, önerilerde bulunan, sonsuz güven ve desteğini esirgemeyen keman öğretmenim ve danışmanım Sayın Prof. Nuray ÖZEN' e, anketlerin uygulandığı Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde anketin uygulanmasına yardımcı olan eğitimcilere, Yüksek Lisans çalışmalarıma başladığım günden beri bana sonsuz desteğini veren Isparta AGSL Müdürü değerli hocam Sayın Mehmet GİLİĞ' e, liseden öğretmenlerim şimdi ise iş arkadaşlarım olan Isparta Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü öğretmenlerine, anketin uygulanmasında yardımcı olan Isparta AGSL piyano öğretmeni Filiz GÖKÇE' ye, özet sayfasının çevirisindeki yardımlarından dolayı değerli arkadaşım Gökhan UZUNLAR' a, çalışmalarımda bana sonsuz destek ve güven veren çok değerli dostlarım Meltem TURAN ve Bülent KAYA' ya, çalışmalarımda yardımını esirgemeyen sevgili ağabeyim Mehmet GÜNAYDIN' a, çalışmamın son şeklini almasında önemli katkılar sağlayan ve özverisini esirgemeyen Sayın Yrd. Doç. Ferda GÜRGAN ÖZTÜRK' e, bugünlere gelmemde sonsuz emekleri olan ve maddi manevi hiçbir yardımı esirgemeyen annem Meral GÜNAYDIN ve babam Ali GÜNAYDIN' a sonsuz teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.

ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE OKUTULMAKTA OLAN KEMAN EĞİTİMİ DERS KİTAPLARINDA YER ALAN YAY TEKNİKLERİNİN ÖĞRENCİLER TARAFINDAN KULLANILIRLIK DURUMUNUN İNCELENMESİ

(Yüksek Lisans Tezi)

Melih GÜNAYDIN

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Ankara 2009

ÖZET

Bu araştırma, Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi (AGSL) keman eğitimi ders kitaplarında kullanılan yay tekniklerinin ne olduğunu ve bu yay tekniklerinin öğrenciler tarafından kullanılırlık durumunu ortaya çıkarmak amacıyla kaynak tarama ve anket yöntemleri uygulanarak yapılmıştır.

Elde edilen bulguların değerlendirilmesi sonucunda dört senelik AGSL keman eğitimi sürecinde dokuz adet yay tekniği kullanılmaktadır. Bu tekniklerin 5'i 9. sınıfta, 8'i 10. ve 11. sınıfta, 9'u 12. sınıfta yer almaktadır. Keman eğitimi öğrencilerinin, kullanılması gereken yay teknikleriyle ilgili yeterince bilgi sahibi olmadığı, bu tekniklerin, kullanılması gereken sınıflarda büyük oranda kullanılmadığı, öğrencilerin bu yay tekniklerinden yeterince haberdar olmadığı ortaya çıkmıştır. Bu sonuç göz önünde bulundurularak Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde nitelikli bir keman eğitimi gerçekleşmesi gerektiğine dikkat çekilmiş ve bu doğrultuda önerilerde bulunulmuştur.

Bilim kodu : Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı
Anahtar Kelimeler : Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, Keman Eğitimi
Tez Yöneticisi : Prof. Nuray Özen

ASESSING AVAILABILITY FOR STUDENTS CONDITION OF STRING TECHNIQUES INCLUDED IN VIOLIN COURSE BOOKS OF ANATOLIAN FINE ARTS HIGH SCHOOLS

Master Thesis

Melih GÜNAYDIN

GAZI UNIVERSITY
INSTITUTE OF EDUCATIONAL SCIENCES
Ankara 2009

ABSTRACT

This study was carried out by using resource scanning and survey methods in order to explore what the string techniques and availability condition of string techniques used by students, which are included in violin course books of 9th, 10th, 11th, and 12th classes of Anatolian Fine Arts High School.

As a consequence of the assessment of obtained results through the violin training five of these techniques are used in 9th class, and eight are in 10th and 11th class and nine are used in 12th class. It is understood that the students of violin training doesn't have sufficient knowledge relevant to string techniques; these techniques are not used at the rate they are required, the students are not really aware of these techniques. Considering this result attention was taken concerning there is a need for qualified violin training in Anatolian Fine Arts High School and offers concerning in this scope was submitted.

Science Code : **Department Of Fine Arts Music Teaching**
Keywords : **Anatolian Fine Arts High School, Violin Education**
Advisor : **Prof. Nuray Özen**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ ..... **i**
ÖZET ..... **ii**
ABSTRACT ..... **iii**
İÇİNDEKİLER ..... **iv**
TABLOLAR LİSTESİ ..... **vi**
ŞEKİLLER LİSTESİ ..... **ix**
I. BÖLÜM **1**
GİRİŞ **1**
1.1. Genel Sanat Eğitimi 3
1.2. Özengen Sanat Eğitimi 3
1.3. Mesleki Sanat Eğitimi 4
1.4. Keman Eğitimi 5
1.5. Kemanda Teknikler 8
1.6. Yay Teknikleri 10
1.6.1. Detaşe Tekniği 10
1.6.2 Legato Tekniği 10
1.6.3 Martele Tekniği 11
1.6.4 Staccato (Sıtakato) Tekniği 12
1.6.5 Portato Tekniği 12
1.6.6 Spiccato (Sipikato) Tekniği 12
1.6.7 Sautille (Sotiye) Tekniği 13
1.6.8 Ricochet (Rikoşe) Tekniği 13
1.6.9 Colle (Kole) Tekniği 14
1.6.10 Markato Çalış 14
1.6.11 Detaşe Porte 14
1.6.12 Sforzato "sf" Veya Sforzando Çalış "sfz" 14
1.7. Problem Cümlesi 15
1.8 Alt Problemler 15
1.9. Amaç 15
1.10. Önem 16
1.11.Sınırlılıklar 16
1.11. Varsayımlar 16
1.13. Tanımlar / Terimler / Kısaltmalar 17

II.BÖLÜM **18**
YÖNTEM **18**
2.1 Araştırma Modeli 19
2.2. Evren ve Örneklem 19
2.3. Verilerin Toplanması 19
2.4. Verilerin Analizi 20
III. BÖLÜM **21**
BULGULAR VE YORUM **21**
3.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum 21

3.2 Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum 21
3.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar 23
3.3.1 Dokuzuncu Sınıf Keman Eğitimi Ders Kitabının İçerdiği Yay Tekniklerinin Kullanıldığı Dizi, Etüt, Ve Eserler..... 23
3.3.2 Onuncu Sınıf Keman Eğitimi Ders Kitabının İçerdiği Yay Tekniklerinin Kullanıldığı Dizi, Etüt Ve Eserler 30
3.3.3 Onikinci Sınıf Keman Eğitimi Ders Kitabının İçerdiği Yay Tekniklerinin Kullanıldığı Dizi, Etüt Ve Eserler 35
3.4 Araştırmaya Katılan AGSL Keman Eğitimi Öğrencilerinin Keman Eğitimine Lisede Başlama Oranlarına İlişkin Bulgular 38
3.5. AGSL Keman Eğitimi Öğrencilerinin, Kemanda Dizi, Etüt ve Eserleri Çalarken Yayı Farklı Tekniklerle Kullanma Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar..... 39
3.6. AGSL Keman Eğitimi Sürecinde Verilen Yay Tekniklerinin Öğrenciler Tarafından Kullanılırlık Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorumlar..... 44
3.7. AGSL Keman Eğitimi Sürecinde Verilen Yay Tekniklerinin Terim Olarak Ne Anlama Geldiklerinin Öğrenciler Tarafından Açıklanmasına İlişkin Bulgular ve Yorumlar..... 48
3.8. AGSL Keman Eğitimi Sürecinde Öğrencilerin Haberdar Olmadığı Yay Tekniklerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar..... 53
3.9. AGSL Keman Eğitimi Sürecinde Verilen Yay Tekniklerinin Öğrenciler Tarafından Kullanım Sıklığına Göre Derecelendirilmesine İlişkin Bulgular ve Yorumlar 57
3.10. AGSL Keman Eğitiminde Verilen Yay Tekniği Simgelerinin Öğrencilerin İsimlendirmesine İlişkin Bulgular ve Yorumlar 61
3.11. AGSL Keman Eğitiminde Kullanılan Yay Tekniklerini Verilen Müzik Kesitlerinde İsimlendirmeye İlişkin Bulgular ve Yorumlar 65
IV BÖLÜM 71
SONUÇ VE ÖNERİLER..... 71
4.1. Sonuçlar 71
4.2. Öneriler 77
KAYNAKÇA 78
ÖZGEÇMİŞ 80
EKLER
Ek 1 Anket Uygulama İzin Belgesi
Ek 2 Anket Formları

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. AGSL Keman Eğitimi Ders Kitaplarında Yer Alan Yay Tekniklerinin Sınıflara Göre Dağılımı..... **22**

Tablo 2. Öğrencilerin Keman Eğitimine Lisede Başlama Oranları..... **38**

Tablo 3. Öğrencilerin, Kemanda Dizi, Etüt Ve Eserleri Çalarken Farklı Yay Teknikleri Kullanmanın Önemli Olup Olmadığına İlişkin Görüşlerinin Oranları.... **39**

Tablo 4. Dokuzuncu Sınıf Keman Eğitimi Öğrencilerinin, Kemanda Dizi, Etüt ve Eserleri Çalarken Yayı Farklı Tekniklerle Kullanma Görüşlerine İlişkin Dağılım... **40**

Tablo 5. Onuncu Sınıf Keman Eğitimi Öğrencilerinin, Kemanda, Dizi, Etüt ve Eserleri Çalarken Yayı Farklı Tekniklerle Kullanma Görüşlerine İlişkin Dağılım... **41**

Tablo 6. Onbirinci Sınıf Keman Eğitimi Öğrencilerinin, Kemanda, Dizi, Etüt ve Eserleri Çalarken Yayı Farklı Tekniklerle Kullanma Görüşlerine İlişkin Dağılım... **42**

Tablo 7. Onikinci Sınıf Keman Eğitimi Öğrencilerinin, Kemanda, Dizi, Etüt ve Eserleri Çalarken Yayı Farklı Tekniklerle Kullanma Görüşlerine İlişkin Dağılım..... **43**

Tablo 8. Dokuzuncu Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Verilen Yay Tekniklerinin Öğrenciler Tarafından Kullanılırlık Durumuna İlişkin Dağılım **44**

Tablo 9. Onuncu Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Verilen Yay Tekniklerinin Öğrenciler Tarafından Kullanılırlık Durumuna İlişkin Dağılım **45**

Tablo 10. Onbirinci Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Verilen Yay Tekniklerinin Kullanılırlık Durumuna İlişkin Dağılım..... **46**

Tablo 11. Onikinci Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Verilen Yay Tekniklerinin Öğrenciler Tarafından Kullanılırlık Durumuna İlişkin Dağılım **47**

Tablo 12. Dokuzuncu Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Verilen Yay Tekniklerinin Terim Olarak Ne Anlama Geldiklerinin Öğrenciler Tarafından Açıklanmasına İlişkin Dağılım..... **48**

Tablo 13 Onuncu Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Verilen Yay Tekniklerinin Terim Olarak Ne Anlama Geldiklerinin Öğrenciler Tarafından Açıklanmasına İlişkin Dağılım..... **49**

Tablo 14. Onbirinci Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Verilen Yay Tekniklerinin Terim Olarak Ne Anlama Geldiklerinin Öğrenciler Tarafından Açıklanmasına İlişkin Dağılım **50**
Tablo 15. Onikinci Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Verilen Yay Tekniklerinin Terim Olarak Ne Anlama Geldiklerinin Öğrenciler Tarafından Açıklanmasına İlişkin Dağılım..... **52**
Tablo 16. Dokuzuncu Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Öğrencilerin Haberdar Olmadığı Yay Tekniklerine İlişkin Dağılım..... **53**
Tablo 17. Onuncu Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Öğrencilerin Haberdar Olmadığı Yay Tekniklerine İlişkin Dağılım..... **54**
Tablo 18 Onbirinci Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Öğrencilerin Haberdar Olmadığı Yay Tekniklerine İlişkin Dağılım..... **55**
Tablo 19. Onikinci Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Öğrencilerin Haberdar Olmadığı Yay Tekniklerine İlişkin Dağılım..... **56**
Tablo 20. Dokuzuncu Sınıf Keman Eğitiminde Verilen Yay Tekniklerinin Kullanım Sıklığını Gösteren Tablo..... **57**
Tablo 21. Onuncu Sınıf Keman Eğitiminde Verilen Yay Tekniklerinin Kullanım Sıklığını Gösteren Tablo..... **58**
Tablo 22. Onbirinci Sınıf Keman Eğitiminde Verilen Yay Tekniklerinin Kullanım Sıklığını Gösteren Tablo..... **59**
Tablo 23. Onikinci Sınıf Keman Eğitiminde Verilen Yay Tekniklerinin Kullanım Sıklığını Gösteren Tablo..... **60**
Tablo 24. Dokuzuncu Sınıf Keman Eğitiminde Verilen Yay Tekniği Simgelerini Öğrencilerin İsimlendirmesine İlişkin Dağılım..... **61**
Tablo 25. Onuncu Sınıf Keman Eğitiminde Verilen Yay Tekniği Simgelerini Öğrencilerin İsimlendirmesine İlişkin Dağılım..... **62**
Tablo 26. Onbirinci Sınıf Keman Eğitiminde Verilen Yay Tekniği Simgelerini Öğrencilerin İsimlendirmesine İlişkin Dağılım..... **63**
Tablo 27. Onikinci Sınıf Keman Eğitiminde Verilen Yay Tekniği Simgelerini Öğrencilerin İsimlendirmesine İlişkin Dağılım..... **64**

Tablo 28. Dokuzuncu Sınıf Keman Eğitiminde Kullanılan Yay Tekniklerini Verilen Müzik Kesitlerinde İsimlendirmeye İlişkin Dağılım..... **65**
Tablo 29. Onuncu Sınıf Keman Eğitiminde Kullanılan Yay Tekniklerini Verilen Müzik Kesitlerinde İsimlendirmeye İlişkin Dağılım..... **66**
Tablo 30. Onbirinci Sınıf Keman Eğitiminde Kullanılan Yay Tekniklerini Verilen Müzik Kesitlerinde İsimlendirmeye İlişkin Dağılım..... **67**
Tablo 31. Onikinci Sınıf Keman Eğitiminde Kullanılan Yay Tekniklerini Verilen Müzik Kesitlerinde İsimlendirmeye İlişkin Dağılım..... **69**

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Detaşe Ve Legato Yay Tekniğinin Yer Aldığı Do Majör Dizisi..... **24**
Şekil 2. Legato(Bağlı) Detaşe Yay Tekniğinin Yer Aldığı La Minör Dizisi..... **25**
Şekil 3. Detaşe Yay Tekniğinin Öğretilmesinde Kullanılan Etütlerden Bir Örnek....**26**
Şekil 4. Legato(Bağlı) Yay Tekniğinin Öğretilmesinde Kullanılan Etütlerden Bir Örnek.....**27**
Şekil 5. Detaşe, Legato Ve Legato Detaşe Yay Tekniğinin Kullanımına İlişkin J. S. Bach'ın Bir Eserinden Dokuz Ölçülük Bir Kesit..... **28**
Şekil 6. Portato Yay Tekniğinin Kullanımına İlişkin J.S. Bach'ın Bir Eserinden Dokuz Ölçülük Örnek Bir Kesit **28**
Şekil 7. Markato Yay Tekniğinin Kullanımına İlişkin Harry Schloming Etütten Üç Ölçülük Bir Kesit..... **29**
Şekil 8. Markato Yay Tekniğinin Kullanımına İlişkin Rieding Si Minör Konçertodan Onaltı Ölçülük Bir Kesit **29**
Şekil 9. Sforzato Yay Tekniğinin Kullanımına İlişkin Örnek Bir Etütten Kesit..... **30**
Şekil 10. Martele Yay Tekniğinin Kullanımına İlişkin Örnek Bir Etütten Kesit **31**
Şekil 11. Martele Yay tekniğinin Kullanımına İlişkin A. Vivaldi'nin Mevsimler Konçertosunun Sonbahar Allegro Bölümünden Bir Kesit..... **32**
Şekil 12. Sıtakato Yay Tekniğinin Kullanımına İlişkin Örnek Bir Etütten Kesit..... **32**
Şekil 13. Sıtakato Yay Tekniği Kullanımına İlişkin Örnek Bir Eserden Kesit..... **33**
Şekil 14. Martele Ve Sıtakato Yay Tekniklerinin Kullanıldığı Mi Bemol Majör Dizisinden Kesit..... **34**
Şekil 15. Sipikato Yay Tekniğinin Kullanımına İlişkin Örnek Bir Etütten Kesit.....**35**
Şekil 16. Sipikato Yay Tekniğinin Kullanımına İlişkin Örnek Bir Eserden Kesit.....**36**
Şekil 17. Sipikato Yay Tekniğinin Kullanıldığı Örnek La Bemol Majör Dizisi.....**37**

BÖLÜM I

GİRİŞ

Günümüzde insan yaşamının en temel ihtiyaçlarının başında eğitim gelir. İnsan, doğumdan ölüme kadar gerçekleşen süre içerisinde her yönüyle eğitim süreci içerisinde yer alır.

"Eğitim, bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir." (Demirel, 2005:6) Eğitim sürecinin gerçekleşmesi aşamasında bireyin davranışlarında bir değişme meydana gelmesi beklenir. Çünkü insan "Davranışlarıyla doğar, davranışlarla gelişir, insan yaşamında davranış, davranışla öğrenilir" (Uçan, 2005:8).

Eğitimin gerçekleştiği ortamlar genel olarak formal (planlı) ve informal (plansız) eğitim olmak üzere iki grupta toplanabilir. Formal eğitim amaçlı ve planlıdır, başlangıçtan sonuna kadar kontrollü ortamlarda gerçekleşir, çoğunlukla okul vb. yerlerde oluşur. Formal eğitimde amaç bireylere olumlu davranışlar kazandırmaktır. İnformal eğitim ise amaçlı ve planlı değildir, planlanmadığı için, bulunulan ortamlara göre şekillenir. Bireyin var olduğu her ortamda gerçekleşir, yaşamın her anında oluşur, olumlu davranışların yanında istenmeyen davranışlar da meydana gelir.

> "Genel anlamıyla eğitim; bilinçli, amaçlı ve istendik bir kültürlenme, kültürleme ve kültürleşme sürecidir. Müzik bir kültür öğesi veya kendine özgü bir kültür olduğuna göre, geniş anlamıyla müzik eğitimi; bilinçli, amaçlı ve istendik bir müziksel kültürlenme, kültürleme ve kültürleşme sürecidir" (Uçan, 2005:7).

Müzik kültürü ve müzik eğitimi onu oluşturan insanla birlikte değişken, gelişken ve dönüşken bir özellik gösterir. İnsanın biyopsişik, toplumsal ve kültürel nitelikleri, içinde yaşadığı doğal, toplumsal ve kültürel öğeler, etlileşimlerle oluşarak bir çevre ve ortamda gelişir. Böyle bir çevre ve ortamda sürekli oluşum ve gelişim içinde olan insan, bilişsel, duyuşsal, devinişsel ve sezişsel davranışlarıyla bütünleşir.

Müziksel davranışlar bu davranışlara göre daha ayrı ve önemli bir yer tutar. İnsanın müziksel davranışları da bilişsel, duyuşsal, devinişsel ve sezişsel nitelikler taşır (Uçan, 2005: 7).

> Yalın ve özlü anlamıyla müzik eğitimi; bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma, bireyin müziksel davranışını kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak (belirli bir biçimde) değiştirme ya da bireyin müziksel davranışında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belli değişikler oluşturma, bireyin müziksel davranışını kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak (belirli biçimde) geliştirme sürecidir (Uçan, 2005:8).

Günümüzde bilgili insan olma, bilgi toplumu olma, bilgi çağını yakalama gibi kavramlar üzerinde yoğun bir şekilde durulmaktadır. Teknolojinin hızlı gelişimi ve değişimi yaşamın tüm alanlarında kendisini hissettirmiş, bu değişimin gerisinde kalmama mücadelesi bilgili insan olmayı ve bilgi çağını yakalama ihtiyacını beraberinde getirmiştir. Çağın gerisinde kalmama düşüncesi bilim ve teknik eğitimine önem kazandırmıştır.

Oysa ki ; "bilgi", "bilgi insanı", "bilgi toplumu", "bilgi çağı" kavramlarıyla gündeme gelen, "bilgi", esas itibariyle, "bilimsel, teknik ve sanatsal bilgilerden oluşan bir bütün"dür. Bu bakımdandır ki, "bilgi elde etme, bilgili insan yetiştirme, bilgi toplumu olma, bilgi çağını yakalama ve onun gerisinde kalmama" da bilim eğitimi ve teknik eğitime olduğu kadar, sanat eğitimine de önemli görevler düşmektedir(Uçan, 2005:120).

Günümüzde sanat eğitiminin gerekli olup olmadığı ya da sanat eğitiminin çağdaş eğitimin temel boyutlarından biri olup olmadığı artık pek tartışılmamaktadır. Sanat eğitiminin gerekliliği ve onun, çağdaş eğitimin temel boyutlarından biri olduğu konusunda genellikle birleşilmektedir (Uçan, 2005:140).

> Sanat eğitimi, insanlara kendi yaşantıları yoluyla amaçlı ve yöntemli olarak belirli sanatsal davranışlar kazandırma ya da insanların sanatsal davranışlarını kendi yaşantıları yoluyla amaçlı ve yöntemli olarak değiştirme, dönüştürme, geliştirme ve yetkinleştirme sürecidir" (Uçan, 2005:242).

> Çağdaş sanat eğitimi kendine özgü bir bütündür. Böyle olmakla birlikte kendi içinde çeşitli kollara ve her bir kol kendi içinde çeşitli dallara ayrılır. Ancak, kolu ve dalı ne olursa olsun sanat eğitimi, temelde genel (herkes), özengen (amatör), ve mesleksel (profesyonel) olmak üzere üç ana kitleye ve üç ana amaca yönelik olarak düzenlenip gerçekleştirilir" (Uçan, 2005:242).

Sanat eğitiminin, daha verimli ve amacına yönelik gerçekleşmesi açısından Prof. Dr. Ali UÇAN, sanat eğitimini bu üç ana türde ele alıp tanımlamıştır. Sırasıyla bu üç türün ne olduğunu belirtmekte fayda vardır.

1.1 Genel Sanat Eğitimi

Genel sanat eğitimi iş-meslek, okul, kol-dal ve program ayrımı yapmaksızın, her düzeyde, her aşamada, herkese yönelik olup, sağlıklı, dengeli ve mutlu bir "insanca yaşam" için gerekli ortak genel sanat kültürünü kazandırmayı amaçlar (Uçan, 2005:126).

> Genel sanat eğitimi, aslında, her düzeyde herkes için zorunludur ya da zorunlu olması gerekir. Çünkü sanat, her düzeyde herkese kazandırılması esas olan "asgari genel kültür"ün başta gelen ayrılmaz/vazgeçilmez öğelerinden biridir.
>
> Genel sanat eğitimi, genellikle ilköğretim öncesinde anaokulu, ilköğretimin birinci kademesinde sınıf, ilköğretimin ikinci kademesinde ve lisede (müzik, resim vb.) sanat öğretmenleri tarafından gerçekleştirilir; üniversitede ise (müzik, resim vb.) sanat okutmanı veya sanat öğretim görevlileri tarafından yürütülür.
>
> Günümüz genel sanat eğitiminde, daha çok, sanatı bilgili, bilinçli, görgülü, duyarlı ve seçici bir anlayış ve yaklaşımla, haz duyup zevk alarak kullanan ya da tüketen kitleler yetiştirmeye dönük bir strateji uygulanır. Bu uygulamalarda bireyin sanatsal bilgi, görgü, ilgi, istek ve yeteneğini çeşitlendirip zenginleştirmek esastır (Uçan, 2005:126).

1.2 Özengen Sanat Eğitimi

> Özengen sanat eğitimi, sanata ya da sanatın belli bir dalına özengence (amatörce) ilgili, istekli ve yatkın olanlara yönelik olup, etkin bir sanatsal katılım, zevk ve doyum sağlamak ve bunu olabildiğince sürdürüp geliştirmek için gerekli sanatsal davranışlar kazandırmayı amaçlar.

Özengen sanat eğitimi zorunluluk taşımaz; tam tersine ilgi, istek ve yatkınlık ile etkin bir katılım için gerekli fırsat ve olanaklara bağlı olup, özgürce seçilir.

Özengen sanat eğitiminde gönüllülük esastır. Genel sanat eğitimine göre özengen sanat eğitiminin gerçekleştirildiği ortamlar kişiye daha elverişli imkanlar sağlar.

> Öte yandan, özengen sanat eğitiminde örgün olmayan, yani "yaygın eğitim" denilen boyut da büyük önem taşır. Bu çerçevede, sanatla ilgili belli resmi, özel ve gönüllü kuruluşların ve kişilerin özengenlere (amatörlere) yönelik olarak düzenledikleri kurslar, özel dersler, bireysel ve toplu çalışmalar, konserler, sergiler, festivaller, şölenler, yarışmalar vb. etkinlikler özengen sanat eğitiminde oldukça ağırlıklı bir yere ve konuma sahiptir (Uçan, 2005:127).

1.3 Mesleki Sanat Eğitimi

> Mesleki sanat eğitimi, sanat alanının bütününü, bir kolunu ya da dalını, o bütün kol ya da dal ile ilgili bir işi meslek olarak, seçmek isteyen, sanata belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, kolun, dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği sanatsal davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar (Uçan, 2005:128).

Mesleki sanat eğitimi görecek kişide, öncelikle belirli bir yetenek düzeyi ve kapasite aranır. Kişinin (adayın) söz konusu yetenek düzeyi ve kapasitesi belli bir tercih ve önkayıt sonrası yapılan yetenek sınavında gerçekleştirilen "sınama-eleme-sıralama-seçme" ve bunları izleyen "yerleştirme" işlemleriyle belirlenir. (Uçan, 2005:128).

> "Mesleki sanat eğitimi, genellikle, örgün eğitim kurumlarında ya da bu kurumlarınkine benzer ortamda gerçekleştirilir. Bazı durumlarda, bazı dallarda çok erken yaşlarda başlamakla birlikte, genellikle, ilköğretimin son yıllarındaki yönlendirmelere de bağlı olarak ortaöğretimde belirginleşir ve yükseköğretimde kesin biçimini alır" (Uçan, 2005:128).

> Hangi düzeyde olursa olsun mesleki sanat eğitimi, bu iş için eğitim almış uzman eğitimcilerle yürütülür.

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde uygulanan müzik eğitimi Mesleki Sanat Eğitimi kapsamındadır. İlk Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi dönemin Milli Eğitim Bakanı Avni AKYOL tarafından İstanbul'da 16 Ekim 1989 yılında "Milli Eğitim Temel Kanunu"nun 33. Maddesi" ne istinaden özel sanat yeterliliği bulunan ortaöğretim öğrencilerinin yetiştirilmesi amacıyla kurulmuştur. 33. maddede yer alan ifade şöyledir:

"Güzel sanatlar alanlarında özel istidat ve kabiliyetleri beliren çocukları küçük yaşlardan itibaren yetiştirmek üzere ilköğretim ve orta öğretim seviyesinde ayrı okullar açılabilir veya ayrı yetiştirme tedbirleri alınabilir. Özellikleri dolayısıyla bunların kuruluş, işleyiş ve yetiştirme ile ilgili esasları ayrı bir yönetmelikle düzenlenir."

Bugün, Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı 57 adet Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi yer almakta ve bu sayı her geçen yıl artmaktadır.

Güzel Sanatlar Liseleri ilköğretim üzerine bir yıl hazırlık sınıfı, 3 yıl lise olmak üzere 4 yıl iken, "Orta Öğretimin Yeniden Yapılandırılması" kapsamında; Talim ve Terbiye Kurulunun 07 Haziran 2005 tarih ve 184 sayılı kararıyla, 2005–2006 öğretim yılından itibaren hazırlık sınıflarının kaldırılarak, öğrenim sürelerinin 4 yıla göre yeniden düzenlenmesine karar verilmiştir (MEB,2008: 7).

Ortaöğretim kademesinin Mesleki Sanat Eğitimi kapsamında eğitim, öğretim faaliyetlerini yürüten Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin amaçları, öğrencilerin;

•Güzel sanatlar alanında ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim-öğretim görmelerini,
• Özel yetenek gerektiren yüksek öğretim programlarına hazırlanmalarını,
• Yabancı dil öğrenmelerini,
• Alanlarında araştırmacılığa yönelmelerini, yetenekleri doğrultusunda yorum ve uygulamalar yapabilen, yaratıcı ve üretken kişiler olarak yetişmelerini,
• Millî ve milletler arası sanat eserlerini tanımalarını ve yorumlamalarını sağlamaktır (MEB, 2008: 4-5).

1.4 Keman Eğitimi

Güzel Sanatların bir dalı olan müziğin, insanlığın ilk dönemlerinden beri, her yerde ve zamanda varlığını sürdürmesi, bizlere müziğin insana özgü vazgeçilmez bir ihtiyacı karşıladığını düşündürmektedir. Müziğin bu özelliği, insanın sanat yapma ihtiyacı olan bir varlık olduğunun göstergesidir. Bu bilinenden yola çıkıldığında ilk çağlardan beri insanlar, çeşitli araçları kullanarak sesler aracılığı ile müzik yapmışlar ve bireylerin kendini ifade etmekte araç olarak kullandıkları enstrümanlar da yıllar içinde değişime uğrayarak bugüne gelmiştir (MEB, 2008: 4-5).

Sürtmeli bir çalgı olan keman da yüzyıllar öncesinde var olup 16. yüzyıl sonlarına doğru bugünkü halini almış ve tüm dünyada insanlığın müzik alanında, sanatsal ihtiyacını karşılamaya yönelik işlevini sürdürmektedir.

"Keman; etkili sesi, geniş kullanım alanı, taşınma ve satın alınabilme kolaylığı, eğitim çalgısı olarak kullanılmasındaki etkililiği, dünya müziğindeki yeri ve zengin repertuarıyla her türlü müzik eğitiminde de önemli bir çalgıdır" (Özen, 1994: 172).

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde uygulanan keman eğitimi, ilköğretimi bitirmiş, kendini yazılı ve sözlü olarak ifade edebilen, ancak müzik, enstrüman ve müzik dili konusunda herhangi bir donanımı olmayan müziğe duyarlı öğrencilere yöneliktir. Müzik eğitimcisi ve öğrenciler arasında keman kullanılarak sağlanan müziksel iletişim, bireyde istenilen davranışların ya da davranış değişikliklerinin oluşturulmasını önemli ölçüde etkilemektedir (Uçan, 1988).

Eğitim ve Sanat Eğitimi kapsamında Müzik Eğitimi de bu kültürlenme süreci içinde "bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma, müziksel davranışlar değiştirme, geliştirme süreci" (Uçan, 1997:8) olarak tanımlanmaktadır. Bu süreç müzik eğitiminin şu boyutlarında gerçekleşmektedir;

- Müziksel işitme, okuma yazma eğitimi
- Şarkı söyleme eğitimi,
- Çalgı çalma eğitimi,
- Müzik dinleme eğitimi,
- Müziksel yaratma eğitimi,
- Müziksel bilgi eğitimi,
- Beğeni eğitimi,
- Müziksel duyarlılık eğitimi,
- Müziksel iletişim ve etkileşimde bulunma eğitimi

> Özelliği bakımından keman eğitiminde iki önemli unsur daha vardır; biri, keman çalmasını öğrenmek isteyen kişi olan öğrenci, diğeri de öğreten kişi, öğretmendir. Bu öğretim şekli öğretmenle öğrenci arasındaki bireysel olan bilgi alışverişidir. Bu karşılıklı diyalog ne kadar anlaşılır olursa keman eğitimi de o derece sağlıklı ve verimli olur. Bunun yanında araç ve ortamla birlikte, akıl ve dikkat(zihinsel takip) keman öğretiminin temel ve özel faktörleridir (Büyükaksoy, 1997: 1).

Çalgı eğitiminin insan yaşamındaki ve eğitim ortamlarındaki değerinin yanı sıra bireyi ve toplumu önemli derecede etkileme özelliği göz önünde

bulundurulduğunda, bu eğitime ciddi, geçerli ve tutarlı bir yaklaşımın gösterilmesi gerekmektedir.

Çağdaş eğitim sistemi temellerine dayandırılmış bir çalgı eğitiminin, çağın gerisinde kalmayan, gelişen dünyaya koşut, evrensel eğitim unsurlarının gereklerini taşıyan, yeniliklere açık, teknolojik gelişmelerden en üst düzeyde yararlanılan, araç-gereç ve programların bu eğitimi gerçekleştirmeye uygun durumda olmasıyla ilgili ve orantılı olduğu söylenebilir.

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde uygulanan keman öğretim programı, ilköğretimi, kendini yazılı ve sözlü olarak ifade edebilen, ancak müzik, enstrüman ve müzik dili konusunda herhangi bir donanımı olmayan müziğe duyarlı öğrencileri hareket noktası olarak almaktadır.

Keman eğitimi öğrencilerinde şu temel nitelikler aranır;

1. Müziksel nitelikler
2. Fiziksel nitelikler
3. Ruhsal nitelikler (Özen, 1994: 172).

"Öğrencilerdeki işitme yeteneği, tartım (ritim) duygusu, müzikalite ve yaratıcılık müziksel nitelikleri, sağlam bir bedensel yapı, duyu organlarında tam duyarlılık, el ve parmakların elverişliliği, reflekssel yetenekler ve iki kol arasındaki eşgüdüm, fiziksel nitelikleri, zeka, dikkat, hafıza, karakter-sabır ve söylenilenleri anlama, ruhsal nitelikleri oluşturmaktadır" (Akbulut, 1973: 14-15).

İnsanın müzik yaşamında kemanın önemli bir yeri vardır. Keman, insan sesine en yakın sesi verir, duygu ve düşünceleri en etkili biçimde yansıtır. Keman çeşitli çalgı topluluklarındaki önderliği bakımından da önemli bir çalgıdır. İnsanın müzik yaşamındaki en önemli çalma eylemlerinden biri de sürtmedir. Sürtmeli çalgılar denilince ilk akla gelen keman ailesidir. Keman, bu ailenin en küçük ama en etkin üyesidir. Keman çalarken yay tele sürtüldüğünden keman, sürtmeli çalgı olarak nitelendirilir (MEB, 2008:6).

Keman ''insanın yarattığı en gelişkin ve müziksel anlatım gücü en yüksek çalgıların başında gelir''(Uçan, 2004: 9). Keman ayrıca dağarcığının çok geniş ve

zengin olması bakımından da dikkat çeken bir çalgıdır. Keman amatör ya da mesleksel anlamda çalınabilir.

Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi müzik bölümlerinde keman eğitimi "çalgı dersi adı altında dört yıl, bireysel ders biçiminde ilgili çalgı öğretmenleri tarafından yürütülmektedir.

Keman derslerinde, Prof. Dr. Ali UÇAN' ın AGSL keman eğitimi için hazırladığı ders kitapları okutulmaktadır. Kitaplar her sınıf için ayrı hazırlanmıştır. Dört yıl süren AGSL keman eğitimi boyunca 9., 10., 11. ve 12. sınıf keman eğitiminde okutulmak üzere dört adet ders kitabı hazırlanmıştır. Bu kitaplar 2004 yılından itibaren AGSL keman derslerinde kullanılmaktadır. Keman eğitimi ders kitaplarında dört yıllık keman eğitimi boyunca dokuz yay tekniği yer almaktadır. Bu yay tekniklerinin beşi(detaşe, legato, detaşe legato, portato, markato) dokuzuncu sınıfta, üçü(sforzato, martele, sıtakato) onuncu sınıfta, sonuncusu(sipikato) onikinci sınıfta verilmektedir. Bu kitapların basımı, yayını ve okullara dağıtımı MEB tarafından yapılmaktadır.

1.5 Kemanda Teknikler

Keman eğitiminde, dizilerin, etütlerin ve eserlerin doğru, etkileyici ve doyumlu icrası için birçok teknik uygulamalar yapılması gereklidir. Bu uygulamaların önemli bir kısmını sağ el teknikleri oluşturmaktadır. Sağ el teknikleri kapsamında yer alan yayı kullanma becerileri keman eğitimi sürecinde ele alınması gereken önemli bir unsurdur (MEB, 2006: 15).

Yaylı çalgılarda sağ ve sol el'in birbirlerinden çok farklı işlevleri vardır. Sağ elde temel davranış yayın tele sürtülmesidir. Sol elde ise parmak düşürülüp kaldırmasıdır. Sonuç olarak sağ el ses üretir, sol el ise sesleri belirler. Bu nedenle bu farklı iki işlemin ayrı ele alınmasında zorunluluk vardır. Yaylı çalgılarda ses, "yay" denilen materyalin tellere sürtülmesiyle elde edilir ve yay sağ elle tutulur. Bu nedenle ses üretme aracı olan sağ elin öncelikli olarak ele alınması doğaldır.

Kemanda yay teknikleri keman çalma tekniğinin ana boyutlarındandır. Yay tekniği yayı anlamlı kullanma yöntemi demektir. Yay tekniği, yayı anlamlı kullanma becerisinin belli bir anlatım için biçimlendirilmesiyle oluşur.

Yay tekniklerinin oluşması yayı belli bir amaç ve bilinçle tele sürtme davranışıyla başlar. Yayı tele sürtme davranışını yayı telden sıçratma, yayı havadan

kavisle tele indirme, yayı havadan tele düşürme-bırakma, yayı telde çırpma-silkme ve yayın çubuğunu tele vurma-çarpma davranışları izler. Böylece sürtmeli, sıçratmalı, indirmeli, düşürmeli-bırakmalı, çırpmalı silkmeli ve vurmalı-çarpmalı olmak üzere, en azından altı tür yay tekniği ortaya çıkar (Uçan, 2004: 57).

Bağlı (legato) çalma konusuna geçildikten sonra; tempoya göre bağlı çalışmalarda eşit hızda yay kullanımı önemsenmelidir. Parmakların düşürülüp kaldırılması sırasında yay hızının değiştirilmeden sürdürülmesi gerekmektedir.

Keman yay tekniklerinden detaşe ve legato teknikleri öğrenildikten sonra martele ve sıtakato tekniklerinde çalışmalara başlanır. Bu tekniklere hazırlık çalışması olarak çeşitli değerleri bağlı ve bağsız çalma becerileri gözden geçirilir. Yayı çekme ve itiş davranışı eşit çabukluk ve yavaşlıkta olması da hazırlayıcı çalışmalardandır.

> Markato, sforzato, portato, martele ve sıtakato' ya hazırlayıcı yay tekniklerindendir. Vurgulu çalış (markato) tekniği, yayın basıncını veya hızını biraz artırarak, birini diğerinden daha güçlü duyurma alıştırmaları yapılarak gerçekleştirilir. Seslerin üst hizasına konan ‘’>’’ işareti ile vurgulanan sesler gösterilir. Diğer bir hazırlayıcı teknik olan sforzando-sf-, sforzato-sfz- çalış ses gürlüğünü ansızın ve birdenbire arttırarak vurgulamalı çalıştır. Yay çevik bir hareketle kullanılır, ses ani olarak artırılıp vurgulanır. Portato çalış tekniğinde, bağ içindeki notalar, yayı telden kaldırmadan taşınarak çalınır (MEB, 2006: 17).

Kemanda detaşe, legato ve martele, sıtakato yay tekniklerinden sonra sipikato tekniği öğrenilir. AGSL keman ders kitaplarındaki yay tekniklerinin öğretim sırası da böyle tasarlanmıştır. Sipikato yay tekniği sonuncu öğretilen yay tekniğidir bu yüzden son sınıfta verilmektedir. Bu teknik diğerlerinden çok farklıdır. Bu teknikle yayı kullanımda yeni incelikler kazanılır. Bu teknik yay sol el parmaklarının kullanımına da olumlu katkılar sağlar. Bu teknikte yayın kullanım yeri yayın geometrik ortası ile ağırlık ortası arasındaki bölümdedir. Bu yer yay yavaşlayıp genişledikçe ağırlık noktasına, çabuklaşıp daraldıkça orta noktasına kayar. Yay tele dik, köprüye paralel, yay çubuğu tuşeye doğru hafifçe yatık durur. Sipikato tekniğinde yay kendi ağırlığı ile tele indirilir. Bunun için yay esnek ve yumuşak tutulur, serçe parmak yayın ağırlığını dengeler (MEB, 2006: 17).

1.6 Yay Teknikleri

Bu bölümde keman çalmada kullanılan yay teknikleri terimlerinin tanımlarına değinilecektir.

1.6.1 Detaşe Tekniği

Fransızca kökenli bir sözcüktür. Türkçedeki karşılığı ise ayrı anlamındadır. Kemanda ifade ettiği anlam ise her notaya ayrı bir yay hareketi gelecek şekilde yayı çekme ve itme hareketidir. Detaşe yay kullanma tekniğinde yayı çekme hareketi“ ⊓ ” simgesi ile itme hareketi ise “ ∨ ” simgesi ile gösterilir.

“Her nota için ayrı bir yay kullanılır, yaylar arasında basınç farkı olmaz, notalar arasında boşluk yoktur ve her yay diğeri başlayıncaya kadar devam eder” (Galamian, 1962: 67).

Bu yay tekniğinde çalınacak aynı değerde her nota için eşit yay alanı kullanmak bu tekniğin gerçekleştirilmesi gereken en önemli boyutudur. Prof. Dr. Ali UÇAN’ a göre yayın her yerinde detaşe yapılabilir. Ancak yayın ortası ile ucu arasında ve ortaya yakın bir yerinde en kolay ve belirgin biçimde elde edilir.

“Detaşe tekniği, kullanılan yay uzunluğu bakımından büyük (geniş), orta (iri), küçük (dar) detaşe olmak üzere üç ana türe ayrılır” (Uçan, 2004: 58).

Orta ve küçük detaşeler çalınırken nota üzerlerinde herhangi işaret ile belirtilmezler. Büyük detaşeler çalınırken notaların üstlerine ya da altlarına “–” simgesi koyulur. Büyük detaşenin müzik terminolojisindeki adı ise “Grand Detache”dir (Göbelez, 1996: 77).

1.6.2 Legato Tekniği

İtalyanca kökenli bir kelimedir. Bağlı-birbirine bağlı anlamında kullanılmaktadır. Yaylı çalgılardaki anlamı ise birden çok notanın tek bir yay hareketi ile kesintisiz olarak çalınmasıdır. Ivam Galamian’ a göre legato; “iki ya da daha fazla notanın bir yay çekimine sığdırılması” (Galamian, 1962: 64) şeklinde tanımlanmıştır. L. Auer’ e göre legato; “seslerin yumuşak, yuvarlak, aralıksız çalınması hususunda gerekli ideal akımı sağlamaktır” (Auer, 1965: 558)

Bu teknikte önemli olan yayın düz bir hizada kullanılmasıdır. Bu davranışa “yayın paralelliği” denir. Legato çalmada sağ kolun tüm mekanizmaları devreye sokulur(alt kol-üst kol). Tek yay hareketinde birden fazla nota çalınırken aynı

zamanda birden fazla tel de değiştirilebilir. Bu tel değiştirme aşamalarında kolun açısını doğru ayarlamak önemlidir (Fayez, 2001: 89).

Legato tekniği hem kol mekanizmalarının tamamının kullanılması, hem yay paralelliğinin sağlanması, hem de tel değiştirmede kol açısının doğru ayarlanması bakımından içinde birçok temel keman eğitimi davranışlarını barındıran önemli bir yay tekniğidir.

Legato yay tekniği ile çalınması gereken notalar, altlarına "⌣" veya üstlerine "⌢" koyulan ve bağ işareti olarak adlandırılan simgelerle gösterilir.

1.6.3 Martele Tekniği

Fransızca kökenli bir kelimedir. Türkçe karşılığı çekiç ile dövmek, çekiçlemek anlamına gelir. "Hızlı, çok kısa olmayan ani duruşlarla telin titreşimini önleyen itme ve çekme tekniğidir" (Göbelez, 1996: 75). Martele tekniğinde yayı çevik bir şekilde kullanmak önemlidir.

Yayı her çekme ve itme hareketinde işaret parmağından notanın başlangıç anında baskı verilir, sesin devam etme sürecinde baskı kaldırılır ve bitiş anında tekrar baskı verilir. Sesin başlangıç ve bitiş anında verilen bu yay baskısı seste keskinlik meydana getirir. Seste oluşan keskinliği meydana getiren bu yay hareketine "yayı ısırtma hareketi" denir.

Martele tekniğinin üç temel unsuru vardır; ilki kolun hareketi, ikincisi yatay parmak hareketi, üçüncüsü seste keskinlik için parmakların yay çubuğuna baskısı (Galamian, 1962: 72). Martele tekniği, notaların üzerine koyulan "▾" simge ile gösterilir.

Martele çalışmalarına yayın ucunda başlamak hareketin daha rahat gerçekleştirilip daha hızlı bir şekilde kavranmasına yardımcı olur. Martele tekniğinin temel unsurları kavrandıktan sonra yayın diğer kısımlarında uygulamalara geçilir.

Martele çalarken dikkat edilecek önemli noktalar şöyle sıralanmıştır:

- Basınç vermek,
- Yayı birdenbire hareket ettirebilmek,
- Hareket anında yayın çok çevik olarak hareketini sağlayabilmek,
- Hareketin tam başında daha önce verilen basıncı kesebilmek,
- Yayın hafifçe ses çıkararak tel üzerinde akmasını sağlamak,

- İstenilen ses elde edildikten sonra durup yeniden basınç vererek hazırlanmak ve beklemek,
- Bu bekleyiş sırasında gıcırtı çıkarmamak (Fayez, 2001: 89).

1.6.4 Staccato (Sıtakato) Tekniği

Birden çok notayı aynı yönde yay hareketiyle çekerken ya da iterken kesik kesik çalma tekniğidir. Martele ve legato tekniğinin birleşmesinden meydana gelmiştir. "Her notadan sonra yay durdurulup basınçla tekrar aynı yönde hızla devinime geçirilir. Bu devinimler serisi sağ elin parmaklarının ve bileğinin yardımıyla yapılır" (Göbelez, 1996: 77).

"Eğer öğrenci iyi ritmik kontrolde bir sıtakatoya sahipse öğretmen onu yalnız bırakmalıdır. Sıra dışı bir yolla çalıyor olsa bile gerçek sıtakato çok kişisel bir yay tekniğidir" (Galamion, 1962: 78). "Sıtakato yayın bilinçli kontrolünü gerektirir" (Whone, 1989: 76) Notaların sıtakato çalınacağını gösteren simge ise notaların altlarına veya üstlerine koyularak gösterilir. Örneğin: "

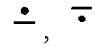

"

1.6.5 Portato Tekniği

İtalyanca kökenli bir sözcüktür. Kelime anlamı olarak "taşımak" demektir. Yay kullanımı olarak detaşeye çok benzer. Portatonun çalımındaki fark ise notaların başlangıcından bitişine doğru her seste yükselme ve alçalma hareketi olmasıdır (Fayez, 2001: 86).

Her notanın kendi içerisinde oluşturduğu bu küçük "crescendo-decrescendo (yükselip-alçalma lar portato tekniğinin temel hareketidir. Notaların portato çalınacağını gösteren simgeler ise notaların altlarına veya üstlerine koyularak gösterilir. Örneğin; "

"

1.6.6 Spiccato (Sipikato) Tekniği

İtalyanca kökenli bir kelimedir. Bu teknikte yay tele hafif bir darbe ile düşürülerek zıplatılması sağlanır. Kaliteli bir sipikato tekniği elde edebilmek için öncelikle yayın tam olarak neresinde zıplatılacağı tespit edilmelidir. Bu tekniği öğrenirken ilk olarak yayın tam olarak neresinde zıplatmamız gerektiği konusunda bilgi sahibi olmamız gerekir.

Her yayın dengede durduğu bir noktası vardır. Bu nokta yayın geometrik ortasının biraz daha aşağısında kalır. Bunun nedeni yayın alt kısmında bulunan topuk ve metal parçalardır. Bu parçalar yayın geometrik olarak ortada durmasının önüne

geçer ve dengede durduğu noktayı biraz aşağıya çekmeye sebep olur. Yayda dengenin sağlandığı bu noktaya "ağırlık noktası" denir. Yayda bu nokta doğru tespit edildikten sonra tekniğin uygulanmasına geçilir.

"Sipikato yayında, yayın hareketi kendiliğindendir. Yaydaki bu kendiliğinden olan hareketin hissedilmesi yayı serbestçe ortadan uca doğru sıçratmak suretiyle anlaşılabilir. Yay gevşek tutulmalı, ağırlık merkezinden telin üzerine bırakılmalıdır. Sonradan bu harekete parmaklardan küçük bir kontrol önerilebilir"(Whone, 1989: 76).

"Çok hızlı tempolarda sipikato yapılabildiği gibi, yavaş tempolarda da bu teknik uygulanabilir" (Shatzkin, 1993: 23).

Teknik uygulanırken yay kılları tele tam temas etmelidir ancak yay çubuğu hafif tuşeye doğru yatık tutulmalıdır. Yay 5-7 cm yukarıdan tele küçük çekme ve itme hareketleriyle indirilmek suretiyle yay hareketi başlatılır ve yayda parmaklar esnek bir biçimde olmalıdır. Galamian' a göre iterek ya da çekerek, aynı yönde birbirini izleyen küçük ve sürekli bir seri martele olarak tanımlanmıştır. Sesler olabildiğince dolgun çıkarılmaya özen gösterilmelidir. Elde edilen sesler detaşe çalar gibi nota değerini bulmalıdır. Bu tekniğe daha iyi kavranması açısından başlangıçta boş tellerde çalarak başlanabilir.

1.6.7 Sautille (Sotiye) Tekniği

Bu yay tekniği de sipikato da olduğu gibi yay zıplatılarak kullanılır (Fayez, 2001: 89). Ancak yay, teknik olarak sipikatodaki gibi havadan getirilerek zıplatılmaz. Yay ortasından tele koyulur, hızlı detaşe hareketleri yayın kendiliğinden esneme yaylanma hareketini meydana getirir, böylece küçük zıplatma hareketleri oluşturulur. "Sotiye yay şekli için değişik tellerde kombinasyon (birleşim) çalışmaları yapılmalıdır" (Liberman, 1985: 98).

1.6.8 Ricochet (Rikoşe) Tekniği

Bu teknikte yay, teller üzerine düşürülür ve küçük tartımsal nota kümeleri elde edilir. "Bir çeşit sotiye yay tekniğidir. Çekerek ve iterek yapılan yay devinimlerindeki küçük dikey sıçratmalar yayın teller üzerindeki hareketine olanak sağlar (Göbelez, 1996: 76).

Bu teknik uygulanırken dikkat edilmesi gereken önemli noktalardan birisi yayın teller üzerindeki hareketinin aynı yönde olmasıdır.

1.6.9 Colle (Kole) Tekniği

Bu teknikte elde edilen ses marteleye yakındır. Kole tekniğinde yapılan ısırtma, martele tekniğindeki vurguya çok benzer ancak kole tekniğinde hazırlanma süresi en aza indirgenmiştir (Fayez, 2001: 91). Yay, tekniğin uygulanacağı tel ya da tellerin üzerine havadan yumuşak bir şekilde düşürülür, sesin başlangıç anında ısırtma hareketi yapılır ve anında yay tekrar kaldırılır. Yayın tel ile olan temasında yapılması gereken en önemli husus burada yayı ok gibi fırlatıp daha sonra hemen kaldırmaktır. Kole tekniği uygulanmaya yayın alt yarısında başlanmalıdır.

1.6.10 Markato Çalış

Bu tekniğe genel olarak ‘vurgulama-aksanlama’ ya da ‘vurgulu-aksanlı çalma’ denir. Bu teknikte yayın basıncı, hızı ya da her ikisi biraz arttırılarak bir sesin diğerlerinden daha güçlü duyurulması sağlanır. tekniğidir. Bu teknikle keman müziğinde ezgisel gidiş içindeki bazı sesler vurgulanarak öne çıkarılır. Vurgulanarak öne çıkarılmak istenen sesler “ > ” işareti ile gösterilir (Uçan, 2005: 78).

1.6.11 Detaşe Porte

“Bu teknikte yayın her sürtülüşünde önce ses yükseltilir ve daha sonra da ses giderek azaltılır. Bu tip detaşe ya bir grup notaya ya da bir parçada belli özel notalara daha fazla anlam yüklemek için kullanılır” (Fayez, 2001: 86).

1.6.12 Sforzato “sf” Veya Sforzando Çalış “sfz”

“Sforzato veya sforzando çalış tekniği, ses gürlüğünü birdenbire ve aniden arttırarak vurgulu çalma tekniğidir. Yay çevik bir hareketle kullanılır, ses ani olarak artırılıp vurgulanır. Sforzato veya sforzando tekniği portato, martele ve sıtakato tekniklerine hazırlayıcı bir yay tekniğidir” (MEB, 2006: 17). Portato, martele ve sıtakato yay tekniklerinin öğretiminden önce verilmesi kendisinden sonra öğretilecek olan portato, martele ve sıtakato tekniklerinin öğretilmesinde kolaylık sağlar.

1.7 Problem Cümlesi

Bu araştırmada problem cümlesi şu şekilde tanımlanmıştır:

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde(AGSL) okutulmakta olan keman eğitimi ders kitaplarında yer alan yay teknikleri ve bu tekniklerin öğrenciler tarafından kullanılırlık durumları nelerdir?

1.8 Alt Problemler:

1. AGSL keman eğitimi ders kitaplarında yer alan yay teknikleri nelerdir?
2. Bu yay tekniklerinin sıralamasının sınıflara göre dağılımı nasıldır?
3. Bu tekniklerin öğretiminde hangi dizi, etüt ve eserlerden yararlanılmıştır?
4. Öğrenciler, keman eğitimi ders kitaplarında yer alan yay tekniklerinden haberdar mıdır?
5. Öğrencilerin keman eğitimi ders kitaplarında yer alan yay tekniklerine ilişkin görüşleri nelerdir?
6. Öğrencilerin keman eğitimi ders kitaplarında yer alan yay tekniklerini kullanma oranları nedir?

1.9 Araştırmanın Amacı:

Bu araştırma ile Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde okutulmakta olan keman eğitimi ders kitaplarında yer alan yay tekniklerinin ve bu tekniklerin kullanılırlık durumlarının ne olduğunun belirlenmesi amaçlanmıştır.

1.10 Araştırmanın Önemi:

Araştırma, ortaöğretim kademesinde yer alan ve mesleki müzik eğitimi vermekte olan Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde, bireysel çalgı eğitimi sürecinde olan keman eğitiminin, keman eğitimi ders kitaplarında yer alan yay tekniklerinin ne olduğunun, bu teknikleri içeren dizi, etüt, eserlerin hangileri olduğunun, öğrencilerin bu yay tekniklerinin ne olduğu hakkında bilgi sahibi olmalarının, bu tekniklerin kullanılırlık durumlarının ve müzikal anlamda öğrencilere ne kazandırdığının saptanması, keman eğitimi içindeki yerinin irdelenmesi, bu alanda yapılmış olan çalışmalara katkı sağlaması ve yeni bir kaynak olması bakımından önemlidir.

1.11 Sınırlılıklar

a) Bu araştırma AGSL keman eğitimi öğrencilerine uygulanan anket yöntemiyle,

b) Kaynak tarama yöntemiyle,

c) Ulaşılabilen kaynaklar ile,

ç) Araştırma için tanınan süreyle,

d) Araştırmacının kendi olanaklarıyla sınırlıdır.

1.12 Araştırmanın Varsayımları

Bu araştırmada; araştırma modelinin araştırmanın amacına uygun olduğu, örneklemin evreni temsil eder nitelikte olduğu ve veri toplama araçlarının yeterli olduğu varsayılmıştır.

1.13 Tanımlar / Terimler / Kısaltmalar

Keman: "Keman orta çağların yatay tutularak çalınan kol viollerinin evrim ve başkalaşım sürecinden geçerek ortaya çıkmıştır. Öncüsü bir Rönesans enstrümanı olan 'Lyra da braccio' dur ve kemanın yapısının fiziksel esaslarını ortaya koymuştur." (Çelebioğlu, 1986: 272)

Keman, dört telli bir çalgıdır. Solo, oda müziği ve orkestralarda kullanılır. Dünyanın her yerinde ve her türlü müzikte yaygın olarak kullanılan bir çalgıdır.

Yay: İki ucu arasında kıl gerilmiş bir çubuktur ve başlıca öğeleri; uç, kıl, çubuk, sarma, ökçe ve burgudur.

AGSL: Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi

BÖLÜM II

YÖNTEM

Bu araştırmada, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde okutulmakta olan keman eğitimi ders kitaplarında yer alan yay tekniklerinin öğrenciler tarafından kullanılırlık durumunun incelenmesine yönelik kaynak tarama ve anket yöntemleri kullanılmıştır.

Araştırmanın ilk aşamasında kullanılan yöntem betimsel olup AGSL keman eğitimi ders kitaplarına ait dört sınıftan 18 dizi, etüt ve eser analiz edilmiştir. Analizin içeriğini ise "AGSL keman eğitimi ders kitaplarında kullanılan yay teknikleri" oluşturmaktadır. Analiz edilen dizi, etüt ve eserler, keman eğitimi ders kitaplarında kullanılan yay tekniklerinin sıralamasına göre seçilmiştir. Bu nedenle, ele alınan yay tekniklerinin incelenmesinde verilen müzik kesitlerinin niteliği (dizi, etüt, eser olması) gözetilmemiş, verilen yay tekniklerinin kullanıldığı ilk müzik kesitleri olmaları dikkate alınmıştır.

Araştırmanın diğer aşamasında ise keman eğitimi ders kitaplarından elde edilen veriler doğrulusunda hazırlanan anket uygulamasına geçilmiştir. Bu uygulama, AGSL keman eğitimi ders kitaplarında yer alan yay teknikleriyle ilgili soruları içermektedir. Hazırlanan anket soruları AGSL keman eğitimi almakta olan AGSL öğrencilerine uygulanmıştır.

Bu bölümde; araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama tekniği ve verilerin analizi alt bölümlerine yer verilmiştir.

2.1 Araştırma Modeli

Araştırma, kaynak tarama ve anket yöntemlerinin kullanıldığı betimsel bir çalışmadır. AGSL' de okutulmakta olan keman eğitimi ders kitapları içerdiği yay teknikleri bakımından incelenmiştir. Daha sonra keman eğitimi ders kitaplarından elde edilen veriler doğrultusunda hazırlanan anket keman öğrencilerine uygulanmıştır. Bu araştırma ile Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde okutulmakta olan keman eğitimi ders kitaplarında yer alan yay tekniklerinin öğrenciler tarafından kullanılırlığına ilişkin bir durum tespiti yapılmaktadır. Durum tespiti AGSL keman eğitimi öğrencilerine uygulanan anketlerle yapılmıştır. Araştırma bu yönüyle betimsel bir çalışma niteliğindedir,

2.2 Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini ;

Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi keman eğitimi ders kitaplarını kullanan Türkiye'deki 57 Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ve bu liselerde öğrenim görmekte olan öğrenciler oluşturmaktadır.

Örneklemini ise;

Farklı coğrafi konumlarda bulunan Isparta, Antalya, Eskişehir illerindeki Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde keman eğitimi almakta olan 79 öğrenci oluşturmaktadır.

2.3 Verilerin Toplanması

Bu çalışmaya ilişkin verilerin elde edilmesinde kaynak tarama ve anket yöntemleri kullanılmıştır. Keman eğitimi ders kitaplarından elde edilen veriler doğrultusunda dört sınıfa uygulanacak anketler hazırlanmıştır. Bu kitaplarda dokuz yay tekniği yer almaktadır. Dört yıl keman eğitimi boyunca her sınıfta yer alan yay teknikleri öğretim sırası açısından farklılık gösterdiğinden dolayı dört sınıfa sorulan anket soruları içerdiği yay teknikleri bakımından farklı sorulardan meydana gelmektedir.

Türkiye'de 57 AGSL bulunmaktadır. Anketler Isparta, Antalya ve Eskişehir illerinde eğitim almakta olan AGSL keman öğrencilerine 2008-2009 eğitim öğretim

yılının 2. döneminde uygulanmıştır. Hazırlanan 120 anket formu sınıf bazında eşit sayıda paylaştırılmış, üç okula gönderilen 120 anket formunun 79'u öğrenciler tarafından yanıtlanarak geri gönderilmiştir. Uygulanan anketin 22'sini dokuzuncu sınıf, 21'ini onuncu sınıf, 14'ünü onbirinci sınıf, 22'sini onikinci sınıf oluşturmaktadır.

Veri toplama aracı olan anketlerin Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde uygulanması için Milli Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma Geliştirme Dairesi Başkanlığı'ndan onay alınmıştır. Anketler hazırlandıktan sonra uygulanacak okullara posta ile gönderilmiş, anketi uygulatacak öğretmenlere anketin doldurulmasıyla ilgili gerekli bilgiler verilmiş, anketlerin doldurulup geri gönderilmesi beklenmiştir. Veri toplama aracı olarak uygulanan anketlerden 79 tanesi toplanmış ve analiz yapılmıştır.

2.4 Verilerin Analizi:

Analiz edilecek veriler iki kısma ayrılmıştır. Birinci kısımdaki veriler AGSL keman eğitimi ders kitaplarından, ikinci kısımdaki veriler hazırlanan anketlerden elde edilmiştir. Birinci kısımdaki veriler ilk üç alt problemi kapsamaktadır, sonraki alt problemlerin incelemesi anketlerin yanıtlarından elde edilen bulgulara dayanarak yapılmıştır. Anket yöntemi ile elde edilen bulguların frekans değerleri ve yüzde oranları hesaplanarak tablolaştırılmıştır. Tablolar betimsel analiz ile içerik analizi yapılarak yorumlanmıştır.

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde, elde edilen bulgulara ve bu bulgulara ilişkin yorumlara yer verilmiştir. Ele alınan problem ile alt problemlerin çözümüne ilişkin toplanan veriler, bu verilerin çözümlenmesi sonucunda elde edilen bulgular ve bu bulguların yorumları bulunmaktadır.

3.1 Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın birinci alt problemi şöyledir: Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Okutulmakta olan keman eğitimi ders kitaplarında yer alan yay teknikleri nelerdir?

AGSL keman eğitimi ders kitapları içerdiği yay teknikleri açısından incelendiğinde elde edilen bulgular şöyledir:

Detaşe(bağsız), legato(bağlı), legato detaşe, vurgulu çalış (markato) tekniği, portato, sforzato (ansızın gürleştirme), martele (ısırtma), sıtakato (kısa ve kesik çalma), sipikato (zıplatımlı çalma) tekniklerdir.

3.2 Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın ikinci alt problemi şöyledir: Bu tekniklerin sıralamasının sınıflara göre dağılımı nasıldır?

AGSL keman eğitimi ders kitaplarında yer alan yay tekniklerinin sınıflara göre dağılımı şöyledir:

Tablo 1. AGSL Keman Eğitimi Ders Kitaplarında Yer Alan Yay Tekniklerinin Sınıflara Göre Dağılımı

Yay teknikleri	Kullanılan Sınıflar
Detaşe	9, 10, 11, 12
Legato	9, 10, 11, 12
Bağlı Detaşe	9, 10, 11,12
Portato	9, 11, 12
Markato	9,10, 11, 12
Sforzato	10, 11, 12
Martele	10, 11, 12
Sıtakato	10, 11,12
Sipikato	12

Tablo 1' de görüldüğü gibi AGSL keman eğitiminde kullanılan dokuz yay tekniğinden dördü tüm sınıfların keman eğitiminde kullanılmaktadır. Sipikato yay tekniği ise sadece 12. sınıfta yer almaktadır. Sforzato, martele ve sıtakato yay tekniklerinin kullanımına ise 10. sınıftan itibaren başlanmıştır.

3.3 Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

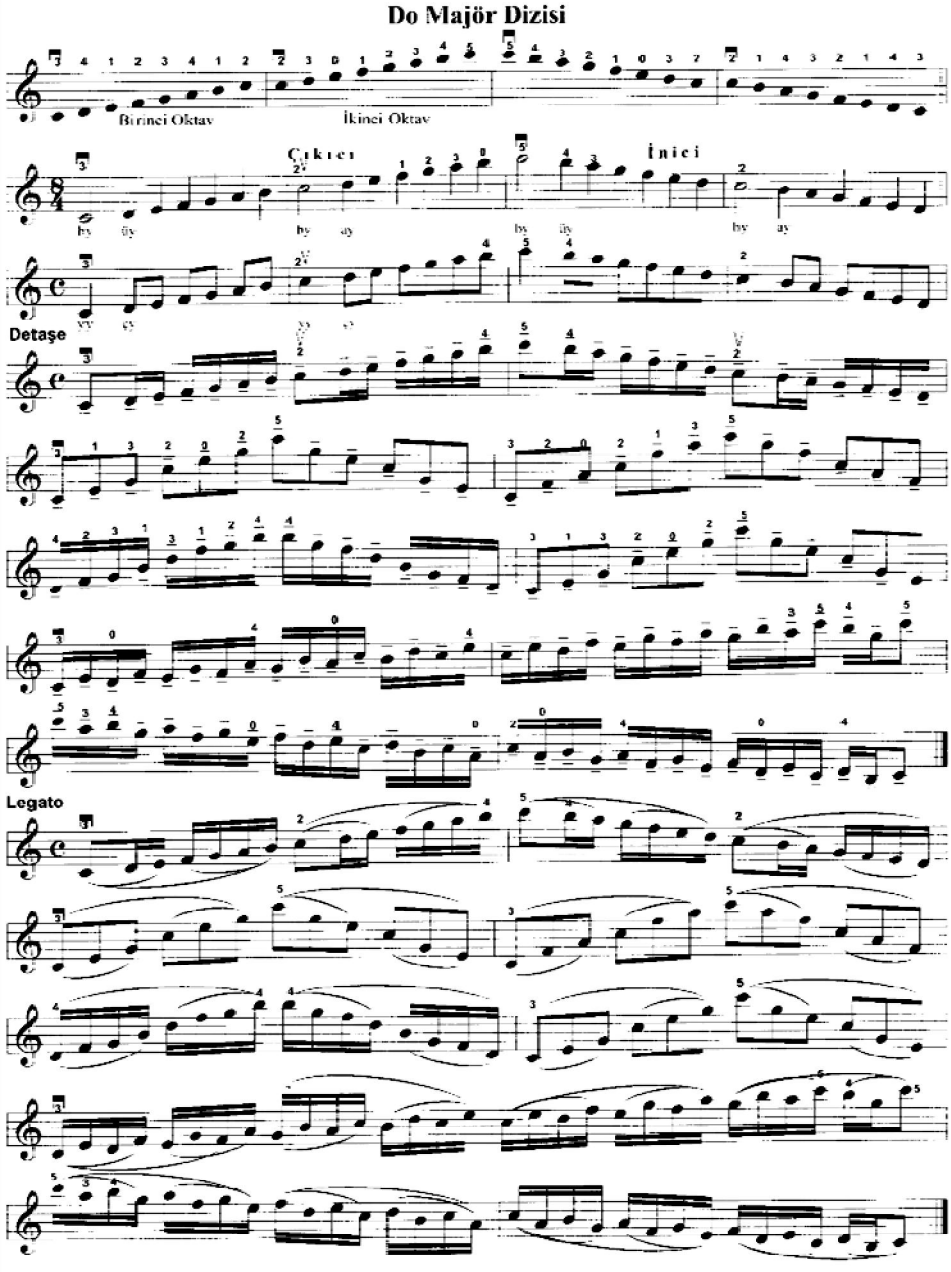
Araştırmanın üçüncü alt problemi şöyledir: AGSL keman eğitimi ders kitaplarında yer alan yay tekniklerinin öğretilmesinde yararlanılan dizi, etüt ve eserler hangileridir?

3.3.1 Dokuzuncu Sınıf Keman Eğitimi Ders Kitabının İçerdiği Yay Tekniklerinin Kullanıldığı Dizi, Etüt, Ve Eserler

Dokuzuncu sınıf keman eğitimi ders kitabının içerdiği yay tekniklerinin öğretiminde kullanılan dizi, etüt, ve eserler şöyledir;

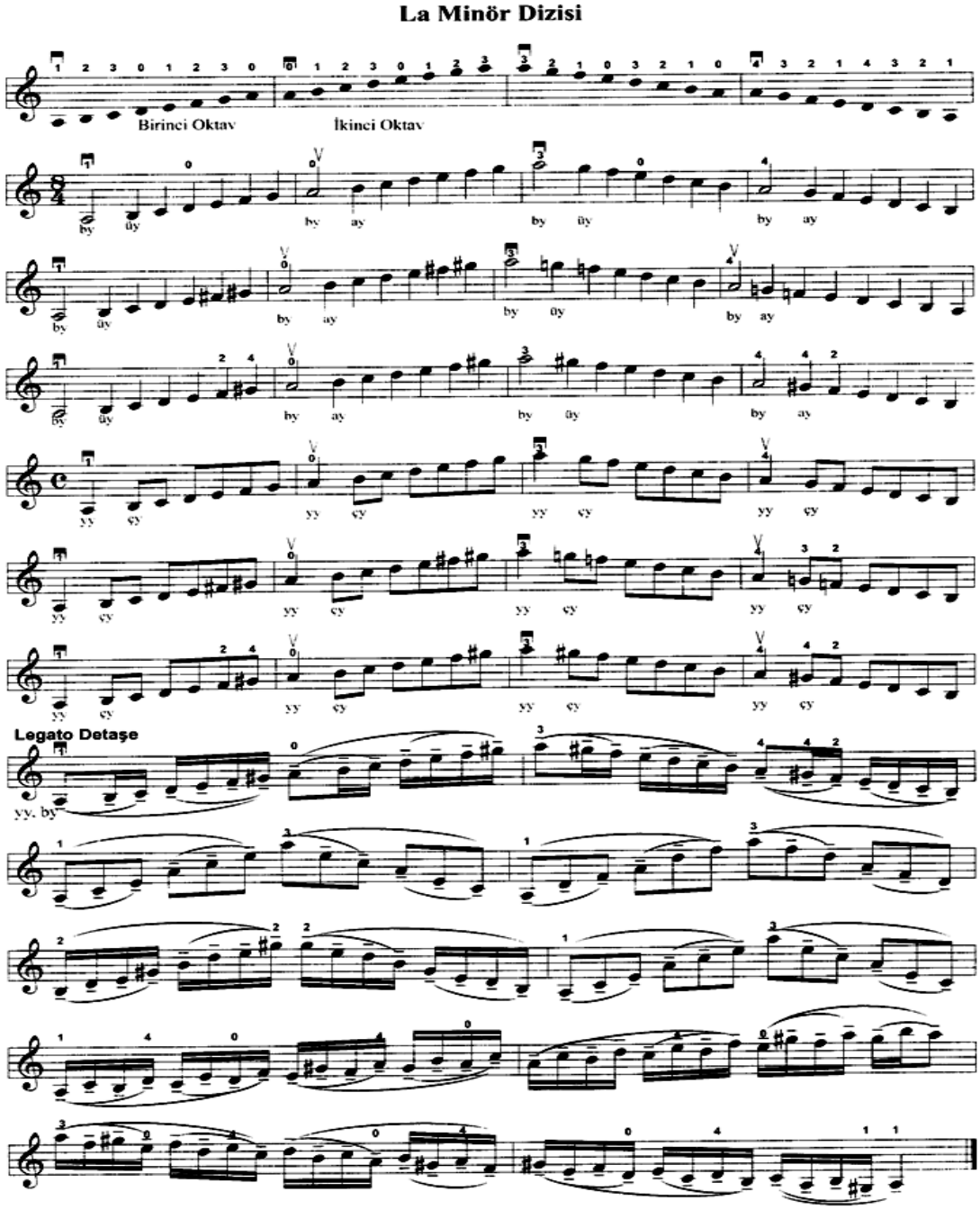
Dokuzuncu sınıf keman eğitimi ders kitabında yer alan yay teknikleri detaşe, legato, legato detaşe, portato ve markatodur. Bu yay tekniklerinden detaşe, legato, ve legato detaşe yay teknikleri dizilerde kullanılmıştır. Bu yay tekniklerinin kullanıldığı diziler ise sırasıyla şöyledir: Sol majör dizisi, Re majör dizisi, Re minör dizisi, Fa majör dizisi, Fa diyez minör dizisi, Mi minör dizisi, La karcığar dizisi, La majör dizisi, Si minör dizisi, La hüseyni dizisi, Do majör dizisi ve La minör dizisidir.

Şekil 1. Detaşe Ve Legato Yay Tekniğinin Yer Aldığı Do Majör Dizisi
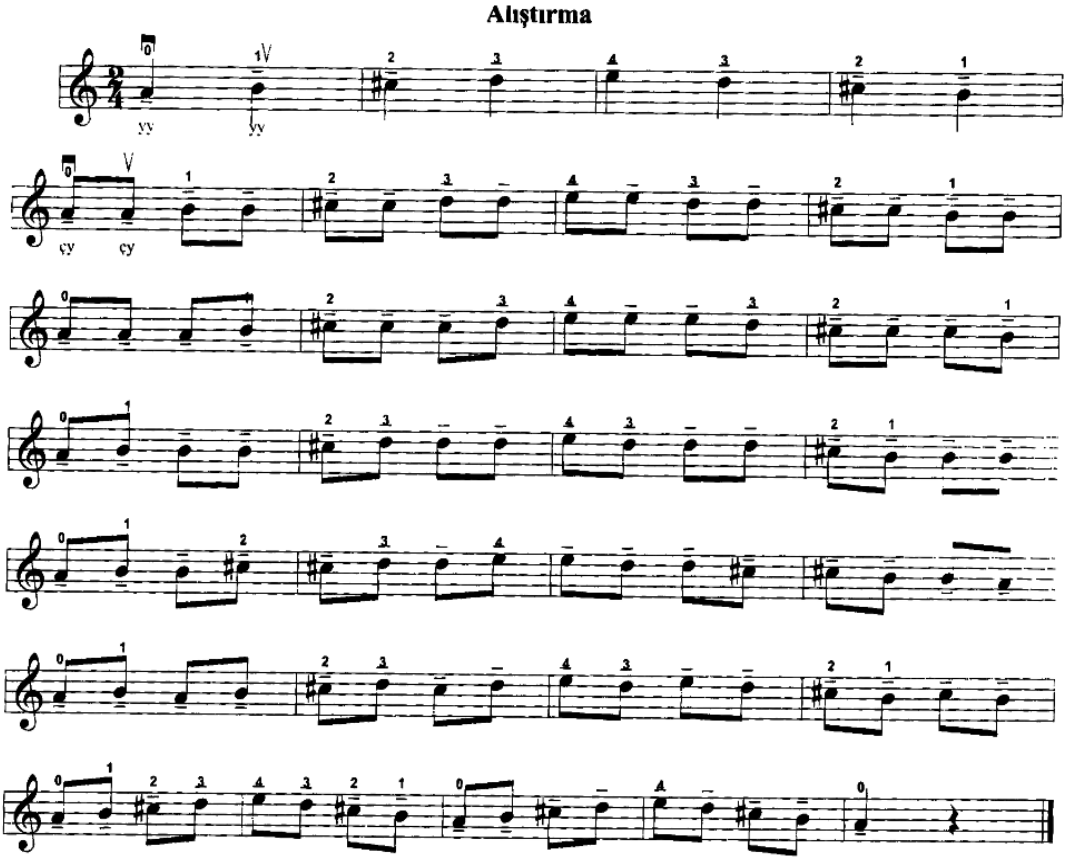

Şekil 1'de (Uçan, 2004: 148) görülen Do Majör dizide üç farklı yay tekniği kullanılmaktadır. İlk olarak yay çekme ve itme hareketleriyle dizinin çalınması istenmiş, ikinci olarak büyük detaşelerle çalınması istenmiş ve son olarak da legato tekniğinin pekiştirilmesi amacıyla dizinin legato olarak çalışılması istenmiştir.

Şekil 2. Legato (Bağlı) Detaşe Yay Tekniğinin Yer Aldığı La Minör Dizisi

Şekil 2'de (Uçan, 2004: 151) verilen La Minör dizide geçen yay tekniklerinde, şekil 1'de yer alan yay tekniklerine ek olarak legato detaşe yay tekniği eklenmiştir. Ele alınan iki dizide verilen yay teknikleri kitapta yer alan diğer dizi çalışmalarında da benzer şekilde yer aldığından dolayı diğer diziler şekillerle ele alınmayacaktır.
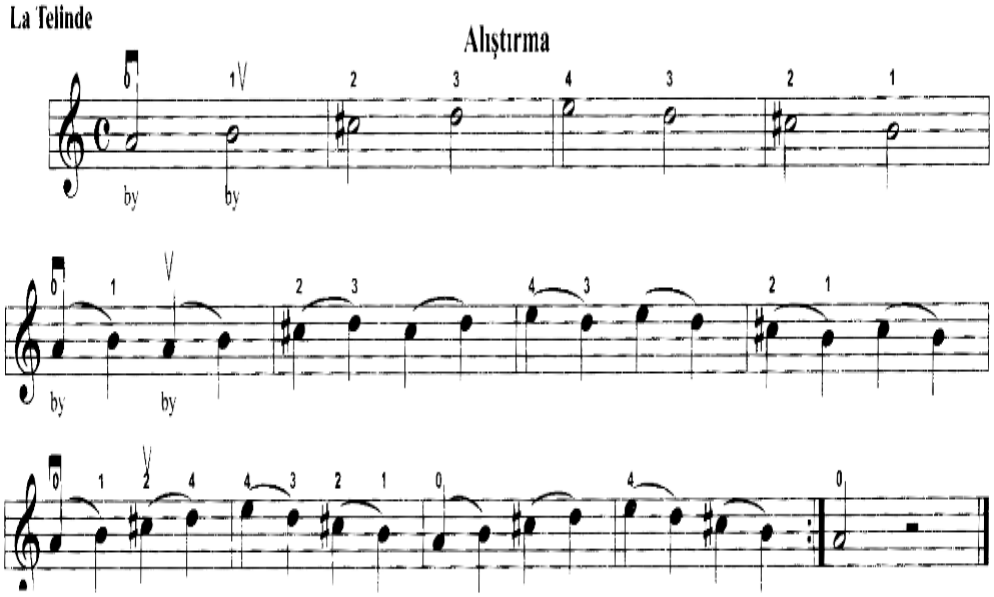
Şekil 3. Detaşe Yay Tekniğinin Öğretilmesinde Kullanılan Etütlerden Bir Örnek

Şekil 3'te (Uçan, 2004: 77) görülen etüt detaşe öğretimine ilişkin verilen ilk etüttür. Detaşe kullanımının öğretilmesinde verilen bu ilk etütte notaların detaşe çalınacağına ilişkin işaretler notaların üzerine koyulan "_" simgelerle belirtilmiş, bundan sonra da detaşe çalınacak dizi, etüt ve eserlerde bu tekniğin kullanımına ilişkin gereken simgeler notaların üzerlerinde gösterilerek detaşe tekniğinin kullanılması sağlanmıştır.

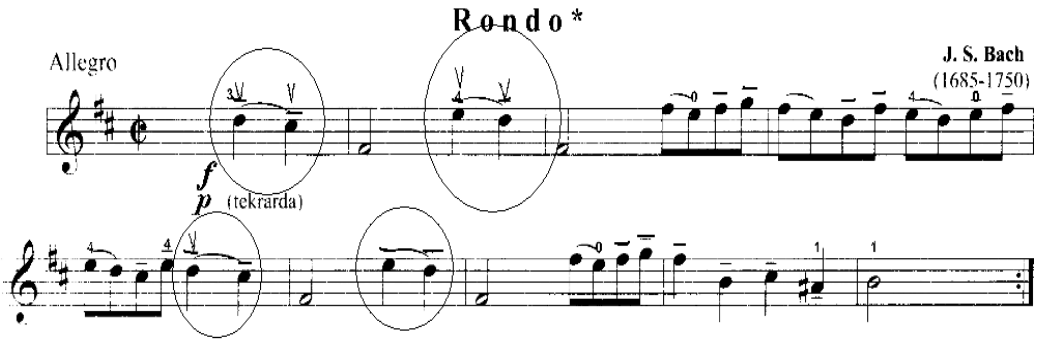
Şekil 4. Legato(Bağlı) Yay Tekniğinin Öğretilmesinde

Kullanılan Etütlerden Bir Örnek

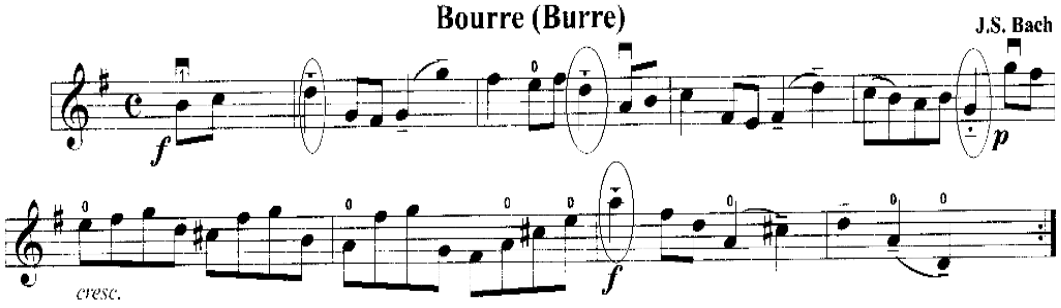

Şekil 4'te (Uçan, 2004: 59) verilen legato etüt legato öğretimine ilişkin verilen ilk etüttür. Legato eğitimine La telinde başlanmıştır. İlk olarak parmakların tuşede nasıl konumlanacağı gösterilmiş, daha sonra dörtlük notaları ikili bağlayarak legato çalışmalarına başlanmıştır. Notaların legato çalınacağına ilişkin işaretler legato çalınacak notaların üzerlerine bağ işareti denilen "⁀" ya da "⁀" simgelerle belirtilmiştir. Bundan sonra da kitapta yer alan dizi, etüt ve eserlerde geçen legato tekniğiyle çalınacak yerler aynı simgelerle gösterilmiştir.

Şekil 5. Detaşe, Legato Ve Legato Detaşe Yay Tekniğinin Kullanımına İlişkin J. S. Bach'ın Bir Eserinden Dokuz Ölçülük Bir Kesit
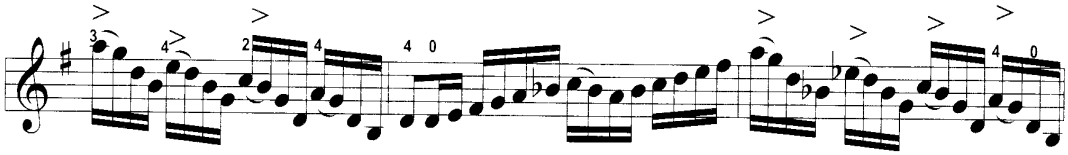

Şekil 5'te (Uçan, 2004: 142) dokuz ölçüsü verilen J. S. Bach'ın Rondo formunda yazmış olduğu bu eserde kullanılan yay teknikleri detaşe, legato ve legato detaşedir. Eserin verilen kesitinde legato detaşenin geçtiği yerler kolay gözlemlenmesi açısından yuvarlak içine alınmıştır. Kitapta legato detaşe öğretimine ilişkin ayrıca etüt verilmemiştir. Dizilerde ve eserler içerisinde legato detaşeler görülmektedir.

Şekil 6. Portato Yay Tekniğinin Kullanımına İlişkin J.S. Bach'ın Bir Eserinden Dokuz Ölçülük Örnek Bir Kesit
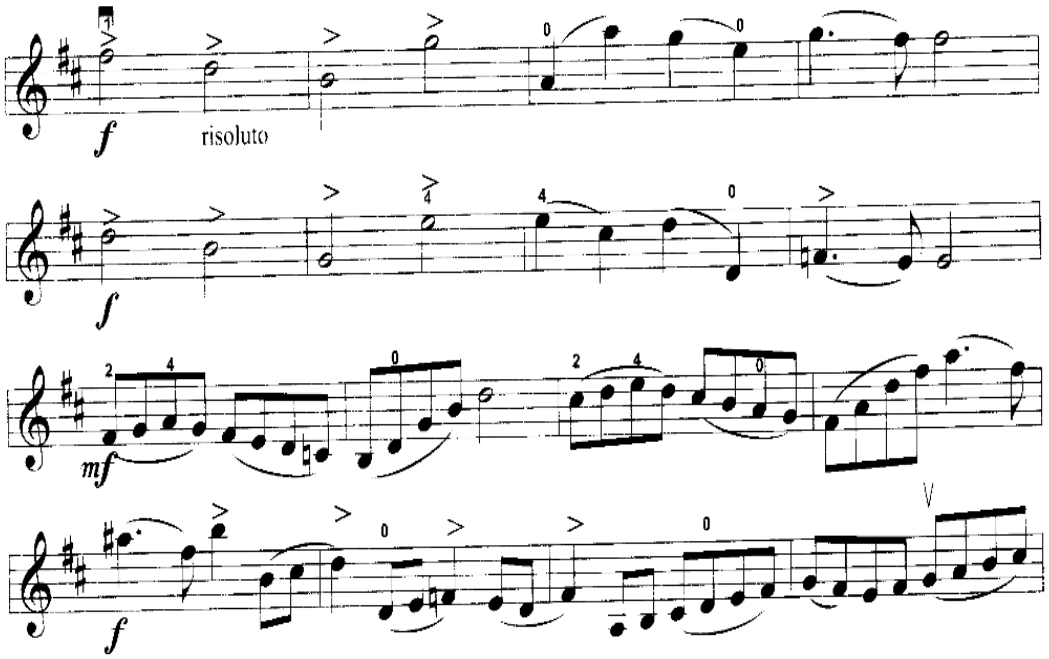

Şekil 6'da (Uçan, 2004: 135) dokuz ölçüsü verilen eserde portato çalınacak notaların üzerlerine gerekli işaretler koyularak hangi notaların portato çalınacağı belirtilmiştir. Portato tekniği ile çalınacak notalar burada kolay gözlemlenmesi açısından yuvarlak içine alınmıştır. Dokuzuncu sınıf keman ders kitabında yer alan portato tekniği dizilerde ve etütlerde kullanılmamıştır.

Şekil 7. Markato Yay Tekniğinin Kullanımına İlişkin Harry Schloming Etütten Üç Ölçülük Bir Kesit

Şekil 7'de (Uçan, 2004: 160) görülen Harry Schloming'e ait markato yay tekniği kullanımını gerektirmektedir. Etüdün şekil 7'de verilen kesiti 19, 20 ve 21. ölçülerini kapsamaktadır. Etütte markato yay tekniği 19. ve 21. ölçülerde kullanılmıştır.

Şekil 8. Markato Yay Tekniğinin Kullanımına İlişkin Rieding Si Minör Konçertodan Onaltı Ölçülük Bir Kesit

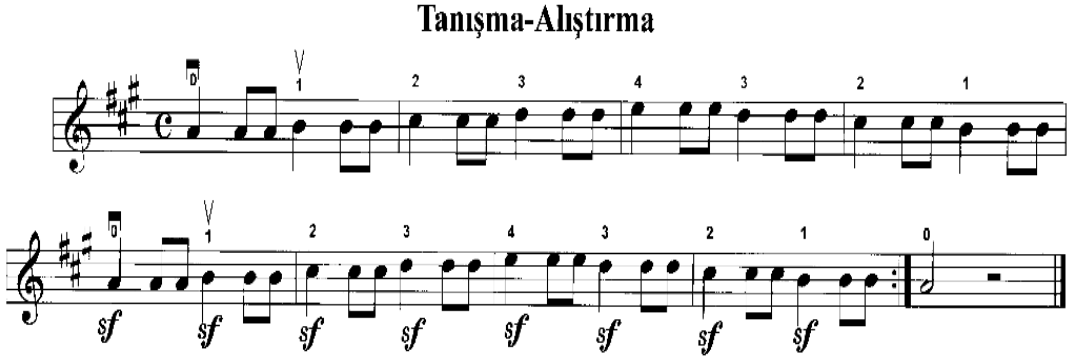

Şekil 8'de (Uçan, 2004: 167) Rieding Si minör keman konçertosunun birinci bölümünden onaltı ölçülük bir kesit verilmiştir. Onaltı ölçülük kesit, markato (vurgulu çalış) yay tekniğinin geçtiği bir eserdir. Kitapta markato tekniği dizi çalışmalarında yer almamıştır.

3.3.2 Onuncu Sınıf Keman Eğitimi Ders Kitabının İçerdiği Yay Tekniklerinin Kullanıldığı Dizi, Etüt Ve Eserler

Onuncu sınıf keman eğitimi ders kitabına, dokuzuncu sınıf keman eğitimi ders kitabında kullanılan yay tekniklerine ek olarak üç yeni yay tekniği daha eklenmiştir. Onuncu sınıf keman eğitimi ders kitabına eklenen yeni üç yay tekniği sforzato, martele ve sıtakatodur. Onuncu sınıf keman eğitimi ders kitabında ele alınacak dizi, etüt ve eserler bu üç teknikle sınırlandırılmıştır.
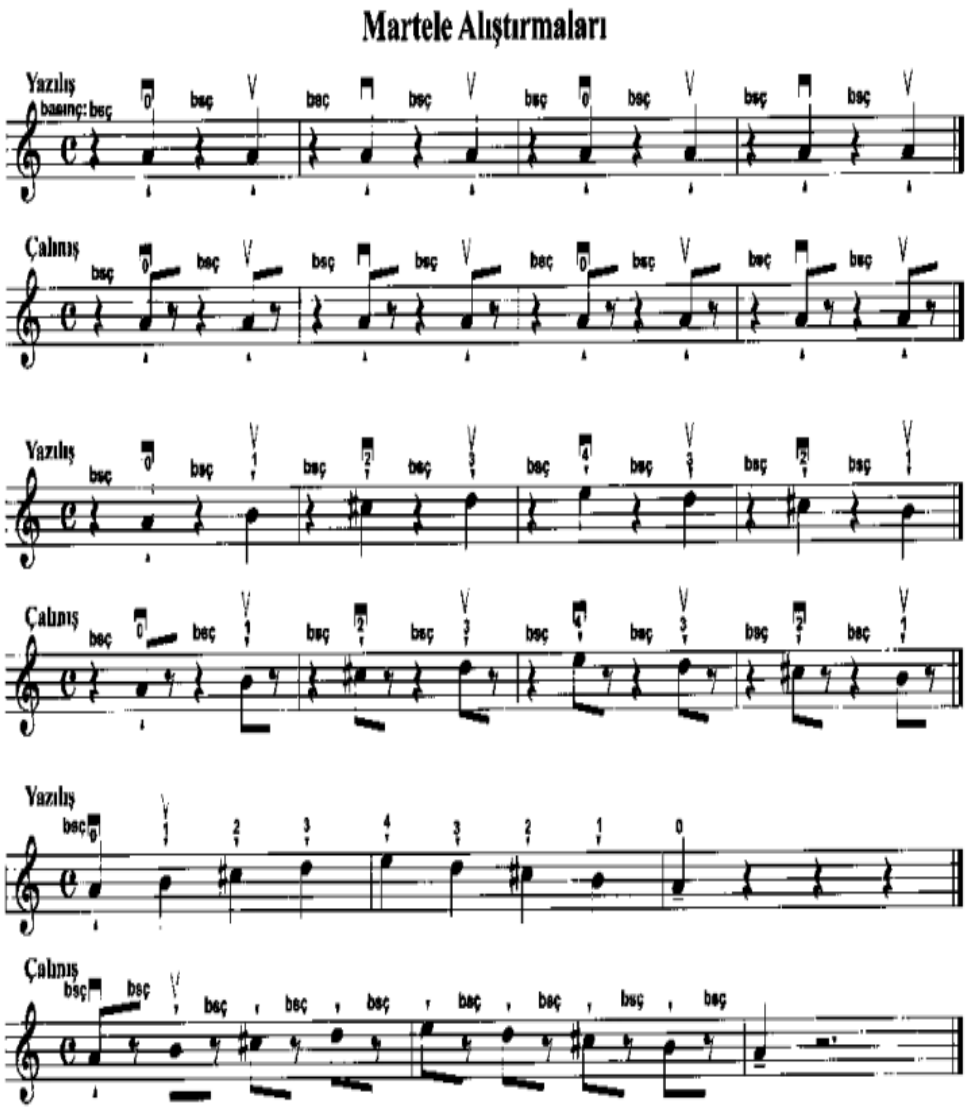
Dokuzuncu sınıf keman eğitimi ders kitabında kullanılan yay teknikleri onuncu sınıf keman eğitimi ders kitabında da yer almıştır. Bu nedenle onuncu sınıf keman eğitimi ders kitabında incelenecek yay teknikleri yeni eklenen sforzato, martele ve sıtakato yay teknikleridir. Dokuzuncu sınıfta ele alınan yay tekniklerinin onuncu sınıfta da tekrar ele alınmasına ihtiyaç duyulmamıştır.

Şekil 9. Sforzato Yay Tekniğinin Kullanımına İlişkin Örnek Bir Etütten Kesit

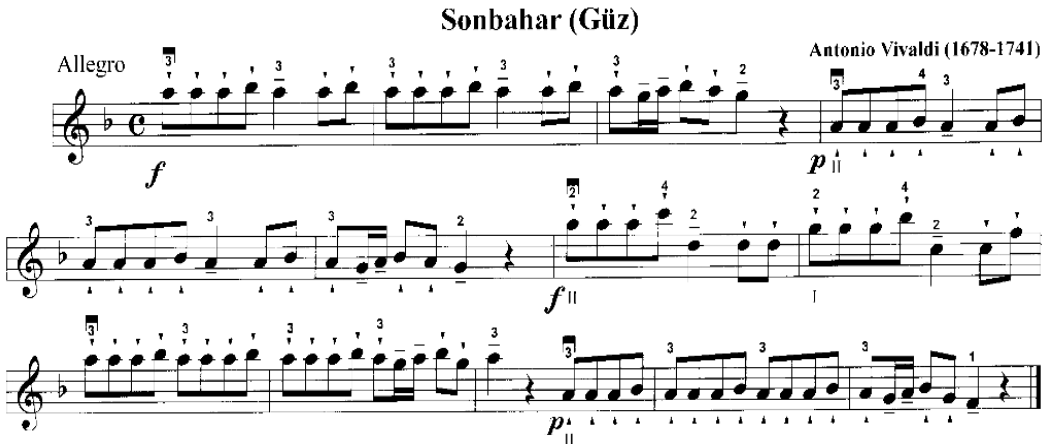

Şekil 9'da (Uçan, 2005: 87) görülen etüt sforzato yay tekniği kullanımını gerektirmektedir. Sforzato yay tekniği ile çalınacak notalar, altlarına "***sf***" işareti koyularak gösterilmiştir. Sforzato yay tekniği martele ve sıtakato tekniğine hazırlayıcı bir teknik olarak ele alındığından öğretim sırasında ilk sırada yer almıştır. Ayrıca sforzato yay tekniği kitapta martele ve sıtakatoya hazırlayıcı bir teknik olarak ele alınmış, dizilerde ve eserlerde sforzato yay tekniğine yer verilmemiştir.

Şekil 10. Martele Yay Tekniğinin Kullanımına İlişkin Örnek Bir Etütten Kesit
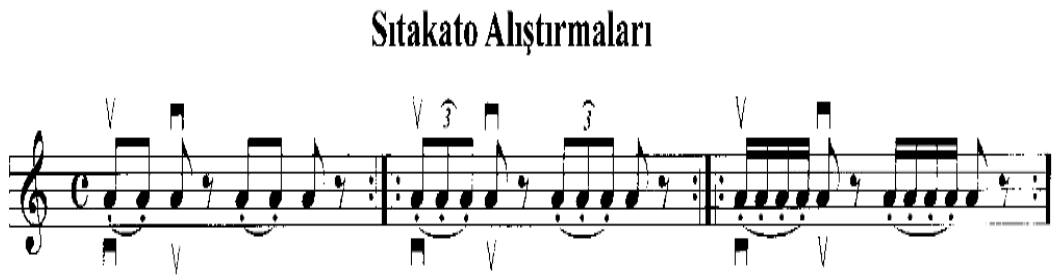

Şekil 10'da (Uçan, 2005: 91) ele alınan martele yay tekniğine ilişkin etütte martele yay tekniği çalışmaları öncelikle la telinde boş tel çalışmalarıyla başlamış daha sonra la telinde tüm parmakların kullanıldığı çalışmalar devam ettirilip teknik geliştirme çalışmaları sürdürülmüştür. Notaların martele yay tekniğiyle çalınacağına ilişkin işaretler notaların üzerlerinde yer almaktadır. Yukarıda verilen martele yay tekniğine ilişkin üç çalışma iki farklı şekilde yazılmıştır. Çalışmaların ilki yazım olarak verilmiş, altlarına ise çalınışında nasıl duyulacağı gösterilmiştir.

Şekil 11. Martele Yay tekniğinin Kullanımına İlişkin A. Vivaldi' nin Mevsimler Konçertosunun Sonbahar Allegro Bölümünden Bir Kesit
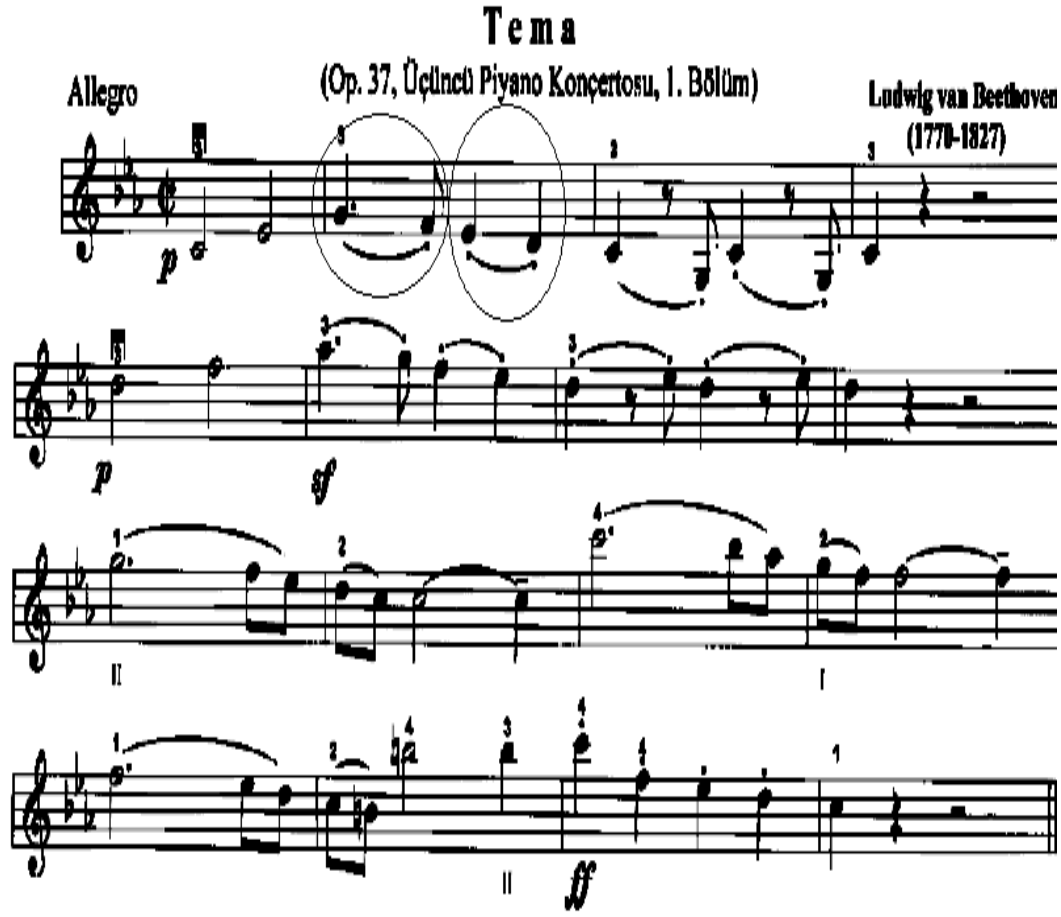

Şekil 11'de (Uçan, 2005: 93) martele yay tekniği kullanımı içeren Vivaldi' nin mevsimler konçertosunun sonbahar allegro bölümüne ait olan eser yer almaktadır. Kitapta eserin 12 ölçülük kısmı verilmiştir. Eserde martele yay tekniği yoğun bir şekilde kullanılmıştır. Martele çalınacak notalar üzerlerine koyulan işaretlerle belirtilmiştir.

Şekil 12. Sıtakato Yay Tekniğinin Kullanımına İlişkin Örnek Bir Etütten Kesit
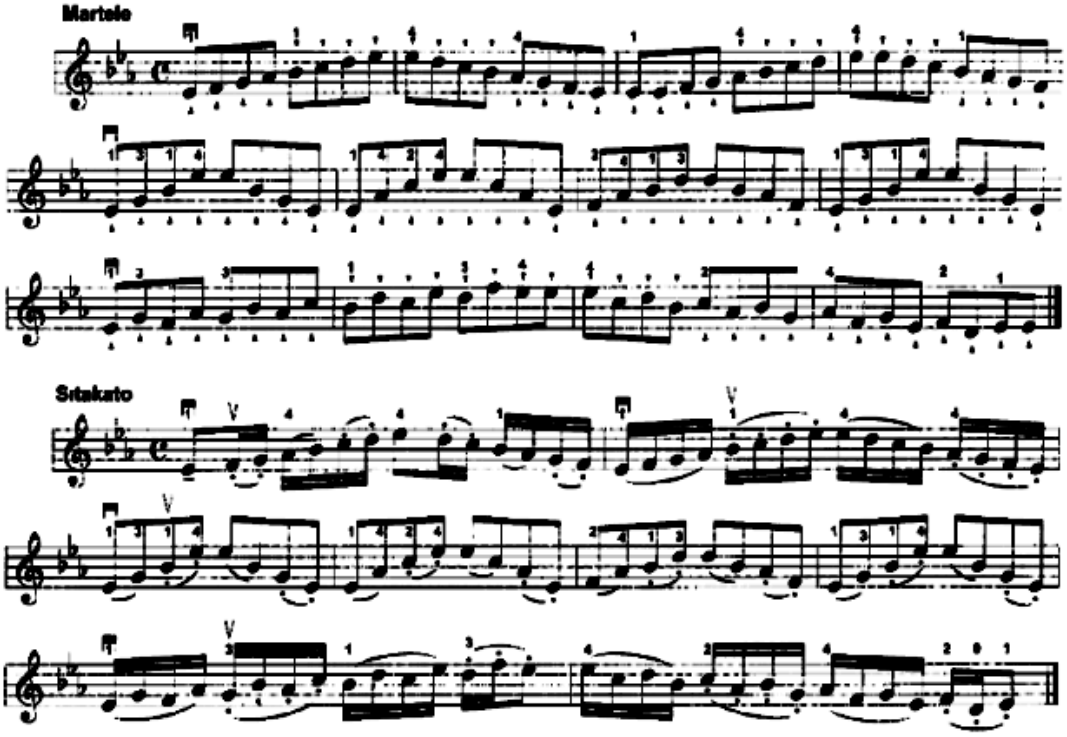

Şekil 12'de (Uçan, 2005: 111) sıtakato yay tekniği ile çalınacak çalışma yer almaktadır. Sıtakato yay tekniği çalışmaları la telinde boş telde başlamıştır. Notaların sıtakato yay tekniğiyle çalınacağına ilişkin işaretler notaların üzerlerine koyularak belirtilmiştir.

Şekil 13. Sıtakato Yay Tekniği Kullanımına İlişkin Örnek Bir Eserden Kesit

Şekil 13'te (Uçan, 2005: 151) sıtakato yay tekniği kullanımına ilişkin Beethoven' ın üçüncü piyano konçertosunun birinci bölümüne ait onaltı ölçüsü verilen eser yer almaktadır. Kitapta eserin tamamı verilmemiştir. Sıtakato yay tekniğinin çalınacağı notalar, üzerlerine koyulan işaretlerle belirtilmiştir.

Şekil 14. Martele Ve Sıtakato Yay Tekniklerinin Kullanıldığı Mi Bemol Majör Dizisinden Kesit

Şekil 14' te (Uçan, 2005: 141) Mi bemol majör dizisine ait kesit yer almaktadır. Martele ve sıtakato yay tekniklerinde verilen dizi, iki yay tekniğini de çalışmak amacıyla ayrı ayrı yazılmıştır.

Onuncu sınıf keman eğitimi ders kitabında martele ve sıtakato yay teknikleriyle verilen diziler şöyledir:

Do majör dizisi, La minör dizisi, Sol majör dizisi, Mi minör dizisi, Fa majör dizisi, Re minör dizisi, Re majör dizisi, Si minör dizisi, Si bemol majör dizisi, Sol minör dizisi, Mi bemol majör dizisi, Do minör dizisi, Fa hüseyni dizisidir. Martele ve sıtakato yay teknikleri bu dizilerde de kullanıldığından örnekleme Mi bemol majör dizisi verilmiştir. Diğer dizilerin şekil olarak verilmesine gerek görülmemiştir.

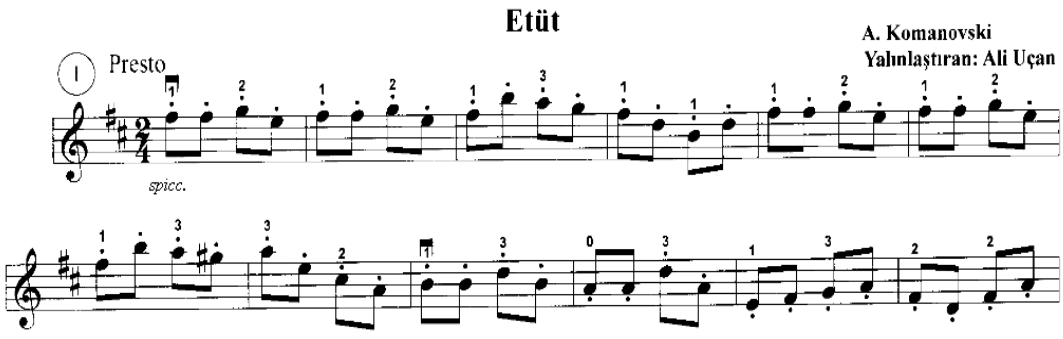
3.3.3 Onikinci Sınıf Keman Eğitimi Ders Kitabının İçerdiği Yay Tekniklerinin Kullanıldığı Dizi, Etüt Ve Eserler

Onuncu sınıf keman eğitimi ders kitabından sonra onikinci sınıf keman eğitimi ders kitabıyla ilgili yay tekniklerinin incelemesine geçilecektir. Bunun nedeni ise onbirinci sınıf keman eğitimi ders kitabına yeni yay tekniklerinin eklenmemesinden kaynaklanmaktadır.

Onikinci sınıf keman eğitimi ders kitabına, dokuzuncu, onuncu ve onbirinci sınıf keman eğitimi ders kitaplarında kullanılan yay tekniklerine ek olarak bir yeni yay tekniği daha eklenmiştir. Onikinci sınıf keman eğitimi ders kitabına eklenen son yeni yay tekniği sipikato(zıplatımlı) yay tekniğidir. Onikinci sınıf keman eğitimi ders kitabında ele alınacak dizi, etüt ve eserler bu son eklenen sipikato yay tekniğiyle sınırlandırılmıştır.
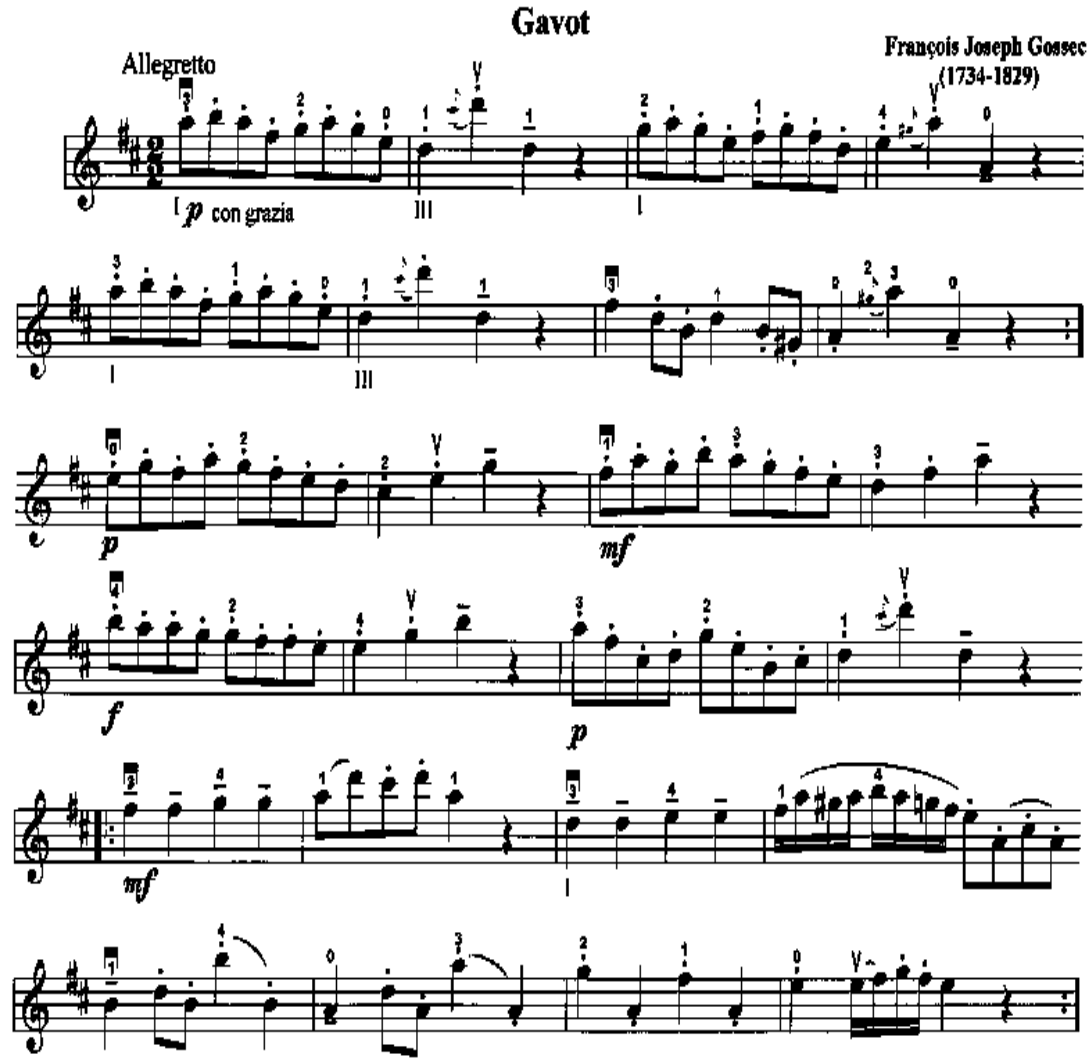
Dokuzuncu, onuncu ve onbirinci sınıf keman eğitimi ders kitabında kullanılan yay teknikleri onikinci sınıf keman eğitimi ders kitabında da yer almıştır. Bu nedenle onikinci sınıf keman eğitimi ders kitabında incelenecek olan yay tekniği yeni eklenen sipikato yay tekniğidir. Dokuzuncu, onuncu ve onbirinci sınıfta ele alınan yay tekniklerinin onikinci sınıfta da tekrar ele alınmasına ihtiyaç duyulmamıştır.

Şekil 15. Sipikato Yay Tekniğinin Kullanımına İlişkin Örnek Bir Etütten Kesit
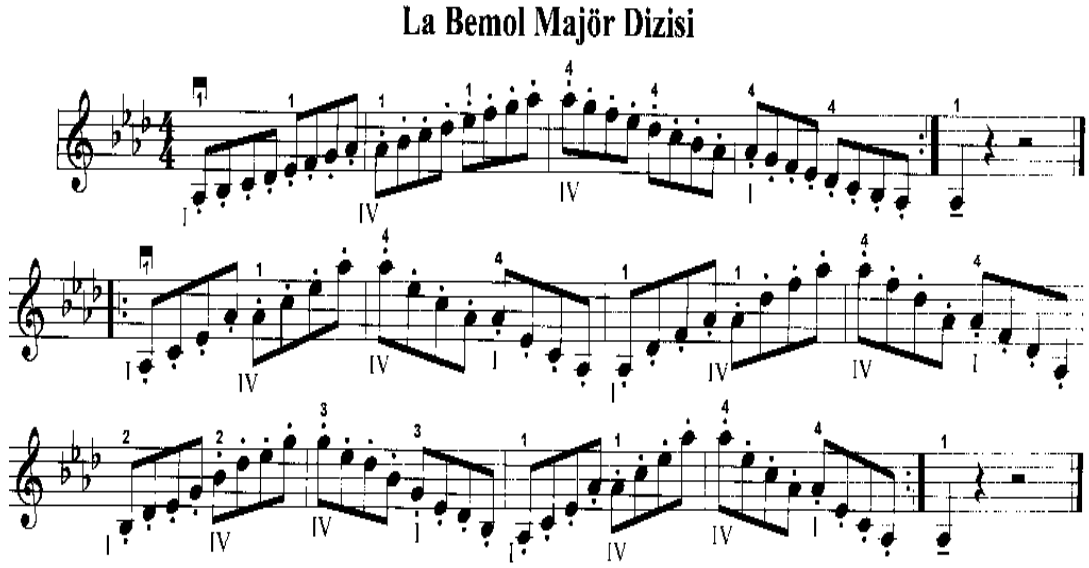

Şekil 15'te (Uçan, 2005: 112) oniki ölçüsü verilen sipikato yay tekniğinin kullanıldığı etüt yer almaktadır. Kitabın yazarı Ali Uçan tarafından yalınlaştırılan etüt baştan sona sipikato yay tekniği kullanımını gerektirmektedir.

Şekil 16. Sipikato Yay Tekniğinin Kullanımına İlişkin Örnek Bir Eserden Kesit

Şekil 16'da (Uçan, 2005: 114) yirmidört ölçüsü verilen sipikato tekniğine ilişkin François Joseph Gossec'e ait eser yer almaktadır. Eserin büyük bir kısmı sipikato yay tekniği kullanımını içermektedir. Eserde sadece sipikato yay tekniği kullanılmakla kalmayıp aynı zamanda içerisinde detaşe, legato ve sıtakato yay teknikleri de kullanılmıştır.

Şekil 17. Sipikato Yay Tekniğinin Kullanıldığı Örnek La Bemol Majör Dizisi

Şekil 17'de (Uçan, 2005: 127) La bemol majör dizisine ait sipikato yay çalışması yer almaktadır. Dizi, baştan sona sipikato yay tekniği ile çalışılması için tasarlanmış ve yazılmıştır.

Onikinci sınıf keman ders kitabında sipikato yay tekniğiyle verilen diziler şöyledir:

La bemol majör dizisi, Fa minör dizisi ve Si bemol hüseyni dizisidir. Bu dizilerde de sipikato yay tekniği şekil 18'deki gibi ele alındığından dolayı diğer dizileri şekil olarak vermeye gerek görülmemiştir. Örnekleme La bemol majör dizisi seçilmiştir.

3.4 Araştırmaya Katılan AGSL Keman Eğitimi Öğrencilerinin Keman Eğitimine Lisede Başlama Oranlarına İlişkin Bulgular

Tablo 2. Öğrencilerin Keman Eğitimine Lisede Başlama Oranları

Keman eğitimine lisede mi başladınız?	**f**	**%**
Evet	65	82.2
Hayır	14	17.8
Toplam	79	100.0

Tablo 2'de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerin %82.2' si keman eğitimine lisede, %17.8' i liseden önce başlamıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerden büyük çoğunluğunun keman eğitimine AGSL' de başlaması anketten elde edilmek istenen sonuçların görülme olasılığını arttırmaktadır.

3.5 AGSL Keman Eğitimi Öğrencilerinin, Kemanda Dizi, Etüt ve Eserleri Çalarken Yayı Farklı Tekniklerle Kullanma Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 3. Öğrencilerin, Kemanda Dizi, Etüt Ve Eserleri Çalarken Farklı Yay Teknikleri Kullanmanın Önemli Olup Olmadığına İlişkin Görüşlerinin Oranları

Kemanda dizi, etüt ve eserleri çalarken sizce yayı farklı tekniklerle kullanmak önemli midir?	**f**	**%**
Evet	72	91.1
Hayır	7	8.9
Toplam	79	100.0

Tablo 3'te görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerin %91.1' i kemanda dizi, etüt ve eserleri çalarken yayı farklı tekniklerle kullanmayı önemli bulmuş, öğrencilerin %8.9'u önemli bulmamıştır. Öğrencilere, keman çalarken yayı farklı tekniklerle kullanmanın kendilerince önemli olup olmadığına ilişkin bir soru yöneltilmiş ve öğrencilerin çoğu yayı farklı çalmanın önemli olduğunu belirtmiştir.

Tablo 4. Dokuzuncu Sınıf Keman Eğitimi Öğrencilerinin, Kemanda Dizi, Etüt ve Eserleri Çalarken Yayı Farklı Tekniklerle Kullanma Görüşlerine İlişkin Dağılım

Kemanda dizi, etüt ve eserleri çalarken yayı farklı tekniklerle kullanmak hangi açılardan önemlidir?	**f**	**%**
1. Teknik gelişim için	5	29.4
2. Müzikal Yoruma Katkı Sağlaması Açısından	8	47
3. Ses temizliği, çalmada kolaylık, duruş ve tutuş doğruluğu	4	23.6
Toplam	**17**	100.0

Tablo 4'te görüldü gibi araştırmaya katılan dokuzuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerinden %29.4'ü yayı farklı tekniklerle kullanmanın enstrüman tekniğini geliştirmeye yönelik katkı sağlayacağını düşünmüş, %47'si müzikal yoruma katkı sağlayacağını ve ifadeyi zenginleştireceğini düşünmüş, %23.6'sı da yayı farklı tekniklerle kullanmanın sesleri daha doğru çalmaya yardımcı olacağını, uygulanması gereken yay tekniği kullanıldığı takdirde parçaların daha kolay çalınacağını, aynı zamanda duruş ve tutuşta da doğruluk kazandıracağını düşünerekten dizi, etüt ve eserleri çalarken yayda farklı teknikler uygulamayı önemli görmüşlerdir.

Tablo 5. Onuncu Sınıf Keman Eğitimi Öğrencilerinin, Kemanda Dizi, Etüt ve Eserleri Çalarken Yayı Farklı Tekniklerle Kullanma Görüşlerine İlişkin Dağılım

Kemanda dizi, etüt ve eserleri çalarken yayı farklı tekniklerle kullanmak hangi açılardan önemlidir?	**f**	**%**
1. Teknik gelişim için	7	43.7
2. Müzikal Yoruma Katkı Sağlaması Açısından	7	43.7
3. Ses temizliği, çalmada kolaylık, duruş ve tutuş doğruluğu	2	12.6
Toplam	**16**	100.0

Tablo 5'te görüldü gibi araştırmaya katılan onuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerinden %43.7'si yayı farklı tekniklerle kullanmanın enstrüman tekniğini geliştirmeye yönelik katkı sağlayacağını düşünmüş, %43.7'si müzikal yoruma katkı sağlayacağını ve ifadeyi zenginleştireceğini düşünmüş, %12.6'sı da yayı farklı tekniklerle kullanmanın sesleri daha doğru çalmaya yardımcı olacağını, uygulanması gereken yay tekniği kullanıldığı takdirde parçaların daha kolay çalınacağını ve aynı zamanda duruş ve tutuşta da doğruluk kazandıracağını düşünerekten dizi, etüt ve eserleri çalarken yayda farklı teknikler uygulamayı önemli görmüşlerdir.

Tablo 6. Onbirinci Sınıf Keman Eğitimi Öğrencilerinin, Kemanda, Dizi, Etüt ve Eserleri Çalarken Yayı Farklı Tekniklerle Kullanma Görüşlerine İlişkin Dağılım

Kemanda dizi, etüt ve eserleri çalarken yayı farklı tekniklerle kullanmak hangi açılardan önemlidir?	**f**	**%**
1. Teknik gelişim için	4	26.6
2. Müzikal Yoruma Katkı Sağlaması Açısından	6	40
3. Ses temizliği, çalmada kolaylık, duruş ve tutuş doğruluğu	5	33.4
Toplam	**15**	100.0

Tablo 6'da görüldü gibi araştırmaya katılan onbirinci sınıf keman eğitimi öğrencilerinden %26.6'sı yayı farklı tekniklerle kullanmanın enstrüman tekniğini geliştirmeye yönelik katkı sağlayacağını düşünmüş, %40'ı müzikal yoruma katkı sağlayacağını ve ifadeyi zenginleştireceğini düşünmüş, %33.4'ü de yayı farklı tekniklerle kullanmanın sesleri daha doğru çalmaya yardımcı olacağını, uygulanması gereken yay tekniği kullanıldığı takdirde parçaların daha kolay çalınacağını, aynı zamanda duruş ve tutuşta da doğruluk kazandıracağını düşünerekten dizi, etüt ve eserleri çalarken yayda farklı teknikler uygulamayı önemli görmüşlerdir.

Tablo 7. Onikinci Sınıf Keman Eğitimi Öğrencilerinin, Kemanda, Dizi, Etüt ve Eserleri Çalarken Yayı Farklı Tekniklerle Kullanma Görüşlerine İlişkin Dağılım

Kemanda dizi, etüt ve eserleri çalarken yayı farklı tekniklerle kullanmak hangi açılardan önemlidir?	**f**	**%**
1. Teknik gelişim için	12	57.2
2. Müzikal Yoruma Katkı Sağlaması Açısından	9	42.8
Toplam	**21**	100.0

Tablo 7'de görüldü gibi araştırmaya katılan onikinci sınıf keman eğitimi öğrencilerinden %57.2'si yayı farklı tekniklerle kullanmanın enstrüman tekniğini geliştirmeye yönelik katkı sağlayacağını, %42.8'i de müzikal yoruma katkı sağlayacağını ve ifadeyi zenginleştireceğini düşünerekten dizi, etüt ve eserleri çalarken yayda farklı teknikler uygulamayı önemli görmüşlerdir.

3.6 AGSL Keman Eğitimi Sürecinde Verilen Yay Tekniklerinin Öğrenciler Tarafından Kullanılırlık Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 8. Dokuzuncu Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Verilen Yay Tekniklerinin Öğrenciler Tarafından Kullanılırlık Durumuna İlişkin Dağılım

Dokuzuncu Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Verilen Yay Tekniklerinin Kullanılırlık Durumuna İlişkin Dağılım	**f**	**%**
1. Detaşe	13	29.6
2. Legato	14	31.8
3. Legato Detaşe	9	20.4
4. Portato	4	9.1
5. Markato	4	9.1
Toplam	44	100.0

Tablo 8'de görüldüğü gibi araştırmaya katılan dokuzuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerinin, dokuzuncu sınıf keman eğitiminde verilen yay tekniklerinden hangilerini kullandıklarını tespit etmek amaçlanmıştır. Anketin dördüncü sorusunda dokuzuncu sınıf keman eğitiminde verilen yay teknikleri yazılmış ve öğrencilerden bu teknikler içerisinde hangilerini kullandıklarını işaretlemeleri istenmiştir. Detaşe yay tekniği % 29.6, legato yay tekniği %31.8, legato detaşe yay tekniği %20.4, portato yay tekniği % 9.1, markato yay tekniği % 9.1 oranla kullanılmaktadır.

Detaşe ve legato yay tekniklerinin kullanım oranları birbirine yakın olmakla birlikte portato ve markato yay teknikleri aynı oranda kullanılmaktadır.

Tablo 9. Onuncu Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Verilen Yay Tekniklerinin Öğrenciler Tarafından Kullanılırlık Durumuna İlişkin Dağılım

Onuncu Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Verilen Yay Tekniklerinin Kullanılırlık Durumuna İlişkin Dağılım	**f**	**%**
1. Detaşe	19	22.6
2. Legato	22	26.2
3. Legato Detaşe	13	15.5
4. Portato	6	7.2
5. Markato	—	—
6. Sforzato	—	—
7. Martele	4	4.7
8. Sıtakato	20	23.8
Toplam	84	100.0

Tablo 9'da görüldüğü gibi araştırmaya katılan onuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerinin, onuncu sınıf keman eğitiminde verilen yay tekniklerinden hangilerini kullandıklarını tespit etmek amaçlanmıştır. Anketin dördüncü sorusunda onuncu sınıf keman eğitiminde verilen yay teknikleri yazılmış ve öğrencilerden bu teknikler içerisinde hangilerini kullandıklarını işaretlemeleri istenmiştir. Detaşe yay tekniği % 22.6, legato yay tekniği % 26.2, legato detaşe yay tekniği % 15.5, portato yay tekniği % 7.2, martele yay tekniği % 4.7, sıtakato yay tekniği % 23.8 oranla kullanılmaktadır.

Legato yay tekniği % 26.2 oranla en fazla kullanılan yay tekniği olurken markato ve sforzato yay teknikleri ise hiç kullanılmamıştır.

Tablo 10. Onbirinci Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Verilen Yay Tekniklerinin Kullanılırlık Durumuna İlişkin Dağılım

Onbirinci Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Verilen Yay Tekniklerinin Kullanılırlık Durumuna İlişkin Dağılım	**f**	**%**
1. Detaşe	13	16.6
2. Legato	13	16.6
3. Legato Detaşe	12	15.5
4. Portato	8	10.2
5. Markato	6	7.8
6. Sforzato	6	7.8
7. Martele	7	8.9
8. Sıtakato	13	16.6
Toplam	78	100.0

Tablo 10'da görüldüğü gibi araştırmaya katılan onbirinci sınıf keman eğitimi öğrencilerinin, onbirinci sınıf keman eğitiminde verilen yay tekniklerinden hangilerini kullandıklarını tespit etmek amaçlanmıştır. Anketin dördüncü sorusunda onbirinci sınıf keman eğitiminde verilen yay teknikleri yazılmış ve öğrencilerden bu teknikler içerisinde hangilerini kullandıklarını işaretlemeleri istenmiştir. Detaşe yay tekniği % 16.6, legato yay tekniği % 16.6, legato detaşe yay tekniği % 15.5, portato yay tekniği % 10.2, markato yay tekniği % 7.8, sforzato yay tekniği % 7.8, martele yay tekniği % 8.9, sıtakato yay tekniği % 16.6 oranla kullanılmaktadır.

Tablo 11. Onikinci Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Verilen Yay Tekniklerinin Öğrenciler Tarafından Kullanılırlık Durumuna İlişkin Dağılım

Onikinci Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Verilen Yay Tekniklerinin Kullanılırlık Durumuna İlişkin Dağılım	**f**	**%**
1. Detaşe	20	15.8
2. Legato	23	18.2
3. Legato Detaşe	13	10.2
4. Portato	14	11
5. Markato	5	3.9
6. Sforzato	8	6.3
7. Martele	9	7
8. Sıtakato	22	17.3
9. Sipikato	13	10.3
Toplam	127	100.0

Tablo 11'de görüldüğü gibi araştırmaya katılan onikinci sınıf keman eğitimi öğrencilerinin, onikinci sınıf keman eğitiminde verilen yay tekniklerinden hangilerini kullandıklarını tespit etmek amaçlanmıştır. Anketin dördüncü sorusunda onikinci sınıf keman eğitiminde verilen yay teknikleri yazılmış ve öğrencilerden bu teknikler içerisinde hangilerini kullandıklarını işaretlemeleri istenmiştir. Detaşe yay tekniği % 15.8, legato yay tekniği % 18.2, legato detaşe yay tekniği % 10.2, portato yay tekniği % 11, markato yay tekniği % 3.9, sforzato yay tekniği % 6.3, martele yay tekniği % 7, sıtakato yay tekniği % 17.3, sipikato yay tekniği % 10.3 oranla kullanılmaktadır.

3.7 AGSL Keman Eğitimi Sürecinde Verilen Yay Tekniklerinin Terim Olarak Ne Anlama Geldiklerinin Öğrenciler Tarafından Açıklanmasına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 12. Dokuzuncu Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Verilen Yay Tekniklerinin Terim Olarak Ne Anlama Geldiklerinin Öğrenciler Tarafından Açıklanmasına İlişkin Dağılım

Dokuzuncu Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Verilen Yay Tekniklerinin Terim Olarak Ne Anlama Geldiklerinin Açıklanmasına İlişkin Dağılım	**f**	**%**
1. Detaşe	17	28.3
2. Legato	18	30
3. Legato Detaşe	7	11.7
4. Portato	9	15
5. Markato	9	15
Toplam	60	100.0

Anketin beşinci sorusunda, dokuzuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerinden, dokuzuncu sınıf keman ders kitabında yer alan yay tekniklerinin terim olarak ne anlama geldiklerini açıklamaları istenmiş, öğrencilerin verilen yay tekniklerine ilişkin yaptığı doğru açıklama oranlarına ilişkin sayısal değerler tablo 12'de yansıtılmıştır. Buna göre detaşe yay tekniğini terim olarak açıklama oranı % 28.3, legato yay tekniğini terim olarak açıklama oranı % 30, legato detaşe yay tekniğini terim olarak açıklama oranı % 11.7, portato yay tekniğini terim olarak açıklama oranı % 15, markato yay tekniğini terim olarak açıklama oranı % 15 olarak tespit edilmiştir.

Legato (% 30) ve detaşe yay teknikleri (% 28.3) terim olarak en fazla açıklanabilen yay teknikleri olurken legato detaşe yay tekniği % 11.7 oranla öğrenciler tarafından daha az sayıda açıklanabilen yay tekniği olmuştur.

Tablo 13. Onuncu Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Verilen Yay Tekniklerinin Terim Olarak Ne Anlama Geldiklerinin Öğrenciler Tarafından Açıklanmasına İlişkin Dağılım

Onuncu Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Verilen Yay Tekniklerinin Terim Olarak Ne Anlama Geldiklerinin Açıklanmasına İlişkin Dağılım	**f**	**%**
1. Detaşe	15	19.8
2. Legato	18	23
3. Legato Detaşe	11	14.1
4. Portato	4	5.2
5. Markato	3	3.7
6. Sforzato	3	3.7
7. Martele	5	6.3
8. Sıtakato	19	24.2
Toplam	78	100.0

Anketin beşinci sorusunda, onuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerinden, onuncu sınıf keman ders kitabında yer alan yay tekniklerinin terim olarak ne anlama geldiklerini açıklamaları istenmiş, öğrencilerin verilen yay tekniklerine ilişkin yaptığı doğru açıklama oranlarına ilişkin sayısal değerler tablo 13'te yansıtılmıştır. Buna göre detaşe yay tekniğini terim olarak açıklama oranı % 19.8, legato yay tekniğini terim olarak açıklama oranı % 23, legato detaşe yay tekniğini terim olarak açıklama

oranı % 14.1, portato yay tekniğini terim olarak açıklama oranı % 5.2, markato yay tekniğini terim olarak açıklama oranı % 3.7, sforzato yay tekniğini terim olarak açıklama oranı % 3.7, martele yay tekniğini terim olarak açıklama oranı % 6.3, sıtakato yay tekniğini terim olarak açıklama oranı % 24.2 olarak tespit edilmiştir.

Sıtakato yay tekniği % 24.2 oranla terim olarak en fazla açıklanabilen yay tekniği olurken markato ve sforzato yay tekniği % 3.7 oranla öğrenciler tarafından en az sayıda açıklanabilen yay tekniği olmuştur.

Tablo 14. Onbirinci Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Verilen Yay Tekniklerinin Terim Olarak Ne Anlama Geldiklerinin Öğrenciler Tarafından Açıklanmasına İlişkin Dağılım

Onbirinci Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Verilen Yay Tekniklerinin Terim Olarak Ne Anlama Geldiklerinin Açıklanmasına İlişkin Dağılım	**f**	**%**
1. Detaşe	6	9.8
2. Legato	13	21.3
3. Legato Detaşe	6	9.8
4. Portato	5	8.3
5. Markato	5	8.3
6. Sforzato	6	9.8
7. Martele	6	9.8
8. Sıtakato	14	22.9
Toplam	61	100.0

Anketin beşinci sorusunda, onbirinci sınıf keman eğitimi öğrencilerinden, onbirinci sınıf keman ders kitabında yer alan yay tekniklerinin terim olarak ne anlama geldiklerini açıklamaları istenmiş, öğrencilerin verilen yay tekniklerine ilişkin yaptığı doğru açıklama oranlarına ilişkin sayısal değerler tablo 14'te yansıtılmıştır. Buna göre detaşe yay tekniğini terim olarak açıklama oranı % 9.8, legato yay tekniğini terim olarak açıklama oranı % 21.3, legato detaşe yay tekniğini terim olarak açıklama oranı % 9.8, portato yay tekniğini terim olarak açıklama oranı % 8.3, markato yay tekniğini terim olarak açıklama oranı % 8.3, sforzato yay tekniğini terim olarak açıklama oranı % 9.8, martele yay tekniğini terim olarak açıklama oranı % 9.8, sıtakato yay tekniğini terim olarak açıklama oranı % 22.9 olarak tespit edilmiştir.

Sıtakato yay tekniği % 22.9 oranla terim olarak en fazla açıklanabilen yay tekniği olurken portato ve markato yay tekniği % 8.3 oranla öğrenciler tarafından en az sayıda açıklanabilen yay tekniği olmuştur.

Tablo 15. Onikinci Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Verilen Yay Tekniklerinin Terim Olarak Ne Anlama Geldiklerinin Öğrenciler Tarafından Açıklanmasına İlişkin Dağılım

Onikinci Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Verilen Yay Tekniklerinin Terim Olarak Ne Anlama Geldiklerinin Açıklanmasına İlişkin Dağılım	**f**	**%**
1. Detaşe	17	14.4
2. Legato	23	19.5
3. Legato Detaşe	13	11.1
4. Portato	11	9.3
5. Markato	7	5.9
6. Sforzato	7	5.9
7. Martele	7	5.9
8. Sıtakato	20	16.9
9. Sipikato	13	11.1
Toplam	118	100.0

Anketin beşinci sorusunda, onikinci sınıf keman eğitimi öğrencilerinden, onikinci sınıf keman ders kitabında yer alan yay tekniklerinin terim olarak ne anlama geldiklerini açıklamaları istenmiş, öğrencilerin verilen yay tekniklerine ilişkin yaptığı doğru açıklama oranlarına ilişkin sayısal değerler tablo 15'te yansıtılmıştır. Buna göre detaşe yay tekniğini terim olarak açıklama oranı % 14.4, legato yay tekniğini terim olarak açıklama oranı % 19.5, legato detaşe yay tekniğini terim olarak açıklama oranı % 11.1, portato yay tekniğini terim olarak açıklama oranı % 9.3, markato yay tekniğini terim olarak açıklama oranı % 5.9, sforzato yay tekniğini terim

olarak açıklama oranı % 5.9, martele yay tekniğini terim olarak açıklama oranı % 5.9, sıtakato yay tekniğini terim olarak açıklama oranı % 16.9, sipikato yay tekniğini terim olarak açıklama oranı % 11.1 olarak tespit edilmiştir.

Sıtakato yay tekniği % 22.9 oranla terim olarak en fazla açıklanabilen yay tekniği olurken portato ve markato yay tekniği % 8.3 oranla öğrenciler tarafından en az sayıda açıklanabilen yay tekniği olmuştur.

3.8 AGSL Keman Eğitimi Sürecinde Öğrencilerin Haberdar Olmadığı Yay Tekniklerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 16. Dokuzuncu Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Öğrencilerin Haberdar Olmadığı Yay Tekniklerine İlişkin Dağılım

Dokuzuncu Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Öğrencilerin Haberdar Olmadığı Yay Tekniklerine İlişkin Dağılım	**f**	**%**
1. Detaşe	2	6.7
2. Legato Detaşe	9	30
3. Portato	8	26.7
4. Markato	11	36.6
Toplam	30	100

Tablo 16'da görüldüğü gibi araştırmaya katılan dokuzuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerinden dokuzuncu sınıf keman eğitiminde verilen yay tekniklerinin hangilerinden haberdar olmadıklarını tespit etmek amaçlanmıştır. Anketin altıncı sorusunda verilen boşluğa, anketin dördüncü sorusunda yer alan yay tekniklerinden, adını duymadıkları veya haberdar olmadıkları varsa yazmaları istenmiştir. Bu duruma göre dokuzuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerinin % 6.7'si detaşe yay tekniğinden, % 30'u legato detaşe yay tekniğinden, % 26.7'si portato yay

tekniğinden, % 36.6'sı markato yay tekniğinden haberdar olmamış ya da adını duymamıştır.

Dokuzuncu sınıf keman eğitimi öğrencileri arasında öğrencilerin % 36.6'sı markato yay tekniğinin adını duymamış ya da bu teknikten haberdar olmamıştır. İkinci sırada ise adı duyulmayan ya da haberdar olunmayan yay tekniği olarak % 30 oranla legato detaşe yay tekniği gelmektedir.

Tablo 17. Onuncu Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Öğrencilerin Haberdar Olmadığı Yay Tekniklerine İlişkin Dağılım

Onuncu Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Öğrencilerin Haberdar Olmadığı Yay Tekniklerine İlişkin Dağılım	**f**	**%**
1. Detaşe	1	1.9
2. Legato	1	1.9
3. Legato Detaşe	1	1.9
4. Portato	10	18.5
5. Markato	15	27.7
6. Sforzato	15	27.7
7. Martele	11	20.4
Toplam	54	100

Tablo 17'de görüldüğü gibi araştırmaya onuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerinden, onuncu sınıf keman eğitiminde verilen yay tekniklerinin hangilerinden haberdar olmadıklarını tespit etmek amaçlanmıştır. Anketin altıncı sorusunda verilen boşluğa, anketin dördüncü sorusunda yer alan yay tekniklerinden, adını duymadıkları veya haberdar olmadıkları varsa yazmaları istenmiştir. Bu

duruma göre onuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerinin % 1.9'u detaşe yay tekniğinden, % 1.9'u legato yay tekniğinden, % 1.9'u legato detaşe yay tekniğinden, % 18.5'i portato yay tekniğinden, % 27.7'si markato yay tekniğinden, % 27.7'si sforzato yay tekniğinden, % 20.4'ü martele yay tekniğinden haberdar olmamış ya da adını duymamıştır.

Onuncu sınıf keman eğitimi öğrencileri arasında öğrencilerin % 27.7'si markato ve sforzato yay tekniğinin adını duymamış ya da bu teknikten haberdar olmamıştır. İkinci sırada ise adı duyulmayan ya da haberdar olunmayan yay tekniği olarak % 20.4 oranla martele yay tekniği gelmektedir.

Tablo 18. Onbirinci Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Öğrencilerin Haberdar Olmadığı Yay Tekniklerine İlişkin Dağılım

Onbirinci Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Öğrencilerin Haberdar Olmadığı Yay Tekniklerine İlişkin Dağılım	**f**	**%**
1. Detaşe	1	3.7
2. Legato Detaşe	1	3.7
3. Portato	5	18.6
4. Markato	7	25.9
5. Sforzato	6	22.2
6. Martele	6	22.2
7. Sıtakato	1	3.7
Toplam	27	100

Tablo 18'de görüldüğü gibi araştırmaya katılan onbirinci sınıf keman eğitimi öğrencilerinden, onbirinci sınıf keman eğitiminde verilen yay tekniklerinin

hangilerinden haberdar olmadıklarını tespit etmek amaçlanmıştır. Anketin altıncı sorusunda verilen boşluğa anketin dördüncü sorusunda yer alan, yay tekniklerinden adını duymadıkları veya haberdar olmadıkları varsa yazmaları istenmiştir. Bu duruma göre onuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerinin % 3.7'si detaşe yay tekniğinden, % 3.7'si legato detaşe yay tekniğinden, % 18.6'sı portato yay tekniğinden, % 25.9'u markato yay tekniğinden, % 22.2'si sforzato yay tekniğinden, % 22.2'si martele yay tekniğinden, % 3.7'si sıtakato yay tekniğinden haberdar olmamış ya da adını duymamıştır.

Onbirinci sınıf keman eğitimi öğrencisi arasında öğrencilerin % 25.9'u markato yay tekniğinin adını duymamış ya da bu teknikten haberdar olmamıştır.

Tablo 19. Onikinci Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Öğrencilerin Haberdar Olmadığı Yay Tekniklerine İlişkin Dağılım

Onikinci Sınıf Keman Eğitimi Sürecinde Öğrencilerin Haberdar Olmadığı Yay Tekniklerine İlişkin Dağılım	**f**	**%**
1. Detaşe	3	5
2. Legato Detaşe	5	8.5
3. Portato	9	15.3
4. Markato	17	28.8
5. Sforzato	12	20.4
6. Martele	10	16.9
7. Sıtakato	1	1.8
8. Sipikato	2	3.4
Toplam	59	100

Tablo 19'da görüldüğü gibi araştırmaya katılan onikinci sınıf keman eğitimi öğrencilerinden, onikinci sınıf keman eğitiminde verilen yay tekniklerinin hangilerinden haberdar olmadıklarını tespit etmek amaçlanmıştır. Anketin altıncı sorusunda verilen boşluğa anketin dördüncü sorusunda yer alan, yay tekniklerinden adını duymadıkları veya haberdar olmadıkları varsa yazmaları istenmiştir. Bu duruma göre onikinci sınıf keman eğitimi öğrencilerinin % 5'i detaşe yay tekniğinden, % 8.7'i legato detaşe yay tekniğinden, % 15.3'ü portato yay tekniğinden, % 28.8'i markato yay tekniğinden, % 20.4'ü sforzato yay tekniğinden, % 16.9'u martele yay tekniğinden, % 1.8'i sıtakato yay tekniğinden, % 3.4'ü sipikato yay tekniğinden haberdar olmamış ya da adını duymamıştır.

Onikinci sınıf keman eğitimi öğrencisi arasında öğrencilerin % 28.8'si markato yay tekniğinin adını duymamış ya da bu teknikten haberdar olmamıştır. İkinci sırada ise adı duyulmayan ya da haberdar olunmayan yay tekniği olarak % 20.3 oranla sforzato yay tekniği gelmektedir.

3.9 AGSL Keman Eğitimi Sürecinde Verilen Yay Tekniklerinin Öğrenciler Tarafından Kullanım Sıklığına Göre Derecelendirilmesine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 20. Dokuzuncu Sınıf Keman Eğitiminde Verilen Yay Tekniklerinin Kullanım Sıklığını Gösteren Tablo

Katılan Kişi Sayısı: 22 Önem Dereceleri: 1-5

Verilen yay tekniklerinden kullandıklarınızı, kullanım sıklığınıza göre numaralandırınız	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
Detaşe	10	4	3	1	-
Legato	6	12	-	-	-
Legato- Detaşe	2	1	3	1	3
Portato	-	1	4	5	1
Markato	-	-	2	4	4

Araştırmaya katılan dokuzuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerine anketin yedinci sorusunda, dokuzuncu sınıf keman eğitiminde kullanılan yay teknikleri verilmiş ve bu yay tekniklerinden öğrencilerin kullandıklarını, kullanım sıklığına göre 1'den 5'e kadar numaralandırmaları istenmiştir. Tablo 20'de görüldüğü gibi yirmi iki dokuzuncu sınıf keman öğrencisinden 10'u detaşe yay tekniğinin kullanım sıklığını birinci derece düzeyde önemli bulmuştur. Dokuzuncu sınıf keman öğrencilerinden 12'si ise legato yay tekniğinin kullanım sıklığını ikinci derece düzeyde önemli bulmuştur.

Tablo 21. Onuncu Sınıf Keman Eğitiminde Verilen Yay Tekniklerinin Kullanım Sıklığını Gösteren Tablo

Katılan Kişi Sayısı: 21 Önem Dereceleri: 1-7

Verilen yay tekniklerinden kullandıklarınızı, kullanım sıklığınıza göre numaralandırınız	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
Detaşe	2	7	-	1	1	-	-
Legato	8	2	1	-	-	-	-
Legato- Detaşe	1	1	7	1	1	1	1
Portato	-	2	-	-	1	-	-
Markato	-	-	-	-	-	-	-
Sforzato	-	-	2	-	-	-	-
Martele	-	-	-	3	-	-	-

Araştırmaya katılan onuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerine anketin yedinci sorusunda, onuncu sınıf keman eğitiminde kullanılan yay teknikleri verilmiş ve bu yay tekniklerinden öğrencilerin kullandıklarını, kullanım sıklığına göre 1'den 7'ye kadar numaralandırmaları istenmiştir. Tablo 21'de görüldüğü gibi yirmi bir onuncu

sınıf keman eğitimi öğrencisinden 8'i legato yay tekniğinin kullanım sıklığını birinci derece düzeyde önemli bulmuştur. Onuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerinden 7'si ise detaşe yay tekniğinin kullanım sıklığını ikinci derece düzeyde önemli bulmuştur.

Tablo 22. Onbirinci Sınıf Keman Eğitiminde Verilen Yay Tekniklerinin Kullanım Sıklığını Gösteren Tablo

Katılan Kişi Sayısı: 14 Önem Dereceleri: 1-8

Verilen yay tekniklerinden kullandıklarınızı, kullanım sıklığınıza göre numaralandırınız	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
Detaşe	12	-	1	-	-	-	-	-
Legato	2	10	3	1	-	-	-	-
Legato- Detaşe	-	-	6	1	1	-	1	-
Portato	-	-	1	1	2	2	1	1
Markato	-	-	-	-	5	-	3	1
Sforzato	-	1	-	-	-	2	-	3
Martele	-	-	-	-	3	2	-	-
Sıtakato	-	3	2	6	-	-	1	-

Araştırmaya katılan onbirinci sınıf keman eğitimi öğrencilerine anketin yedinci sorusunda, onbirinci sınıf keman eğitiminde kullanılan yay teknikleri verilmiş ve bu yay tekniklerinden öğrencilerin kullandıklarını, kullanım sıklığına göre 1'den 8'e kadar numaralandırmaları istenmiştir. Tablo 22'de görüldüğü gibi ondört onbirinci sınıf keman eğitimi öğrencisinden 12'si detaşe yay tekniğinin kullanım sıklığını birinci derece düzeyde önemli bulmuştur.

Tablo 23. Onikinci Sınıf Keman Eğitiminde Verilen Yay Tekniklerinin Kullanım Sıklığını Gösteren Tablo

Katılan Kişi Sayısı: 22 Önem Dereceleri: 1-9

Verilen yay tekniklerinden kullandıklarınızı, kullanım sıklığınıza göre numaralandırınız	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**
Detaşe	14	1	1	1	-	1	-	-	-
Legato	3	13	3	1	-	-	-	-	-
Legato- Detaşe	9	-	2	-	2	-	1	-	-
Portato	1	2	1	4	1	6	7	1	-
Markato	6	-	-	-	5	-	1	2	-
Sforzato	-	1	-	-	1	2	2	1	1
Martele	1	-	-	-	6	1	-	2	-
Sıtakato	1	4	11	-	-	-	-	-	-
Sipikato	-	-	1	3	-	6	1	-	-

Araştırmaya katılan onikinci sınıf keman eğitimi öğrencilerine anketin yedinci sorusunda, onikinci sınıf keman eğitiminde kullanılan yay teknikleri verilmiş ve bu yay tekniklerinden öğrencilerin kullandıklarını, kullanım sıklığına göre 1'den 9'a kadar numaralandırmaları istenmiştir. Tablo 23'te görüldüğü gibi yirmi iki onikinci sınıf keman eğitimi öğrencisinden 14'ü detaşe yay tekniğinin kullanım sıklığını birinci derece düzeyde önemli bulmuştur. Onikinci sınıf keman eğitimi öğrencilerinden 13'ü ise legato yay tekniğinin kullanım sıklığını ikinci derece düzeyde önemli bulmuştur.

3.10 AGSL Keman Eğitiminde Verilen Yay Tekniği Simgelerinin Öğrencilerin İsimlendirmesine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 24. Dokuzuncu Sınıf Keman Eğitiminde Verilen Yay Tekniği Simgelerini Öğrencilerin İsimlendirmesine İlişkin Dağılım

Gördüğünüz işaretlerin yanında yer alan boşluklara kullanılacak yay tekniğinin adını yazınız	**f**	**%**
1. Detaşe	10	20
2. Legato	15	30
3. Legato Detaşe	10	20
4. Portato	2	4
5. Markato	13	26
Toplam	50	100

Araştırmaya katılan dokuzuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerine uygulanan anketin sekizinci sorusunda, dokuzuncu sınıf keman eğitiminde kullanılan yay tekniklerinin notaların üzerlerinde gösterilen simgeleri verilmiş ve bu simgelerin yanlarında, verilen boşluklara, verilen yay tekniği simgelerine karşılık gelen yay tekniklerinin adlarının yazılması istenmiştir. Tablo 24'te görüldüğü gibi dokuzuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerinin % 20'si detaşe yay tekniğinin, % 30'u legato yay tekniğinin, % 20'si legato detaşe yay tekniğinin, % 4'ü portato yay tekniğinin, % 26'sı markato yay tekniğinin simgelerini görünce yay tekniklerini doğru adlandırmışlardır.

Dokuzuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerinin % 30'u en fazla oranla legato yay tekniğinin simgesini doğru adlandırmıştır. % 4'lük oranla portato yay tekniği ise en az doğru adlandırılabilen yay tekniği olmuştur.

Tablo 25. Onuncu Sınıf Keman Eğitiminde Verilen Yay Tekniği Simgelerini Öğrencilerin İsimlendirmesine İlişkin Dağılım

Gördüğünüz işaretlerin yanında yer alan boşluklara kullanılacak yay tekniğinin adını yazınız	**f**	**%**
1. Detaşe	10	15.2
2. Legato	18	27.3
3. Legato Detaşe	10	15.2
4. Portato	—	—
5. Markato	8	12.2
6. Sforzato	3	4.5
7. Sıtakato	13	19.6
8. Martele	4	6
Toplam	66	100

Araştırmaya katılan onuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerine uygulanan anketin sekizinci sorusunda, onuncu sınıf keman eğitiminde kullanılan yay tekniklerinin notaların üzerlerinde gösterilen simgeleri verilmiş ve bu simgelerin yanlarında verilen boşluklara, verilen yay tekniği simgelerine karşılık gelen yay tekniklerinin adlarının yazılması istenmiştir. Tablo 25'te görüldüğü gibi 21 keman eğitimi öğrencilerinin % 15.2'si detaşe yay tekniğinin, % 27.3'ü legato yay tekniğinin, % 15.2'si legato detaşe yay tekniğinin, % 12.2'si markato yay tekniğinin, % 4.5'i sforzato yay tekniğinin, % 19.6'sı sıtakato yay tekniğinin, % 6'sı martele yay tekniğinin simgelerini doğru adlandırmışlardır. onuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerinden % 27.3'ü en fazla oranla legato yay tekniğinin simgesini doğru adlandırmıştır.

Tablo 26. Onbirinci Sınıf Keman Eğitiminde Verilen Yay Tekniği Simgelerini Öğrencilerin İsimlendirmesine İlişkin Dağılım

Gördüğünüz işaretlerin yanında yer alan boşluklara kullanılacak yay tekniğinin adını yazınız	**f**	**%**
1. Detaşe	6	10.9
2. Legato	12	21.8
3. Legato Detaşe	5	9.2
4. Portato	2	3.6
5. Markato	10	18.1
6. Sforzato	6	10.9
7. Sıtakato	9	16.3
8**.** Martele	5	9.2
Toplam	55	100

Araştırmaya katılan onbirinci sınıf keman eğitimi öğrencilerine uygulanan anketin sekizinci sorusunda, onbirinci sınıf keman eğitiminde kullanılan yay tekniklerinin notaların üzerlerinde gösterilen simgeleri verilmiş ve bu simgelerin yanlarında verilen boşluklara, verilen yay tekniği simgelerine karşılık gelen yay tekniklerinin adlarının yazılması istenmiştir. Tablo 26'da görüldüğü gibi onbirinci sınıf keman eğitimi öğrencilerinden % 10.9'u detaşe yay tekniğinin, % 21.8'i legato yay tekniğinin, % 9.2'si legato detaşe yay tekniğinin, % 3.6'sı portato yay tekniğinin, % 18.1'i markato yay tekniğinin, % 10.9'u sforzato yay tekniğinin, % 16.3'ü sıtakato yay tekniğinin, % 9.2'si, martele yay tekniğinin simgelerini doğru adlandırmışlardır.

Onbirinci sınıf keman eğitimi öğrencilerinden % 21.8'i en fazla oranla legato yay tekniğinin simgesini doğru adlandırmıştır.

Tablo 27. Onikinci Sınıf Keman Eğitiminde Verilen Yay Tekniği Simgelerini Öğrencilerin İsimlendirmesine İlişkin Dağılım

Gördüğünüz işaretlerin yanında yer alan boşluklara kullanılacak yay tekniğinin adını yazınız	**f**	**%**
1. Detaşe	11	12.9
2. Legato	20	23.5
3. Legato Detaşe	8	9.5
4. Portato	5	5.9
5. Markato	8	9.5
6. Sforzato	10	11.7
7. Sıtakato	6	7
8. Martele	7	8.3
9. Sipikato	10	11.7
Toplam	85	100

Araştırmaya katılan onikinci sınıf keman eğitimi öğrencilerine uygulanan anketin sekizinci sorusunda, onikinci sınıf keman eğitiminde kullanılan yay tekniklerinin notaların üzerlerinde gösterilen simgeleri verilmiş ve bu simgelerin yanlarında verilen boşluklara, verilen yay tekniği simgelerine karşılık gelen yay tekniklerinin adlarının yazılması istenmiştir. Tablo 27'de görüldüğü gibi onikinci sınıf keman eğitimi öğrencilerinin % 12.9'u detaşe yay tekniğinin, % 23.5'i legato

yay tekniğinin, % 9.5'i legato detaşe yay tekniğinin,% 5.9'u portato yay tekniğinin, % 9.5'i markato yay tekniğinin, % 11.7'si sforzato yay tekniğinin, %7'si sıtakato yay tekniğinin, % 8.3'ü, martele yay tekniğinin, % 11.7'si sipikato yay tekniğinin simgelerini doğru adlandırmışlardır. Onikinci sınıf keman eğitimi öğrencilerinin % 91'i en fazla oranla legato yay tekniğinin simgesini doğru adlandırmıştır.

3.11 AGSL Keman Eğitiminde Kullanılan Yay Tekniklerini Verilen Müzik Kesitlerinde İsimlendirmeye İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 28. Dokuzuncu Sınıf Keman Eğitiminde Kullanılan Yay Tekniklerini Verilen Müzik Kesitlerinde İsimlendirmeye İlişkin Dağılım

Dokuzuncu Sınıf Keman Eğitiminde Kullanılan Yay Tekniklerini Verilen Müzik Kesitlerinde İsimlendirmeye İlişkin Dağılım	**f**	**%**
1. Detaşe	9	20.5
2. Legato	13	29.5
3. Legato Detaşe	1	2.2
4. Portato	5	11.3
5. Markato	16	36.5
Toplam	44	100.0

Araştırmaya katılan dokuzuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerine, anketin bu kısmında, dokuzuncu sınıf keman eğiminde kullanılması gereken yay tekniklerini içeren dizi, etüt ve eserlerden oluşan bazı müzik kesitleri verilmiştir. Bu kesitlerin yer aldığı sorular 9-10 ve 11. soruları kapsamaktadır. Dokuzuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerine verilen müzik kesitlerinde uygulanması gereken yay tekniklerini doğru isimlendirme oranlarına ilişkin veriler tablo 28'de yer almaktadır.

Dokuzuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerine verilen müzik kesitlerinde uygulanması gereken yay tekniklerinden detaşe yay tekniği % 20.5, legato yay tekniği % 29.5, legato detaşe yay tekniği % 2.2, portato yay tekniği % 11.3, markato yay tekniği % 36.5 oranla doğru isimlendirilmiştir.

Markato yay tekniği % 36.5 oranla en fazla doğru isimlendirilen yay tekniği, legato detaşe yay tekniği ise % 2.2 oranla en az doğru isimlendirilen yay tekniği olmuştur.

Tablo 29. Onuncu Sınıf Keman Eğitiminde Kullanılan Yay Tekniklerini Verilen Müzik Kesitlerinde İsimlendirmeye İlişkin Dağılım

Onuncu Sınıf Keman Eğitiminde Kullanılan Yay Tekniklerini Verilen Müzik Kesitlerinde İsimlendirmeye İlişkin Dağılım	**f**	**%**
1. Detaşe	13	20.9
2. Legato	12	19.4
3. Legato Detaşe	7	11.3
4. Portato	—	—
5. Markato	7	11.3
6. Sforzato	1	1.6
7. Martele	5	8
8. Sıtakato	17	27.5
Toplam	62	100.0

Araştırmaya katılan onuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerine, anketin bu kısmında, onuncu sınıf keman eğiminde kullanılması gereken yay tekniklerini içeren dizi, etüt ve eserlerden oluşan bazı müzik kesitleri verilmiştir. Bu kesitlerin yer aldığı

sorular 9-10-11 ve 12. soruları kapsamaktadır. Onuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerine verilen müzik kesitlerinde uygulanması gereken yay tekniklerini doğru isimlendirme oranlarına ilişkin veriler tablo 29'da yer almaktadır.

Onuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerine verilen müzik kesitlerinde uygulanması gereken yay tekniklerinden detaşe yay tekniği % 20.9, legato yay tekniği % 19.4, legato detaşe yay tekniği % 11.3, markato yay tekniği % 11.3, sforzato yay tekniği %1.6, martele yay tekniği % 8, sıtakato yay tekniği % 27.5 oranla doğru isimlendirilmiştir.

Sıtakato yay tekniği % 27.5 oranla en fazla doğru isimlendirilen yay tekniği olmuştur. Portato yay tekniği ise onuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerinin tamamı tarafından doğru isimlendirilememiştir.

Tablo 30. Onbirinci Sınıf Keman Eğitiminde Kullanılan Yay Tekniklerini Verilen Müzik Kesitlerinde İsimlendirmeye İlişkin Dağılım

Onbirinci Sınıf Keman Eğitiminde Kullanılan Yay Tekniklerini Verilen Müzik Kesitlerinde İsimlendirmeye İlişkin Dağılım	**f**	**%**
1. Detaşe	5	9.8
2. Legato	11	21.5
3. Legato Detaşe	—	—
4. Portato	2	3.9
5. Markato	11	21.6
6. Sforzato	9	17.7
7. Martele	2	3.9
8. Sıtakato	11	21.6
Toplam	51	100.0

Araştırmaya katılan onbirinci sınıf keman eğitimi öğrencilerine, anketin bu kısmında, onbirinci sınıf keman eğiminde kullanılması gereken yay tekniklerini içeren dizi, etüt ve eserlerden oluşan bazı müzik kesitleri verilmiştir. Bu kesitlerin yer aldığı sorular 9-10-11 ve 12. soruları kapsamaktadır. Onbirinci sınıf keman eğitimi öğrencilerine verilen müzik kesitlerinde uygulanması gereken yay tekniklerini doğru isimlendirme oranlarına ilişkin veriler tablo 30'da yer almaktadır.

Onbirinci sınıf keman eğitimi öğrencilerine verilen müzik kesitlerinde uygulanması gereken yay tekniklerinden detaşe yay tekniği % 9.8, legato yay tekniği % 21.5, portato yay tekniği % 3.9, markato yay tekniği % 21.6, sforzato yay tekniği % 17.7, martele yay tekniği % 3.9, sıtakato yay tekniği % 21.6 oranla doğru isimlendirilmiştir.

Legato yay tekniği % 21.5, markato yay tekniği % 21.6 oranla en fazla doğru isimlendirilen yay tekniklerinden olmuştur. Legato detaşe yay tekniği ise onbirinci sınıf keman eğitimi öğrencilerinin tamamı tarafından doğru isimlendirilememiştir.

Tablo 31. Onikinci Sınıf Keman Eğitiminde Kullanılan Yay Tekniklerini Verilen Müzik Kesitlerinde İsimlendirmeye İlişkin Dağılım

Onikinci Sınıf Keman Eğitiminde Kullanılan Yay Tekniklerini Verilen Müzik Kesitlerinde İsimlendirmeye İlişkin Dağılım	**f**	**%**
1. Detaşe	5	9.1
2. Legato	15	27.3
3. Legato Detaşe	7	12.7
4. Portato	—	—
5. Markato	2	3.6
6. Sforzato	10	18.2
7. Martele	6	10.1
8. Sıtakato	10	18.2
9. Sipikato	—	—
Toplam	55	100.0

Araştırmaya katılan onikinci sınıf keman eğitimi öğrencilerine, anketin bu kısmında, onikinci sınıf keman eğiminde kullanılması gereken yay tekniklerini içeren dizi, etüt ve eserlerden oluşan bazı müzik kesitleri verilmiştir. Bu kesitlerin yer aldığı sorular 9-10-11-12-13-14 ve 15. soruları kapsamaktadır. Onikinci sınıf keman eğitimi öğrencilerine verilen müzik kesitlerinde uygulanması gereken yay tekniklerini doğru isimlendirme oranlarına ilişkin veriler tablo 31'de yer almaktadır.

Onikinci sınıf keman eğitimi öğrencilerine verilen müzik kesitlerinde uygulanması gereken yay tekniklerinden detaşe yay tekniği % 9.1, legato yay tekniği % 27.3, legato detaşe yay tekniği % 12.7, markato yay tekniği % 3.6, sforzato yay

tekniği %18.2, martele yay tekniği % 10.1, sıtakato yay tekniği % 18.2 oranla doğru isimlendirilmiştir.

Legato yay tekniği % 27.3 oranla en fazla doğru isimlendirilen yay tekniği olmuştur. Portato ve sipikato yay tekniği ise onikinci sınıf keman eğitimi öğrencilerinin tamamı tarafından doğru isimlendirilememiştir.

BÖLÜM IV

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmada elde edilen bulgulara dayalı olarak varılan sonuçlar ve bu sonuçlar doğrultusunda geliştirilen öneriler yer almaktadır.

4.1 SONUÇLAR

4.1.1 AGSL Keman Eğitimi Ders Kitaplarında Yer Alan Yay Teknikleriyle İlgili İncelemeye İlişkin Elde Edilen Sonuçlar

AGSL' de okutulmakta olan keman eğitimi ders kitapları incelendiğinde, bu kitaplarda dokuz yay tekniği bulunduğu tespit edilmiştir. Bu yay teknikleri detaşe, legato, legato detaşe, portato, markato, sforzato, martele, sıtakato ve sipikato yay tekniklerdir. Bu yay tekniklerinden detaşe, legato, legato detaşe, portato ve markato yay teknikleri dokuzuncu sınıf keman eğitiminde verilmektedir. Markato, sforzato, martele ve sıtakato yay teknikleri onuncu sınıf keman eğitimine eklenmekte, onbirinci sınıf keman eğitiminde yeni yay tekniği verilmemekte, sipikato yay tekniği onikinci sınıfta eklenmektedir.

AGSL keman eğitimi ders kitaplarında yer alan yay teknikleri öğretilirken bu kitaplarda yer alan dizi, etüt ve eserlerin hangilerinden yararlanıldığı incelenmiştir.

Dokuzuncu sınıf keman eğitimi ders kitaplarında verilen yay tekniklerinin kullanıldığı diziler Sol majör, Re majör, Re minör, Fa majör, Fa diyez minör, Mi minör, La karcığar, La majör, Si minör, La hüseyni, Do majör ve La minör dizileridir. Şekil 3-4-5-6-7 ve 8'de de bu tekniklerin kullanıldığı etüt ve eserlere örnek verilmiştir.

Onuncu sınıf keman eğitimine eklenen 3 yeni yay tekniğinin (sforzato, martele, sıtakato) öğretiminde kullanılan diziler Do majör, La minör, Sol majör, Mi minör, Fa majör, Re minör, Re majör, Si minör, Si bemol majör, Sol minör,

Mi bemol majör, Do minör, Fa hüseyni dizileridir. Şekil 9-10-11-12 ve 13'te de bu tekniklerin kullanıldığı etüt ve eserlere örnek verilmiştir.

Onuncu sınıf keman eğitimi ders kitabından sonra onikinci sınıf keman eğitimi ders kitabıyla ilgili yay tekniklerinin incelemesine geçilmiştir. Bunun nedeni ise onbirinci sınıf keman eğitimi ders kitabına yeni yay tekniklerinin eklenmemesinden kaynaklanmaktadır.

Onikinci sınıf keman eğitimine eklenen bir yeni yay tekniğinin (sipikato) öğretiminde kullanılan diziler La bemol majör, Fa minör ve Si bemol hüseyni dizileridir. Şekil 15 ve 16'da bu tekniğin kullanıldığı etüt ve eserlere örnek verilmiştir.

4.1.2 Örneklemi Oluşturan AGSL Keman Eğitimi Öğrencilerine Uygulanan Anketle Elde Edilen Verilerin Analiz Sonuçları

Örneklemi oluşturan AGSL keman eğitimi öğrencilerine uygulanan anketten elde edilen bulgulara göre, araştırmaya katılan öğrenci sayısı 79' dur. Bu öğrencilerden 22'si dokuzuncu sınıf, 21'i onuncu sınıf, 14'ü onbirinci sınıf, 22'si de onikinci sınıf keman eğitimi öğrencisidir.

Araştırmaya katılan AGSL keman eğitimi öğrencilerinin % 82.2'si keman eğitimine AGSL' de başlamıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerden büyük çoğunluğunun keman eğitimine AGSL' de başlaması anketten elde edilmek istenen sonuçların görülme olasılığını arttırmaktadır.

AGSL 9., 10., 11. ve 12. sınıf keman eğitimi öğrencilerinin % 91.1'i kemanda farklı yay teknikleri kullanmayı önemli bulmuş, % 8.9'u ise farklı yay teknikleri kullanmanın önemli olmadığını belirtmiştir. Öğrencilerin tamamına yakınının kemanda farklı yay teknikleri kullanmanın önemli olduğu görüşüne katılması AGSL keman eğitimi açısından araştırmanın ortaya koyduğu olumlu bir sonuçtur.

Örneklemi oluşturan öğrencilere uygulanan ankette kemanda farklı yay teknikleri kullanmayı hangi açılardan önemli buldukları sorulmuştur. Araştırmaya katılan öğrenciler, keman tekniğini geliştirme, müzikal yoruma katkı sağlama, sesleri

daha temiz elde etme, çalmada kolaylık sağlama, duruş ve tutuşu daha doğru gerçekleştirme boyutlarına değinerek kemanda yayı farklı tekniklerle kullanmanın önemli olduğu noktaları vurgulamışlardır.

Detaşe ve legato yay teknikleri dokuzuncu sınıf keman eğitimi öğrencileri tarafından en sık kullanılan yay tekniği olurken markato ve portato yay tekniklerinin ise daha az ve eşit oranda kullanıldıkları sonucuna varılmıştır.

Legato yay tekniği onuncu sınıf keman eğitimi öğrencileri tarafından en sık kullanılan yay tekniği olurken markato ve sforzato yay tekniklerinin ise hiç kullanılmadığı sonucuna varılmıştır.

Detaşe, legato ve sıtakato yay teknikleri % 16.6 oranla onbirinci sınıf keman eğitimi öğrencileri tarafından en sık kullanılan yay teknikleri olurken markato ve sforzato yay teknikleri de daha az ve eşit oranda kullanıldıkları sonucuna varılmıştır.

Onuncu sınıf keman eğitinde markato ve sforzato yay teknikleri yer almaktadır ancak onuncu sınıf keman eğitimi öğrencileri tarafından hiç kullanılmamaktadır. Onuncu sınıfta kullanılmayan bu iki yay tekniğinin onbirinci sınıfta düşük ama eşit oranda kullanıldığı tespit edilmiştir.

Detaşe, legato ve sıtakato yay teknikleri onikinci sınıf keman eğitimi öğrencileri tarafından en sık kullanılan yay teknikleri olurken markato yay tekniğinin de % 3.9 oranla daha az kullanıldığı sonucuna varılmıştır.

Dokuzuncu sınıf keman eğitimi öğrencileri tarafından en fazla kullanılan yay tekniği detaşe olmasına rağmen terim anlamı en az oranda doğru açıklanan yay tekniğinin yine detaşe olduğu tespit edilmiştir.

Sıtakato yay tekniği % 24.2 oranla onuncu sınıf keman eğitimi öğrencileri tarafından terim anlamı en fazla doğru açıklanan yay tekniğidir. Onuncu sınıf keman eğitimi öğrencileri tarafından markato ve sforzato yay teknikleri hiç kullanılmamışken terim anlamlarının % 3.7 oranla en az doğru açıklandığı tespit edilmiştir.

Sıtakato yay tekniği % 22.9 oranla, onbirinci sınıf keman eğitimi öğrencileri tarafından terim anlamı en fazla doğru açıklanan yay tekniği olmuştur. Onbirinci sınıf keman eğitimi öğrencilerinin kullandıkları yay teknikleriyle terim olarak açıkladıkları yay teknikleri oranlarının birbirlerine yakın değerlerde olduğu tablo 10 ile tablo 14 arasında yapılan karşılaştırmadan anlaşılmaktadır.

Onikinci sınıf keman eğitimi öğrencilerinin kullandıkları yay teknikleriyle terim olarak açıkladıkları yay teknikleri oranlarının da birbirlerine yakın değerlerde olduğu tablo 11 ile tablo 15 arasında yapılan karşılaştırmadan anlaşılmaktadır.

Dokuzuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerinin % 26.7 oranla en fazla portato tekniği hakkında bilgi sahibi olmadığı, bu tekniğin adını duymadığı ya da bu teknikten haberdar olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Dokuzuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerinin tamamının bilgi sahibi olduğu, adını duyduğu ya da haberdar olduğu yay tekniği legato yay tekniğidir.

Onuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerinin % 27.7 oranla en fazla markato ve sforzato yay teknikleri hakkında bilgi sahibi olmadığı, bu tekniğin adını duymadığı ya da bu teknikten haberdar olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Onuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerinin tamamının bilgi sahibi olduğu, adını duyduğu ya da haberdar olduğu yay tekniği sıtakato yay tekniğidir.

Onbirinci sınıf keman eğitimi öğrencilerinin % 25.9 oranla en fazla markato yay tekniği hakkında bilgi sahibi olmadığı, bu tekniğin adını duymadığı ya da bu teknikten haberdar olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Onbirinci sınıf keman eğitimi öğrencilerinin tamamının bilgi sahibi olduğu, adını duyduğu ya da haberdar olduğu yay tekniği legato yay tekniğidir.

Onikinci sınıf keman eğitimi öğrencilerinin % 28.8 oranla en fazla markato yay tekniği hakkında bilgi sahibi olmadığı, bu tekniğin adını duymadığı ya da bu teknikten haberdar olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Onikinci sınıf keman eğitimi öğrencilerinin tamamının bilgi sahibi olduğu, adını duyduğu ya da haberdar olduğu yay tekniği legato yay tekniğidir.

Markato yay tekniği, AGSL keman eğitiminde kullanılan bütün yay teknikleri arasında, en fazla öğrencinin hakkında bilgi sahibi olmadığı, adını duymadığı ya da haberdar olmadığı yay tekniği olarak tespit edilmiştir.

Yirmi iki dokuzuncu sınıf keman eğitimi öğrencisinden 10'u detaşe, yirmi bir onuncu sınıf keman eğitimi öğrencisinden 12'si legato, 14 onbirinci sınıf keman eğitimi öğrencisinden 12'si detaşe, yirmi iki onikinci sınıf keman eğitimi öğrencisinden 14'ü detaşe yay tekniğinin kullanım sıklığını birinci derece düzeyde önemli bulmuştur. Onuncu sınıf dışındaki diğer tüm sınıfların, birinci derece düzeyde kullandığı yay tekniğinin detaşe olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 8 ile tablo 24'ün karşılaştırılması yapıldığında, dokuzuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerinin markato ve portato yay tekniğini düşük oranda kullanmasına rağmen markato yay tekniğinin simgesini % 26'lık oranla doğru adlandırdığı ancak portato yay tekniğini eşit oranda kullanıp adlandırdığı sonucuna varılmıştır. Markato yay tekniğinin az oranda kullanılıp, bu tekniğin simgesinin büyük oranda doğru adlandırılmasında diğer müzik derslerinin de (piyano, koro vb. gibi) etkili olduğu söylenebilir.

Onuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerinin % 27.3'ü en fazla, legato yay tekniğinin simgesini doğru adlandırmıştır. Portato yay tekniğini ise onuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerinin tamamı doğru adlandıramamıştır. Tablo 9 ile tablo 25 karşılılaştırıldığında markato ve sforzato yay tekniğini onuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerinin tamamı kullanmamasına rağmen onuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerinden bir kısmının bu yay tekniği simgelerini doğru adlandırdığı tespit edilmiştir.

Onbirinci sınıf keman eğitimi öğrencilerinin % 21.8'i en fazla, legato yay tekniğinin simgesini doğru adlandırmıştır. Tablo 10 ile tablo 26 karşılaştırıldığında onbirinci sınıf keman eğitimi öğrencilerinin verilen tüm yay tekniklerini belli oranlarda hem kullandığı hem de simgelerini doğru adlandırdığı tespit edilmiştir. Onbirinci sınıf keman eğitiminde verilen yay tekniği simgelerini doğru adlandırmaya ilişkin oranların bu yay tekniklerini kullanılırlık durumu oranlarından daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Onikinci sınıf keman eğitimi öğrencilerinin % 12.9'u en fazla, legato yay tekniğinin simgesini doğru adlandırmıştır. Tablo 11 ile tablo 27 karşılaştırıldığında onikinci sınıf keman eğitimi öğrencilerinin verilen tüm yay tekniklerini belli oranlarda hem kullandığı hem de simgelerini doğru adlandırdığı tespit edilmiştir. Onikinci sınıf keman eğitiminde verilen sipikato yay tekniğinin % 10.3 oranında kullanıldığı, bu yay tekniği simgesinin % 11.7 oranda da doğru adlandırıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 8'de dokuzuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerinin legato detaşe yay tekniğini % 20.4 oranda kullandığı görülmesine rağmen tablo 28' e göre verilen müzik kesitinde bu yay tekniğini en düşük oranda doğru isimlendirdikleri tespit edilmiştir. Verilen müzik kesitlerinde portato yay tekniğinin onuncu sınıf keman eğitimi öğrencilerinin tamamı tarafından doğru isimlendirilemediği ancak % 7.2 oranda kullanıldığı tespit edilmiştir. Legato detaşe yay tekniğinin onbirinci sınıf keman eğitimi öğrencilerinin tamamı tarafından doğru isimlendirilemediği ancak % 9.8 oranda kullanıldığı tespit edilmiştir. Portato ve sipikato yay tekniğinin onikinci sınıf keman eğitimi öğrencilerinin tamamı tarafından doğru isimlendirilemediği ancak % 10.3 oranında kullanıldığı tespit edilmiştir.

Dört sınıftan tüm keman eğitimi öğrencileri, verilen müzik kesitlerinde kullanılması gereken yay tekniklerinden bazılarını isimlendiremediği halde isimlendiremedikleri yay tekniklerini belli oranlarda kullandıkları sonucuna varılmıştır. Bunun nedeni olarak da keman eğitimi öğrencilerinin yay teknikleri hakkında yeterince bilgi sahibi olmadıkları söylenebilir.

Ayrıca öğrenciler, sıtakato ve sipikato yay tekniğini birbirinden ayırt etmekte zorlanmışlardır. Notaları sıtakato olarak ifade ederken kullanılan simgeler ile sipikato yay tekniğinin kullanılması gerektiğini gösteren simgelerle aynıdır. Öğrencilerin, notaları sıtakato ifade etmekle, sıtakato yay tekniği kullanma arasındaki farkı yeterince kavrayamadıkları söylenebilir.

4.2 ÖNERİLER

Araştırma bulgularından elde edilen sonuçlar doğrultusunda AGSL keman eğitimine ilişkin şu önerilerde bulunulabilir:

1. AGSL keman eğitimi ders kitapları, öğretmenler ve öğrenciler tarafından ders kitabı olarak daha yoğun bir şekilde kullanılmalıdır.

2. Bu kitaplarda yer alan yay teknikleri öğretmenler tarafından daha detaylı bir şekilde incelenerek, öğrencilere de bilişsel, duyuşsal ve devinişsel becerilerini geliştirme boyutlarında aktarılmalıdır.

3. Her sınıfa ait keman eğitimi ders kitapları çeşitli yay teknikleri içermektedir. Bu yay teknikleri öğrencilere keman dersi kitaplarında verilen sınıfta ve sırada öğretilmelidir.

4. Öğrencilere yay teknikleri daha detaylı bir şekilde öğretilmelidir. Öğretilen yay tekniğinin uygulatılmasının yanı sıra o teknikle ilgili açıklayıcı bilgilerin öğrenci tarafından da algılanması sağlanmalıdır.

5. Öğrencilere, uyguladığı yay tekniğinin simge işaretleri, terim anlamları, dizi, etüt ve eserlerde doğru yay tekniğini uygulama becerileri yeterince kazandırılmalıdır.

6. AGSL' de görev yapan keman öğretmenlerine çalgı eğitiminde kaliteyi artırmaya yönelik hizmet içi eğitim, bilgilendirme toplantıları ve seminerler düzenlenmelidir.

7. AGSL keman eğitimi öğrencilerine, öğretilmesi gereken yay teknikleriyle ilgili, çeşitli zaman aralıklarında, keman eğitiminde yetkin kişiler tarafından çalıştaylar düzenlenmelidir.

KAYNAKÇA

AKBULUT, H. Hüseyin. (1973). **Filarmoni Dergisi Sayı: 80.** Ankara: Başnur Matbaası

AUER, L. (1965). **Keman Eğitiminde Klasik Eserlerin Yorumu.** Moskova.

BÜYÜKAKSOY, F. (1997). **Keman Eğitiminde İlkeler Ve Yöntemler.** Ankara: Armoni Basım Evi.

ÇELEBİOĞLU, E. (1986). **Tarihsel Açıdan Evrensel Müziğe Giriş.** İstanbul: Tasvir Matbaası.

DEMİREL, Ö. (2005). **Öğretimde Planlama Ve Değerlendirme Öğretme Sanatı**. Ankara: Pegem Yayıncılık.

FAYEZ, S. (2001). **Kuramdan Uygulamaya Başlangıç Keman Eğitimi**. Ankara: Yurtrenkleri Yayınevi.

GALAMIAN, I. (1962). **Principle Of Violin Playing Teaching.** USA.

GÖBELEZ, C. (1996). **Çalgılar Dünyasında Keman**. İstanbul: Liszt Müzikevi Yayınları.

LİBERMAN, M. (1985). **Kemandan Ses Üretme Sanatı.** Moskova: Musica.

M.E.B. (2006-2008). **Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Türk ve Batı Müziği Çalgıları Dersi (Keman) Öğretim Programı**. Ankara: MEB Yayınları.

ÖZEN, N. (1994). **Müzik Eğitimi Bölümünde Yapılan Keman Öğretiminde "Yay" İle Aynı Gürlükte Ses Üretmedeki Temel Davranışlar**. Ankara: Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi.

ÖZEN, N. (1996). **Keman Eğitiminin Birinci Yılında Karşılaşılan Bazı Güçlükler**.Trabzon: Mavi Nota Müzik Ve Sanat Dergisi.

SHATZKIN, M. (1993). **Writting For The Orchestra.** Kansas City.

UÇAN, A. (2004). **Keman Ders Kitabı, Lise Hazırlık**. Ankara: MEB Yayınları.

UÇAN, A. (2005). **Keman Ders Kitabı, Lise I**. Ankara: MEB Yayınları.

UÇAN, A. (2005). **Keman Ders Kitabı, Lise II**. Ankara: MEB Yayınları.

UÇAN, A. (2005). **Keman Ders Kitabı, Lise III**. Ankara: MEB Yayınları.

UÇAN, A. (2005). **İnsan ve Müzik, İnsan ve Sanat Eğitimi.** (üçüncü baskı).Ankara: Evrensel Müzikevi Yayınları.

UÇAN, A. (2005). **Müzik Eğitimi** (Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar ve Türkiye'deki Durum). (üçüncü baskı) Ankara: Evrensel Müzikevi Yayınları.

WHONE, H. (1989). **The Simplicity Of Playing The Violin.** Victor Gollonoz LTD., London.

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, (2005), Orta Öğretim Genel Müdürlüğü

<http://ogm.meb.gov.tr/>(2008, Ekim 4)

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, (1999), İstanbul Avni AKYOL Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi

<http://istanbulagsl.meb.k12.tr/>(2008, Ekim 4)

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, (2009), Milli Eğitim Temel Kanunu

< http://mevzuat.meb.gov.tr/html/88.html/>(2009, Mayıs 17)

ÖZGEÇMİŞ

1985'te Isparta Merkez'de doğdu. Müziğe 6 yaşında cura bağlama ile başladı. İlkokul ve ortaokulda okul korolarında yer aldı. 1999 yılında Isparta Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi müzik bölümünü kazanarak müzik eğitimine burada başladı. Ana çalgı olarak da kemanı seçerek keman eğitimine de burada başlamış oldu.

Okul çoksesli korosuyla, okul orkestrasıyla, oda müziği guruplarıyla ve bireysel olarak şehir içi ve dışında çok sayıda konserlere katıldı. Lise eğitimini 2003 yılında tamamladı. Aynı yıl Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı'nı kazandı. Keman eğitimine burada Prof. Nuray ÖZEN'le devam etti. Okul orkestrasında ve okul korosunda yer alarak çok sayıda konserlere katıldı.

İlk resitalini 16 Mayıs 2007 yılında Piyanist Cem BABACAN eşliğinde Gazi Üniversitesi konser salonunda gerçekleştirdi. 2007 yılı bahar döneminde buradan mezun oldu. Aynı yılın Temmuz ayında Gazi Üniversitesi müzik öğretmenliği bölümü yüksek lisans programı sınavını üçüncülükle kazandı ve yine aynı yılın Ağustos ayında Kamu Personeli Seçme Sınavından aldığı puanla Isparta'ya Müzik Öğretmeni olarak atanarak mezunu olduğu Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi'nde keman öğretmenliğine başladı. 12 Aralık 2007 yılında Isparta Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi konser salonunda Piyanist Cem BABACAN'la birlikte konser verdi. 16 Mayıs 2008 tarihinde Isparta Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi yılsonu konserinde okul orkestrası eşliğinde V. Monti' nin Çardaş adlı eserini seslendirdi.

2008 yılının Ağustos ayında 1–15 Temmuz tarihleri arasında Marshall Üniversitesi çello hocası ve orkestra şefi Prof. Dr. Şölen DİKENER' in sanat yönetmenliğinde Muğla' nın Datça ilçesinde gerçekleştirilen müzik akademisi "Akademi Datça" ya aktif olarak katıldı.

Süleyman Demirel Üniversitesi 2007–2008 ve 2008–2009 akademik açılış yılı törenlerinde oluşturulan orkestraya misafir saz olarak katılarak orkestrada yer aldı.

GÜNAYDIN şu anda keman çalışmalarına Prof. Nuray Özen'le devam etmektedir. Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde olan keman öğretmeliği görevine devam etmektedir. Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü'nde ücretli öğretim elemanı olarak keman derslerine girmektedir.

EKLER

EK-1

ANKET UYGULAMA İZİN BELGESİ

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı

Sayı : B.08.0.EGD.0.33.05.311- 147 / 1210 12../05/2009
Konu : Araştırma İzni

GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Eğitim Bilimleri Enstitüsü)

İlgi : a) 04.05.2009 tarih ve B.30.2.GÜN.0.44.72.00/4652 sayılı yazı
b) 28.02.2007 tarih ve B.08.0.EGD.0.33.05.311-311/1084 sayılı Makam Onayı ile Uygulamaya Konulan "Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Melih GÜNAYDIN'ın "Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri 9. 10. 11. ve 12. Sınıf Keman Eğitimi Ders Kitaplarında Yer Alan Yay Tekniklerinin Öğrenciler Tarafından Kullanılırlılık Durumunun İncelenmesi" konulu araştırmasında kullanılacak veri toplama araçlarının Eskişehir, Isparta ve Antalya illerindeki Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde öğrenim görmekte olan öğrencilere uygulama izni talebi incelenmiştir.

Üniversiteniz tarafından kabul edilen onaylı bir örneği Bakanlığımızda muhafaza edilen (5 sayfa – 13 sorudan oluşan) veri toplama araçlarının, Eskişehir, Isparta ve Antalya illerindeki Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde öğrenim görmekte olan öğrencilere uygulanmasında bir sakınca görülmemektedir.

İlgi (b) Yönergenin 5. Maddesinin (o) bendi uyarınca taahhütnamenin ve araştırmanın bitiminde sonuç raporunun iki örneğinin Bakanlığımıza gönderilmesi gerekmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Dr. Halil Rahman AÇAR
Bakan a.
Daire Başkanı

EK :
Veri Toplama Aracı (1 Adet-5 Sayfa)

GMK. Bulvarı No:109
06570 Maltepe/ANKARA
Tel : 0 312 230 36 44
Faks : 0 312 231 62 05
earged@meb.gov.tr | earged.meb.gov.tr

DANIŞMA 444 0 632 HATTI
EĞİTİME %100 DESTEK
www.egitimedestek.meb.gov.tr
www.haydikizlarokula.org
BİLGİSAYARLI EĞİTİME DESTEK
www.bilgisayarliegitimedestek.org

EK-2

ANKET FORMU

9. SINIF ANKET FORMU

1. Keman eğitiminize Lisede mi başladınız?

Evet ☐ Hayır ☐

2. Kemanda dizileri, etütleri ve eserleri çalarken sizce yayı farklı tekniklerle kullanmak önemli midir?

Evet ☐ Hayır ☐

3. Bir önceki soruya yanıtınız "evet" ise dizilerde, etütlerde ve eserlerde yayı farklı tekniklerle kullanmak hangi açılardan önemlidir ?

.....

.....

4. Aşağıda verilen yay tekniklerinden hangilerini kullandığınızı işaretleyiniz.

a) Detaşe ☐
b) Legato ☐
c) Legato detaşe ☐
ç) Portato ☐
d) Markato ☐

5. Aşağıda adı geçen yay tekniklerinden kullandıklarınızın, terim olarak ne anlama geldiklerini kısaca açıklayınız.

a)Detaşe ……...……

b)Legato ……...

c)Legato detaşe.……

ç)Portato ……...

d)Markato ……

6. Dördüncü soruda adı verilen yay tekniklerinden adını duymadıklarınız veya bilgi sahibi olmadıklarınız varsa aşağıdaki boşluğa hangileri olduğunu lütfen yazınız.

……

7. Aşağıda verilen yay tekniklerinden kullandıklarınızı, kullanım sıklığınıza göre numaralandırınız. (Örneğin; Markato (1) Portato (2) vs. gibi)

Detaşe ( ), Legato ( ), Legato detaşe ( ), Portato ( ), Markato ( )

8. Aşağıda verilen işaretler notaların altlarına veya üstlerine geldikleri zaman seslendirilişlerinde farklı yay teknikleri kullanılır. Lütfen gördüğünüz işaretlerin yanında yer alan boşluklara kullanılacak yay tekniğinin adını yazınız.

a) “ – – ” ……...
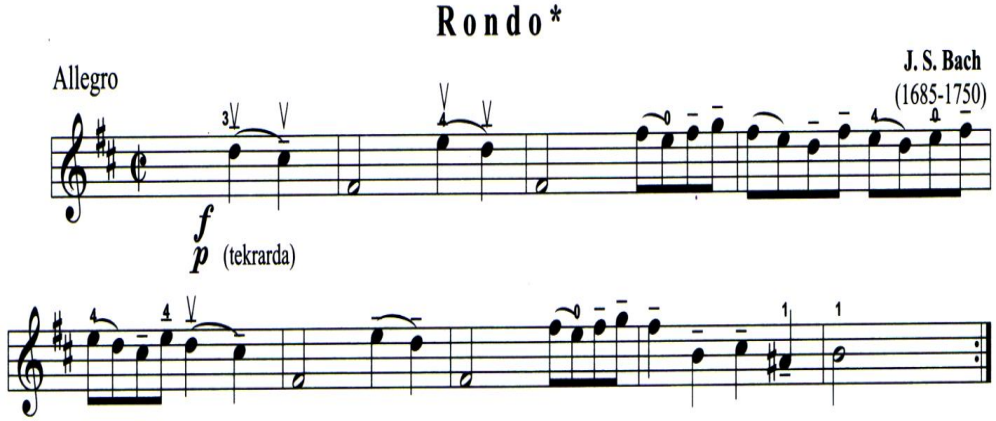
b) “ _ “ ……..

c) “ • ” ……..

ç) “ > “ ……...

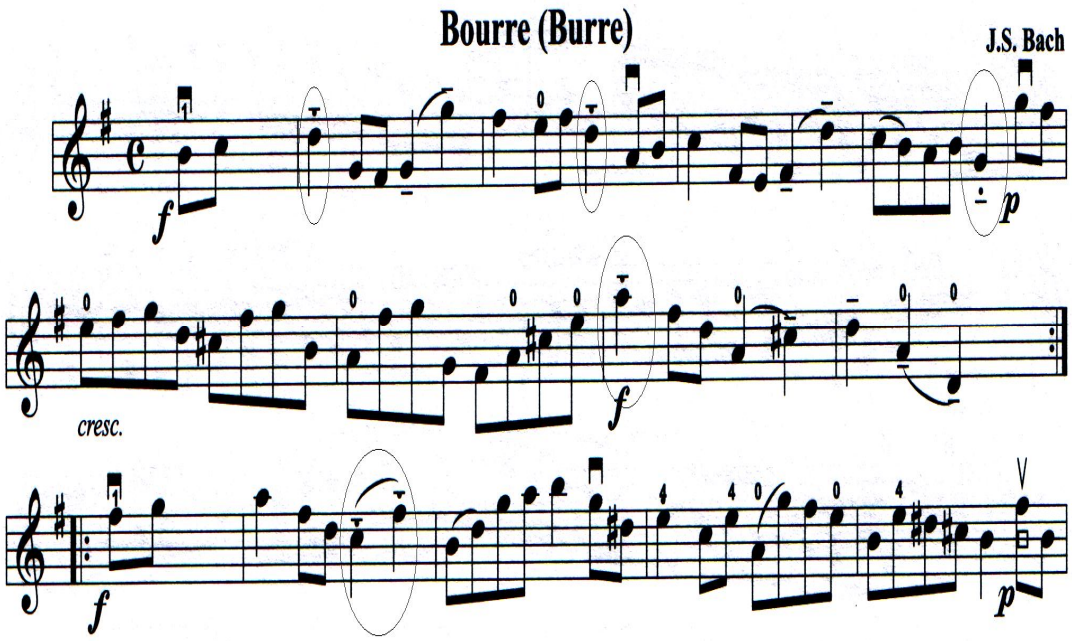
d) “ ⌒ “ ...……..

9. Aşağıda notalarının bir kısmı verilen eser dokuzuncu sınıf keman ders kitabınızda yer almaktadır. Eserin gördüğünüz kesiti seslendirilirken hangi yay teknikleri kullanılmalıdır. Verilen boşluğa kullanılması gereken yay tekniklerinin adlarını yazınız.

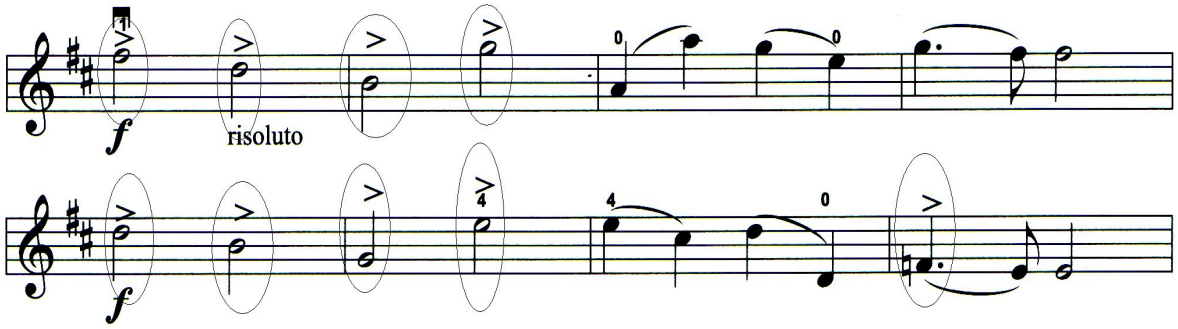

……

10. Aşağıda notalarının bir kısmı verilen eser dokuzuncu sınıf keman ders kitabınızda yer almaktadır. Yuvarlak içine alınarak gösterilen notalarda kullanılacak yay tekniğinin adını verilen boşluğa yazınız.

.....

11. Aşağıda notalarının bir kısmı verilen eser dokuzuncu sınıf keman ders kitabınızda yer almaktadır. Yuvarlak içine alınarak gösterilen notalarda kullanılacak yay tekniğinin adını verilen boşluğa yazınız.

.....

10. SINIF ANKET FORMU

1. Keman eğitiminize Lisede mi başladınız?

Evet ☐ Hayır ☐

2. Kemanda dizileri, etütleri ve eserleri çalarken sizce, yayı farklı tekniklerle kullanmak önemli midir?

Evet ☐ Hayır ☐

3. Bir önceki soruya yanıtınız "evet" ise dizilerde, etütlerde ve eserlerde yayı farklı tekniklerle kullanmak hangi açılardan önemlidir?

.....

.....

4. Keman eğitimi sürecinizde bugüne kadar aşağıda verilen yay tekniklerinden hangilerini kullandığınızı işaretleyiniz.

d) Detaşe ☐
e) Legato ☐
f) Legato detaşe ☐
ç) Portato ☐
d) Markato ☐
e) Sforzato ☐
f) Martele ☐
g) Sıtakato ☐

5. Aşağıda adı geçen yay tekniklerinden kullandıklarınızın terim olarak Türkçede ne anlama geldiklerini verilen boşluklara kısaca yazınız.

g) Detaşe ……...……
h) Legato ……...
i) Legato detaşe ……...
ç)Portato ……....
d)Markato ……..
e) Sforzato…….
f) Martele ……
g)Sıtakato…….

6. Dördüncü soruda adı verilen yay tekniklerinden adını duymadıklarınız veya bilgi sahibi olmadıklarınız varsa aşağıdaki boşluğa hangileri olduğunu lütfen yazınız.

.....

7. Aşağıda verilen yay tekniklerinden kullandıklarınızı, kullanım sıklığınıza göre numaralandırınız. (Örneğin; Markato (1) Portato (2) vs. gibi)

Detaşe ( ), Legato ( ), Legato detaşe ( ), Portato ( ), Markato ( ), Sforzato ( ), Martele ( )

8. Aşağıda verilen işaretler(simgeler) notaların altlarına veya üstlerine geldikleri zaman seslendirilişlerinde farklı yay teknikleri kullanılır. Lütfen gördüğünüz işaretlerin yanında yer alan boşluklara kullanılacak yay tekniğinin adını yazınız.

c) " – – " .....

d) " _ " .....

c) " • " .....

ç) " ***sf*** " .....
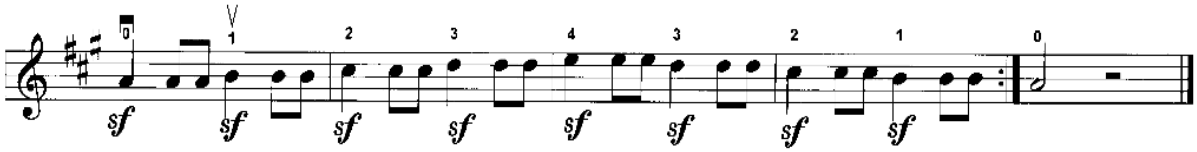
d) " > " .....

e) " ▼ " .....

f) " " .....
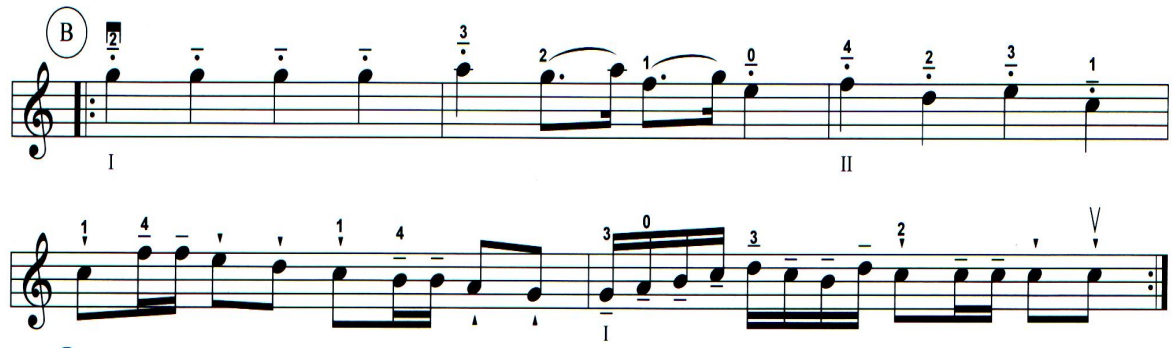
g) " " .....

9. Aşağıda notalarının bir kısmı verilen etüt onuncu sınıf keman ders kitabınızda yer almaktadır. Etüdün gördüğünüz kesiti seslendirilirken "***sf***" simgesi ile gösterilen notalarda hangi yay tekniği kullanılmalıdır. Verilen boşluğa kullanılması gereken yay tekniğinin adını yazınız.
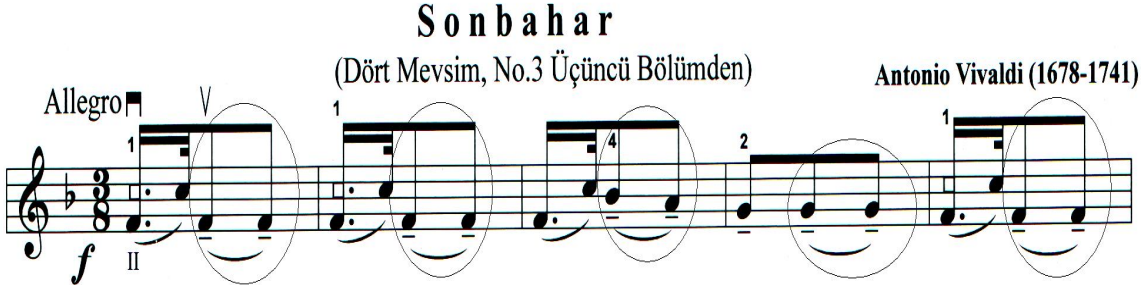

.....

10. Aşağıda notalarının bir kısmı verilen "Sinsin" isimli eser onuncu sınıf keman ders kitabınızda yer almaktadır. Eserin gördüğünüz kesiti seslendirilirken hangi yay teknikleri kullanılmalıdır. Verilen boşluğa kullanılması gereken yay tekniklerinin adlarını yazınız.

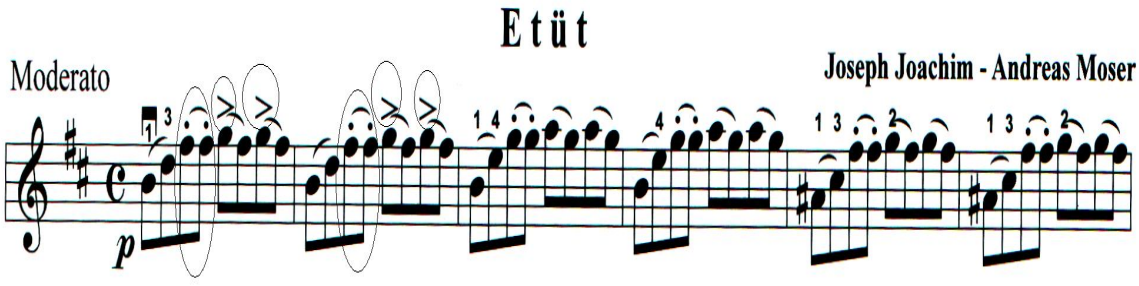

……

11. Aşağıda notalarının bir kısmı verilen eser onuncu sınıf keman ders kitabınızda yer almaktadır. Yuvarlak içine alınarak gösterilen notalarda kullanılacak yay tekniğinin adını verilen boşluğa yazınız.

……

12. Aşağıda notalarının bir kısmı verilen etüt onuncu keman ders kitabınızda yer almaktadır. Yuvarlak içine alınarak gösterilen notalarda kullanılacak yay tekniklerinin adlarını verilen boşluğa yazınız.

……

11. SINIF ANKET FORMU

1. Keman eğitiminize Lisede mi başladınız?

Evet ☐ Hayır ☐

2. Kemanda dizileri, etütleri ve eserleri çalarken sizce yayı farklı tekniklerle kullanmak önemli midir?

Evet ☐ Hayır ☐

3. Bir önceki soruya yanıtınız "evet" ise dizilerde, etütlerde ve eserlerde yayı farklı tekniklerle kullanmak hangi açılardan önemlidir?

.....

.....

4. Keman eğitimi sürecinizde bugüne kadar aşağıda verilen yay tekniklerinden hangilerini kullandığınızı işaretleyiniz.

j) Detaşe ☐

k) Legato ☐

l) Legato detaşe ☐

ç) Portato ☐

d) Markato ☐

e) Sforzato ☐

f) Martele ☐

g) Sıtakato ☐

5. Aşağıda adı geçen yay tekniklerinden kullandıklarınızın terim olarak Türkçede ne anlama geldiklerini verilen boşluklara kısaca yazınız.

a)Detaşe ……...……

b)Legato ……...

c)Legato detaşe ……

ç)Portato ……...

d)Markato……

e) Sforzato ..…….

f) Martele ..…….

g)Sıtakato ...…….

6. Dördüncü soruda adı verilen yay tekniklerinden adını duymadıklarınız veya bilgi sahibi olmadıklarınız varsa aşağıdaki boşluğa hangileri olduğunu lütfen yazınız.

……

7. Aşağıda verilen yay tekniklerinden kullandıklarınızı, kullanım sıklığınıza göre numaralandırınız. (Örneğin; Markato (1) Portato (2) vs. gibi)

Detaşe ( ), Legato ( ), Legato detaşe ( ), Portato ( ), Markato ( ), Sforzato ( ), Martele ( ), Sıtakato ( )

8. Aşağıda verilen işaretler(simgeler) notaların altlarına veya üstlerine geldikleri zaman seslendirilişlerinde farklı yay teknikleri kullanılır. Lütfen gördüğünüz işaretlerin yanında yer alan boşluklara kullanılacak yay tekniğinin adını yazınız.

" " ……..

" " ……..

c) " " ……..

ç) " *sf* " .....……..

d) " > " ……..……

e) " " ……

f) " " ...……..
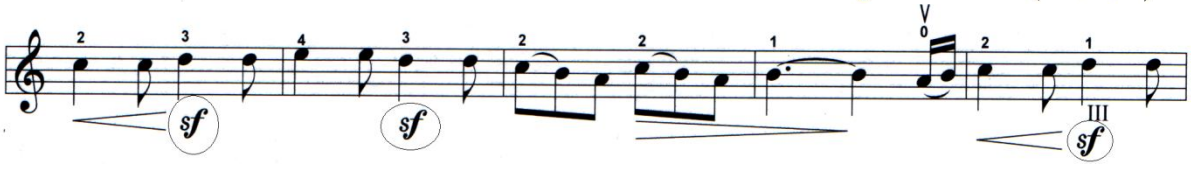
g) " " ……

9. Aşağıda notalarının bir kısmı verilen eser onbirinci sınıf keman ders kitabınızda yer almaktadır. Eserin gördüğünüz kesiti seslendirilirken yuvarlak içerisine alınmış simgelerde kullanılması gereken yay tekniğinin adını verilen boşluğa yazınız.

Mayıs Günü*
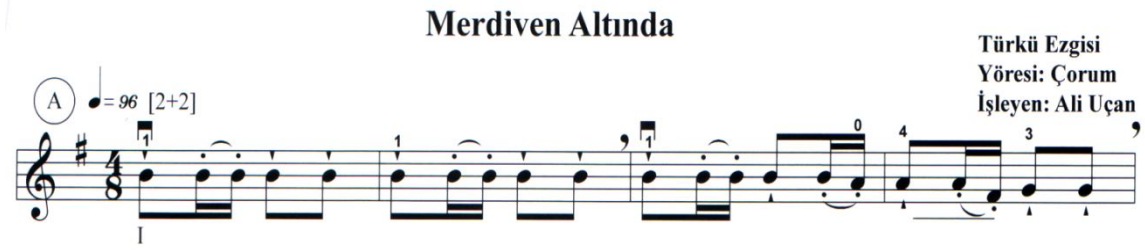
Allegretto

Ludwig van Beethoven (1770-1827)
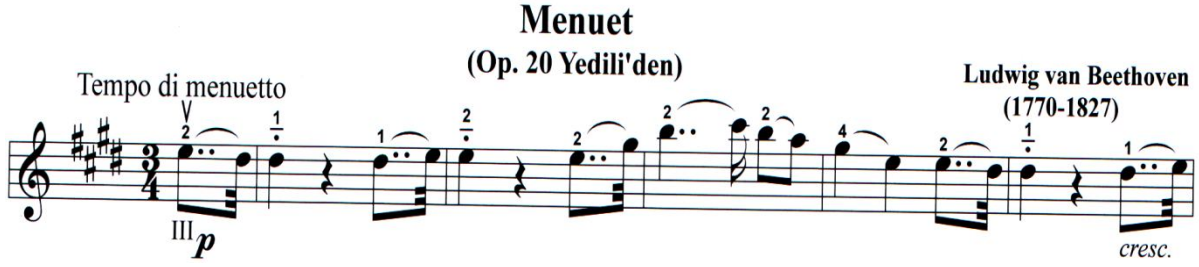

……

10. Aşağıda notalarının bir kısmı verilen eser onbirinci sınıf keman ders kitabınızda yer almaktadır. Eserin gördüğünüz kesiti seslendirilirken hangi yay teknikleri kullanılmalıdır. Verilen boşluğa kullanılması gereken yay tekniklerinin adlarını yazınız.

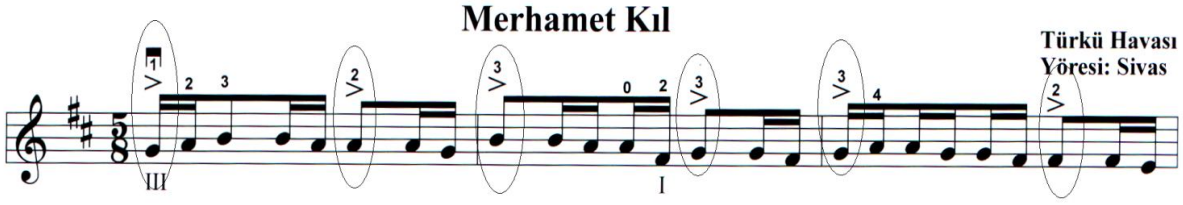

……

11. Aşağıda notalarının bir kısmı verilen eser onbirinci sınıf keman ders kitabınızda yer almaktadır. Eserin gördüğünüz kesiti seslendirilirken hangi yay teknikleri kullanılmalıdır. Verilen boşluğa kullanılması gereken yay tekniklerinin adlarını yazınız.

……

12. Aşağıda notalarının bir kısmı verilen eser onbirinci sınıf keman ders kitabınızda yer almaktadır. Eserin gördüğünüz kesiti seslendirilirken yuvarlak içerisine alınmış simgelerde kullanılması gereken yay tekniğinin adını verilen boşluğa yazınız.

……

12. SINIF ANKET FORMU

1. Keman eğitiminize Lisede mi başladınız?

Evet ☐ Hayır ☐

2. Kemanda dizileri, etütleri ve eserleri çalarken sizce, yayı farklı tekniklerle kullanmak önemli midir?

Evet ☐ Hayır ☐

3. Bir önceki soruya yanıtınız "evet" ise dizilerde, etütlerde ve eserlerde yayı farklı tekniklerle kullanmak hangi açılardan önemlidir?

.....

4. Keman eğitimi sürecinizde bugüne kadar aşağıda verilen yay tekniklerinden hangilerini kullandığınızı işaretleyiniz.

a) Detaşe ☐
b)Legato ☐
c)Legato detaşe ☐
ç) Portato ☐
d) Markato ☐
e) Sforzato ☐
f) Martele ☐
g) Sıtakato ☐
ğ) Sipikato ☐

5. Aşağıda adı geçen yay tekniklerinden kullandıklarınızın terim olarak ne anlama geldiklerini kısaca açıklayınız.

a)Detaşe ……...……

b)Legato ……...

c)Legato detaşe.....……

ç)Portato……...

d)Markato……

e)Sforzato …..…….

f) Martele …….

g)Sıtakato...…….

h)Sipikato...…….

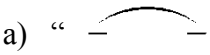
6. Dördüncü soruda adı verilen yay tekniklerinden adını duymadıklarınız veya bilgi sahibi olmadıklarınız varsa aşağıdaki boşluğa hangileri olduğunu lütfen yazınız.

…….

7. Aşağıda verilen yay tekniklerinden kullandıklarınızı, kullanım sıklığınıza göre numaralandırınız. (Örneğin; Markato (1) Portato (2) vs. gibi)

Detaşe ( ), Legato ( ), Legato detaşe ( ), Portato ( ), Markato ( ), Sforzato ( ), Martele ( ), Sıtakato ( ), Sipikato ( )

8. Aşağıda verilen işaretler(simgeler, kısaltmalar) notaların altlarına veya üstlerine geldikleri zaman seslendirilişlerinde farklı yay teknikleri kullanılır. Lütfen gördüğünüz işaretlerin yanında yer alan boşluklara kullanılacak yay tekniğinin adını yazınız.

a) “ ” ……..

b) “ _ “ ……..

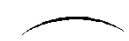
c) “ ” ……..

ç) “ ***sf*** ” ……..

d) “ > “ ……..…….
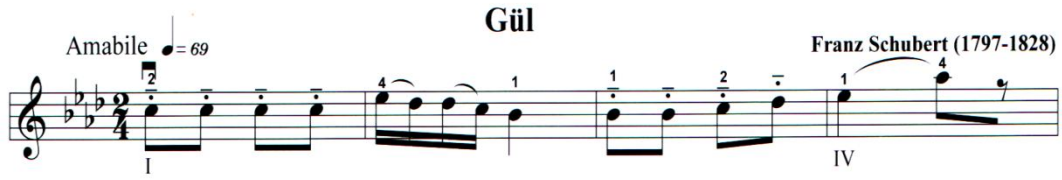
e) “ ” …….

f) “ “ ..……..

g) “ ” …….
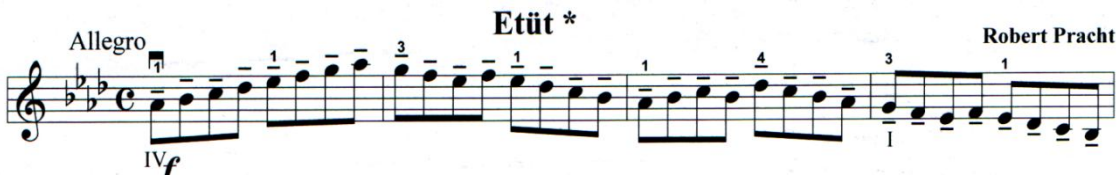
h) “ **. . .**, *spicc.* ” **.....**.....

9. Aşağıda notalarının bir kısmı verilen eser onikinci sınıf keman ders kitabınızda yer almaktadır. Eserin gördüğünüz kesiti seslendirilirken hangi yay teknikleri kullanılmalıdır. Verilen boşluğa kullanılması gereken yay tekniklerinin adlarını yazınız.
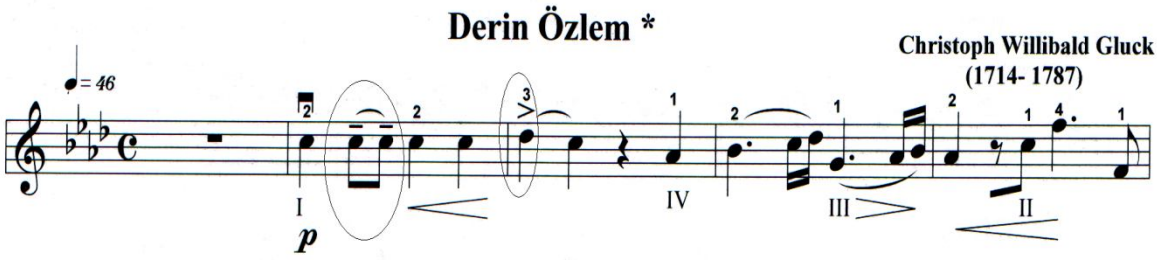

……

10. Aşağıda notalarının bir kısmı verilen etüt onikinci sınıf keman ders kitabınızda yer almaktadır. Etüdün gördüğünüz kesiti seslendirilirken hangi yay tekniği kullanılmalıdır. Verilen boşluğa kullanılması gereken yay tekniğinin adını yazınız.

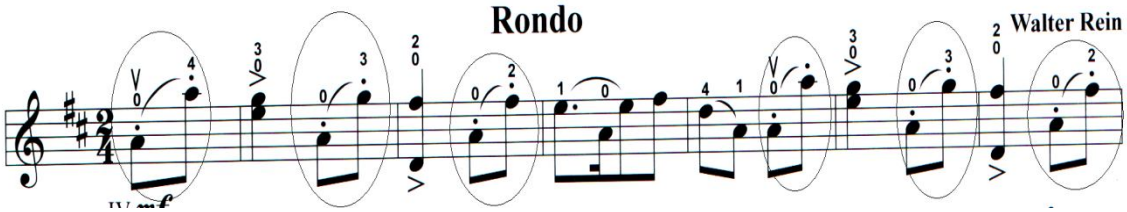

……

11. Aşağıda notalarının bir kısmı verilen eser onikinci sınıf keman ders kitabınızda yer almaktadır. Eserin gördüğünüz kesiti seslendirilirken yuvarlak içerisine alınmış notalarda kullanılması gereken yay tekniğinin adını verilen boşluğa yazınız.

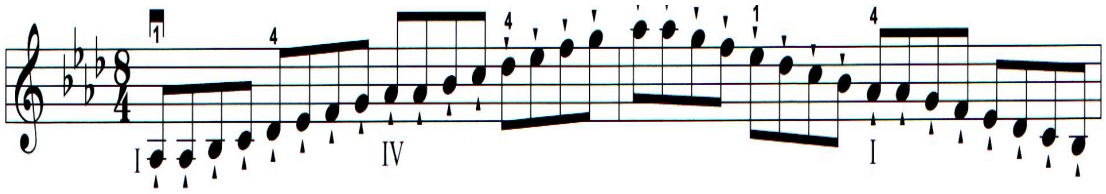

……

12. Aşağıda notalarının bir kısmı verilen eser onikinci sınıf keman ders kitabınızda yer almaktadır. Eserin gördüğünüz kesiti seslendirilirken yuvarlak içerisine alınmış notalarda kullanılması gereken yay tekniğinin adını verilen boşluğa yazınız.
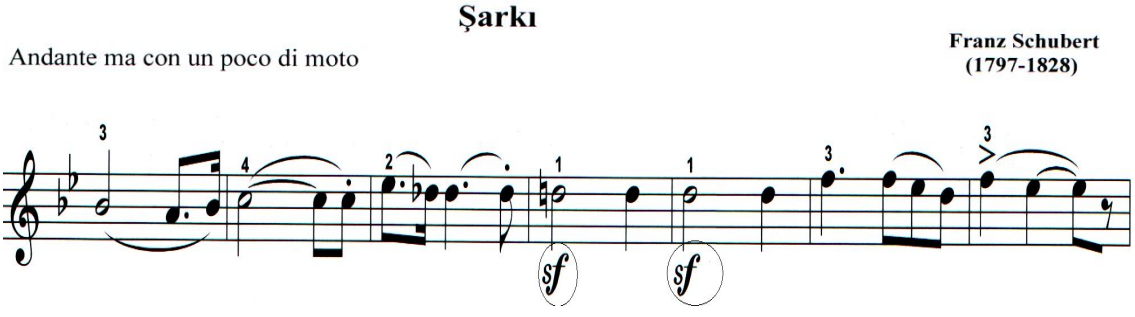

……

13. Aşağıda notalarının bir kısmı verilen La bemol majör dizi onikinci sınıf keman ders kitabınızda yer almaktadır. Dizinin gördüğünüz kesiti seslendirilirken hangi yay tekniği kullanılmalıdır. Verilen boşluğa kullanılması gereken yay tekniğinin adını yazınız.

……

14. . Aşağıda notalarının bir kısmı verilen eser onikinci sınıf keman ders kitabınızda yer almaktadır. Eserin gördüğünüz kesiti seslendirilirken yuvarlak içerisine alınmış simgelerin yazıldığı notalarda hangi yay tekniği kullanılmalıdır. Verilen boşluğa kullanılması gereken yay tekniğinin adını yazınız.

……

15. Aşağıda notalarının bir kısmı verilen etüt onikinci sınıf keman ders kitabınızda yer almaktadır. Etüdün gördüğünüz kesiti seslendirilirken hangi yay tekniği kullanılmalıdır. Verilen boşluğa kullanılması gereken yay tekniğinin adını yazınız.

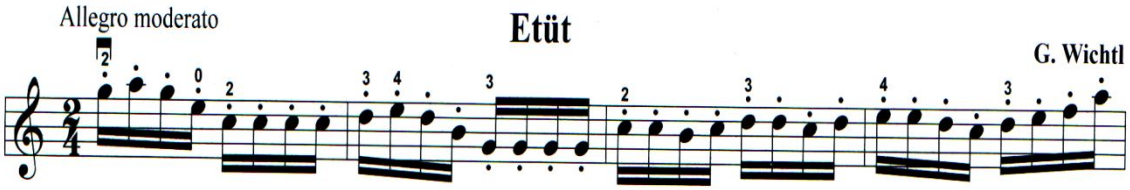
.....